

L.p.	Miejsce w Rocznym Planie Działania	Obecny zapis	Proponowany zapis
1.	Fiszka projektu pozakonkursowego <i>Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3</i>	-	Dodano fiszkę projektu pozakonkursowego. Fiszka stanowi załącznik 1.1 do niniejszej tabeli.
2.	Fiszka projektu pozakonkursowego <i>Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej</i>	-	Dodano fiszkę projektu pozakonkursowego. Fiszka stanowi załącznik 1.2 do niniejszej tabeli.
3.	Fiszka projektu pozakonkursowego <i>Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego</i>	-	Dodano fiszkę projektu pozakonkursowego. Fiszka stanowi załącznik 1.3 do niniejszej tabeli.
4.	Fiszka konkursu <i>„Inkubator Dostępności”</i>	-	Dodano fiszkę konkursu. Fiszka stanowi załącznik 1.4 do niniejszej tabeli.

5.	Fiszka projektu pozakonkursowego „Krajowy model wsparcia osób z niepełnosprawnością w obszarze mobilności”	-	Dodano fiszkę projektu pozakonkursowego. Fiszka stanowi załącznik 1.5 do niniejszej tabeli.
6.	Fiszka projektu pozakonkursowego „Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania”	-	Dodano fiszkę projektu pozakonkursowego. Fiszka stanowi załącznik 1.6 do niniejszej tabeli.
7.	Fiszka konkursu „Przestrzeń Dostępnej Szkoły”	-	Dodano fiszkę konkursu. Fiszka stanowi załącznik 1.7 do niniejszej tabeli.

Załącznik 1.1

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER		4.2 Programy mobilności ponadnarodowej
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO		
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE		
Tytuł lub zakres projektu ¹	Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3	
Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym ²	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji pełni rolę Narodowej Agencji dla Programu Erasmus+ przyjętego na lata 2014-2020. W ramach tego programu FRSE przyznaje dofinansowania na projekty dotyczące szeroko rozumianej edukacji (formalnej, pozaformalnej i nieformalnej) o zasięgu europejskim i międzynarodowym w oparciu o corocznie ogłaszane zaproszenia do składania wniosków.</p> <p>Wdrażanie programu Erasmus+ odbywa się w oparciu o szereg wytycznych określonych przez Komisję Europejską dla Narodowych Agencji. Zgodnie z zasadami Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój projekt pt. „<i>Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3</i>” będzie realizowany na zasadach określonych dla programu Erasmus+.</p> <p>Projekt w swoich założeniach przyczyni się do podniesienia kompetencji zawodowych i kluczowych studentów niepełnosprawnych oraz studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Głównym celem mobilności jest nabycie nowych umiejętności i kompetencji oraz doskonalenie już posiadanych. Dzięki realizacji niniejszego projektu osoby z grupy docelowej będą miały szansę podnieść swoje kompetencje kluczowe, takie jak np. porozumiewanie się w języku obcym, umiejętność samodzielnego uczenia się, kompetencje interpersonalne, społeczne, międzykulturowe, przedsiębiorczość. Dzięki odbyciu części studiów lub praktyki w zagranicznej uczelni lub instytucji przyjmującej studenci zdobędą także praktyczne doświadczenie zawodowe oraz zwiększą umiejętności związane ze studiowanym kierunkiem, co w przyszłości może wpłynąć na ich zatrudnialność. W ramach projektu wsparcie otrzymają osoby z grup defaworyzowanych, które bez dodatkowego dofinansowania przeznaczzonego na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania za granicą nie miałyby możliwości odbycia części studiów lub praktyki w zagranicznej instytucji przyjmującej.</p> <p>Zarówno kompetencje „kierunkowe”, jak i kompetencje „miękkie” nabywane podczas mobilności ponadnarodowej są elementem oceny dokonywanej przez pracodawcę w procesie oceny kandydatów do pracy, jako zdecydowanie przyczyniające się do lepszego wykonywania stawianych przed pracownikiem zadań. Dlatego mobilność zagraniczna jest wpisana do strategicznych założeń zmierzających do poprawy zatrudnialności absolwentów polskich uczelni i postrzegana jest jako skuteczne narzędzie zwiększające konkurencyjność kandydata na rynku pracy oraz wspierające aktywizację zawodową.</p> <p>Finansowanie wyjazdów studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz studentów niepełnosprawnych na studia/praktyki za granicą pozwoli uczelniom na zrealizowanie większej liczby mobilności finansowanych z budżetu programu Erasmus+ i tym samym przyczyni się do zwiększenia skali mobilności realizowanej przez polskie uczelnie.</p> <p>FRSE posiada dwudziestoletnie doświadczenie w zakresie administrowania edukacyjnymi</p>	

¹ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

² W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 23 października 2017 r.

	<p>projektami unijnymi. Dzięki działalności FRSE setki tysięcy ludzi w różnym wieku, posiadających różny poziom wykształcenia i posiadanych umiejętności miało szansę uczestniczyć w europejskich programach edukacyjnych. Na przestrzeni lat FRSE pełniła rolę narodowej agencji wielu programów edukacyjnych i koordynowała wiele inicjatyw. Największymi programami były: Socrates, „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w działaniu”, program Erasmus+. Programy te były najistotniejszymi inicjatywami UE wspierającymi mobilność transgraniczną. FRSE przez lata swej działalności wypracowała procedury, wdrożyła systemy i rozwiązania, które zapewniają zarządzanie mobilnością na najwyższym poziomie.</p> <p>W związku z powyższym, mając na uwadze charakter i cel realizowanych działań, projekt wymaga realizacji w trybie pozakonkursowym.</p>
Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany	Cel szczegółowy – Wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej
Priorytet inwestycyjny	10.2
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu	Programy mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+
Cel główny projektu	Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji zawodowych i kluczowych studentów niepełnosprawnych i studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Dzięki odbyciu części studiów lub praktyki w uczelni/instytucji przyjmującej studenci poprawią wiedzę i umiejętności związane ze studiowanym kierunkiem, zdobędą praktyczne kompetencje będące uzupełnieniem wiedzy nabytej podczas edukacji formalnej, co może mieć pozytywny wpływ na późniejszym etapie poszukiwania przez nich zatrudnienia.
Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych	(1) Ogłoszenie warunków wnioskowania wśród uczelni realizujących projekty w programie Erasmus+ i poinformowanie o możliwości ubiegania się o dofinansowanie wyjazdów na studia/praktyki zagraniczne studentów należących do dwóch grup docelowych: studenci niepełnosprawni i studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. (2) Wybór wniosków do dofinansowania. (3) Obliczenie dofinansowania i podpisanie umów ze szkołami wyższymi, którym zostało przyznane dofinansowanie. (4) Rekrutacja studentów z grup docelowych przez uczelnie. (5) Realizacja mobilności ponadnarodowej przez studentów. (6). Doradztwo i monitorowanie postępu działań i prowadzenie szkoleń dla przedstawicieli szkół wyższych. (7) Rozliczenie dofinansowania przyznanego uczelniom.
Podmiot zgłaszający projekt ³	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Podmiot, który będzie wnioskodawcą	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Uzasadnienie	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, jako fundacja Skarbu Państwa, została ustanowiona

³ W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

<p>wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą⁴</p>	<p>23 czerwca 1993 roku w Warszawie. Celem Fundacji jest wspieranie działań na rzecz reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce poprzez: wspomaganie prac analitycznych, studialnych i promocyjnych dotyczących reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce, zarządzanie operacyjne realizacją programów w obszarach edukacji formalnej, pozaformalnej, nieformalnej, a w szczególności Programami Unii Europejskiej, współpracę z ośrodkami zagranicznymi i wymianę informacji o europejskich systemach edukacyjnych oraz o polityce edukacyjnej i młodzieżowej, promowanie rozwoju współpracy międzynarodowej pomiędzy instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, wspieranie mobilności studentów, uczniów, nauczycieli i grup młodzieży oraz wspieranie inicjatyw młodzieżowych.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji pełni rolę Narodowej Agencji Programu Erasmus+, który wszedł w życie 1 stycznia 2014 r. Realizacja programu zaplanowana jest na siedem lat, do roku 2020. Całkowity budżet programu Erasmus+ to prawie 15 mld euro i szacuje się, że skorzysta z niego około 4 mln osób. Program Erasmus+ oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży w sektorach: edukacji szkolnej, kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, młodzieży i edukacji dorosłych.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zarządza następującymi programami: Erasmus+ (2014-2020), Eurodesk, Krajowe Centrum Europass, SALTO EECA, European Language Label, eTwinning, Eurydice, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży, program Edukacja. Od 2018 roku FRSE jest też operatorem Programu Edukacja realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji była beneficjentem systemowym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i w latach 2012 - 2015 zrealizowała 3 projekty w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty.</p> <p>FRSE jest jednym z beneficjentów Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). W ramach IV Osi Priorytetowej: Innowacje społeczne i współpraca międzynarodowa i Działania 4.2. Programy mobilności ponadnarodowej, w latach 2014-2020 Fundacja realizuje aktualnie 6 projektów skierowanych do uczniów, absolwentów, kadry edukacyjnej szkół zawodowych, kadry niezawodowej edukacji dorosłych, nauczycieli szkół i przedszkoli oraz studentów z niepełnosprawnościami i będących w trudnej sytuacji materialnej.</p> <p>FRSE jest corocznie poddawana audytom, także finansowym. Wyniki przeprowadzenia tych kontroli są dla FRSE pozytywne, co jest wyznacznikiem potencjału instytucji.</p> <p>FRSE uzyskała certyfikat zgodności systemu zarządzania jakością z normą ISO 9001:2008 i zarządzania międzynarodowymi i krajowymi programami edukacyjnymi. Realizacja projektu procedurami FRSE będzie gwarantem efektywności realizacji projektu. W wyniku audytu przeprowadzonego w maju 2018 r. FRSE otrzymała certyfikat na kolejny okres. Art. 38 ust. 2 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 projekt będzie realizowany w trybie wyłonięciem przedmiot określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu – na podstawie zapisów w Ogólnym Opisie Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji została wskazana jako beneficjent działań z zakresu polityki spójności i ponadnarodowej w PO WER.</p> <p>Projekt będzie realizowany zgodnie z zasadami określonymi dla EFS w podrozdziale 5.2.1 Umowy Partnerstwa z dn. 21 maja 2014 r.</p>
---	---

⁴ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 *Polityka spójności*, rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów* Umowy Partnerstwa z dnia 23 października 2017 r.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK			NIE	X
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ⁵	Nie dotyczy				
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK			NIE	X
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	IV kwartał 2018				
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	1 marca 2019	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	30 czerwca 2023	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2019	w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	ogółem
23 000 000	23 000 000	3 000 000	3 000 000	1 000 000	53 000 000
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK	(PLN)			NIE	x
Szacowany wkład UE (PLN)					
49 973 700					
ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)					
WSKAŹNIKI REZULTATU					

⁵ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ⁶		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba osób, które nabyły kompetencje zawodowe lub kluczowe po opuszczeniu programu.	n/d	n/d	2700
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ⁷		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej.	n/d	n/d	3000
SZCZEGÓLWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			
1. Uczestnikami projektu są studenci, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem w rozumieniu przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub studenci posiadający decyzję o przyznaniu stypendium socjalnego zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa o szkolnictwie wyższym.			
Uzasadnienie:	Zastosowanie rozwiązań odnoszących się do funkcjonujących w Polsce procedur potwierdzających niepełnosprawność oraz do przepisów prawa o szkolnictwie wyższym regulujących przyznawanie stypendium socjalnego, określających w precyzyjny sposób potencjalnych beneficjentów projektu. Zapewni to równe traktowanie studentów zainteresowanych udziałem w mobilności transnarodowej, należących do grupy objętej wsparciem oraz zgodność z zasadami programu Erasmus+. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.		
2. Do realizacji działań stosuje się zasady określone dla programu Erasmus+			
Uzasadnienie:	Zastosowanie rozwiązań odnoszących się do funkcjonujących procedur w ramach programu Erasmus+, określających w precyzyjny sposób zasady udzielania wsparcia, zapewni równe traktowanie studentów zainteresowanych udziałem w mobilności transnarodowej, należących do grupy objętej wsparciem. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.		
3. Do przeliczenia stawek mających zastosowanie w programie Erasmus+ stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany Komisji Europejskiej aktualny na dzień ogłoszenia naboru do tego programu odpowiednio na rok 2019 i 2020.			

⁶ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

⁷ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

Uzasadnienie:	Zastosowanie proponowanego rozwiązania zapewni wyliczenie stawek w polskich złotych będących równoważnością kwot w euro określonych w zasadach programu Erasmus+. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.
---------------	--

Załącznik 1.2

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	4.2 Programy mobilności ponadnarodowej
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu ⁸	Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej
Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym ⁹	<p>Projekt „<i>Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej</i>” jest odpowiedzią na wyzwania edukacji szkolnej wpisujące się w cele polityki europejskiej oraz wysokie zapotrzebowanie i duże zainteresowanie polskich instytucji międzynarodową współpracą placówek edukacyjnych. Zgodnie z najnowszymi zaleceniami Rady UE nadal niezmiennie istotnym elementem jest wspieranie rozwijania kompetencji kluczowych, w tym m.in. podnoszenie poziomu kompetencji językowych i cyfrowych oraz kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy. Dotychczasowe doświadczenia projektów PO WER w sektorze edukacji szkolnej z konkursów z lat ubiegłych potwierdzają wypełnianie powyższych zaleceń w ramach mobilności realizowanych przez nauczycieli ze szkół będących beneficjentami FRSE co dodatkowo potwierdza zasadność tworzenia nowego projektu nastawionego na rozwój i doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej. Nauczyciele z polskich placówek oświaty, dzięki udziałowi w ponadnarodowych mobilnościach, rozwijają kompetencje w zakresie umiejętności uczenia się w perspektywie całego życia.</p> <p>Instytucje oświaty w Polsce, kontynuując udział w projekcie w latach 2019/2020 i dzięki udziałowi nauczycieli w różnorodnych działaniach projektowych, będą w stanie zapewnić kadrze pedagogicznej szerokie możliwości rozwoju i doskonalenia zawodowego. Realizacja działań, jak wskazuje praktyka, przełoży się na unowocześnienie oraz podwyższenie jakości procesu nauczania w polskich szkołach. Będą one obejmować m.in. szkolenia, kursy i wyjazdy typu job shadowing i teaching assigment w ramach ponadnarodowych mobilności.</p> <p>Realizacja projektu przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji przyczyni się do rozwoju polityki na rzecz edukacji i odpowie na zapotrzebowanie szkół w zakresie korzystania z instrumentów wsparcia nauczycieli oraz procesu nauczania w Polsce.</p> <p>Zgodnie z zasadami Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój wsparcie dla kadry systemu oświaty realizowane jest na zasadach określonych dla programu Erasmus+ dla którego Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji w latach 2014-2020 jako jedyna instytucja w Polsce pełni rolę Narodowej Agencji. W ramach tego programu przyznawane jest</p>

⁸ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

⁹ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 23 października 2017 r.

	<p>dofinansowanie na projekty prowadzone przez FRSE dotyczące szeroko rozumianej edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej o zasięgu międzynarodowym.</p> <p>Wdrażanie programu Erasmus+ odbywa się w oparciu o szereg wytycznych określonych przez Komisję Europejską. Główną wytyczną wdrażania programu, określoną dla Narodowych Agencji jest przewodnik po programie Erasmus+ zawierający szereg zasad i założeń dotyczących realizacji międzynarodowych inicjatyw.</p> <p>Projekt „<i>Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej</i>” będzie realizowany zatem na zasadach programu Erasmus+ wpisując się w cele i założenia głównego nurtu programu .</p> <p>W projekcie wezmą udział szkoły z wielu regionów całej Polski, w tym z obszarów defaworyzowanych zaliczonych do kategorii DEGURBA 2 i 3.</p> <p>Mając na uwadze innowacyjność pomysłu, charakter i cel działań, oraz konieczność realizacji projektów zgodnie z zasadami programu Erasmus+, projekt wymaga realizacji w trybie pozakonkursowym, a FRSE jako jedyna w Polsce instytucja, posiadająca tak duże doświadczenie w zakresie administrowania edukacyjnymi programami europejskimi oraz dysponująca niezbędnym zapleczem administracyjnym, organizacyjno-technicznym i kadrowym będzie gwarantem wysokiej jakości projektu. Ponadto dzięki wieloletniej współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi oraz poprzez organizację licznych działań promocyjnych i inicjatyw informacyjno-edukacyjnych (konferencje, spotkania, seminaria, warsztaty webinaria, strony internetowe, publikacje) jest w stanie dotrzeć do szerokiego grona potencjalnych realizatorów projektu.</p>
<p>Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany</p>	<p>Cel szczegółowy – Wzmocnienie kompetencji zawodowych i kluczowych osób z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej</p>
<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>10.3 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.</p>
<p>Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu</p>	<p>Program mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+</p>
<p>Cel główny projektu</p>	<p>Rozwój i podniesienie kompetencji kluczowych lub zawodowych pracowników dydaktycznych placówek oświaty, objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej</p>
<p>Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych</p>	<p>Głównym założeniem projektu jest poprawa jakości pracy polskich placówek oświatowych poprzez udział nauczycieli w ponadnarodowych mobilnościach takich jak kursy i szkolenia. Dzięki udziałowi w projekcie nauczyciele będą mogli ukształtować nowe oraz udoskonalić już posiadane kompetencje - zarówno zawodowe, jak i kluczowe, takie jak np.: rozwój umiejętności w zakresie języka obcego; umiejętności wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w pracy dydaktycznej; poznanie metod rozwijających u uczniów kreatywność, autonomię, umiejętności interpersonalne i pracy w zespole; rozwój umiejętności wykorzystania projektu edukacyjnego i eksperymentu w edukacji; poznanie metod adaptacji materiału do konkretnej grupy uczniów i troska o indywidualizację procesu edukacyjnego.</p> <p>Ponadto pracownicy dydaktyczni szkół będą mieli możliwości poznawania nowoczesnych i innowacyjnych metod nauczania oraz zarządzania placówką co dodatkowo pozwoli osiągnąć główne cele projektu wpisujące się w założenia programu Erasmus+. Projekt umożliwi również poprawę jakości pracy szkół w określonych obszarach wymagających</p>

zmian oraz przyczyni się do pogłębienia międzynarodowej współpracy.

W ramach realizowanego projektu zgodnie z zasadami programu Erasmus+ poza standardowymi działaniami zawartymi w cyklu życia, kadra pedagogiczna będzie uczestniczyć w mobilnościach ponadnarodowych trwających od 2 dni do 2 miesięcy w następujących typach wyjazdów:

- **szkolenia kadry:** uczestnictwo w zorganizowanych kursach lub szkoleniach, pozwalających doskonalić kompetencje potrzebne w pracy z uczniami
- **obserwacji pracy zagranicznej szkoły partnerskiej lub innej organizacji związanej z edukacją szkolną** (*job shadowing*)
- **działalności dydaktycznej** (*teaching assignment*): działania pozwalające nauczycielom lub innym pracownikom szkoły na prowadzenie zajęć dydaktycznych w zagranicznych szkołach partnerskich

We wniosku zaplanowane są także działania związane z przygotowaniem uczestników do wyjazdów (np. merytoryczne, kulturowe, językowe), monitoringiem, ewaluacją oraz te związane z wykorzystaniem, wdrożeniem i upowszechnianiem rezultatów projektu, zarówno tych niematerialnych (np. zdobytego doświadczenia, wiedzy, umiejętności, nawiązanej współpracy), jak i materialnych (o ile dotyczy).

Mobilności w ramach ww. form, będą oceniane przez ekspertów komplementarnie jako działania powiązane ze sobą merytorycznie i jakościowo oraz jednocześnie stanowiące kluczowy element budowania długofalowej strategii rozwoju instytucji edukacyjnych i ich umiędzynarodowienia.

Mobilności będą realizowane na zasadach programu Erasmus+, a dofinansowanie otrzymają wnioski, które pozytywnie przejdą procedurę selekcji: ocenę formalną i merytoryczną w akcji KA1 programu Erasmus+ (Edukacja szkolna) w konkursie wniosków w roku 2019 i 2020 i zostaną umieszczone na liście rezerwowej.

Kryteria rekrutacji:

FORMALNE: Wnioski zostaną ocenione pozytywnie przez ekspertów i spełnią wymogi jakościowe obowiązujące w programie E+ konkurs 2019 i 2020, lecz z powodu ograniczonych możliwości finansowania w Programie E+SE, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” zostaną zatwierdzone na listę rezerwową.

MERYTORYCZNE: proj. o największej liczbie punktów z listy rezerwowej E+SE w konkursie 2019 i 2020 do wyczerpania limitów środków.

Na podstawie listy rankingowej Komitet Ewaluacyjny rekomenduje Zarządowi FRSE przyznanie projektom dofinansowania. Decyzja ta będzie podejmowana zgodnie z wewnętrznymi regulacjami FRSE. Zastosowane metody rekrutacji umożliwią równy dostęp do wsparcia i wybór najlepszych projektów. W przypadku rezygnacji z realizacji projektu przez instytucję, kwalifikowane będą kolejne projekty z listy rezerwowej w oparciu o listę rankingową.

Kluczowe etapy realizacji projektu:

- I. Analiza wniosków złożonych w programie E+ w zakresie kwestii formalnych., merytorycznych i finansowych
- II. Przygotowanie dokumentów, umów, narzędzi i aplikacji mających zastosowanie w projekcie.
- III. Poinformowanie instytucji znajdujących się na liście rezerwowej programu E+ SE, Akcja 1 o możliwości otrzymania dofinansowania z POWER
- IV. Podpisywanie umów z instytucjami. zakwalifikowanymi do proj., które wyrażą chęć otrzymania dofinansowania.
- V. Realizacja proj. przez instytucje., które podpisały umowę z FRSE:
 - przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród grupy docelowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • rekrutacja uczestników; • działania przygotowawcze uczestników do wyjazdu; • podpisanie umowy pomiędzy uczestnikiem mobilności a instytucją wysyłającą – dotyczy wszystkich typów mobilności; Porozumienia o programie mobilności między uczestnikiem, instytutem wysyłającym i przyjmującym oraz Karty jakości mobilności (zgodnie z zasadami E+ porozumienie dotyczące wyłącznie wyjazdów mobilnościowych typu job-shadowing i teaching assignment); • realizacja mobilności; • powrót uczestników; raportowanie indywidualne w systemie MT+; • upowszechnianie rezultatów i ewaluacja; • złożenie raportu końcowego w systemie MT+ z realizacji całego projektu <p>VI. Obsługa administracyjna, merytoryczna, finansowa, monitoring działań przez FRSE.</p> <p>VII. Rozliczenie projektów instytucji przez FRSE.</p>
<p>Podmiot zgłaszający projekt¹⁰</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji</p>
<p>Podmiot, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji</p>
<p>Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą¹¹</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jako instytucja Skarbu Państwa zarządza inicjatywami, które dają możliwość zdobycia wiedzy podstawowej oraz specjalistycznej w sposób formalny i akademicki oraz pozaformalny i praktyczny. FRSE wspiera działania przyczyniające się do poprawy nie tylko jakości, ale również efektywności systemu oświaty, szkolnictwa wyższego i szkoleń w Polsce oraz ich otwarcia na świat.</p> <p>FRSE jako jedyna instytucja w Polsce ma bogate doświadczenie w zarządzaniu i koordynowaniu edukacyjnych programów europejskich, ukierunkowanych na rozwój różnych grup odbiorców. W ciągu 25 lat swojej działalności koordynowała m.in. program Socrates I i Socrates II (1998-2006) oraz pełniła rolę Narodowej Agencji programów „Uczenie się przez całe życie” (2007-2013) i „Młodzież w działaniu” (2007-2013). W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” możliwe było uzyskanie dofinansowanie w ramach 4 programów sektorowych: Comenius (edukacja szkolna), Leonardo da Vinci (kształcenie zawodowe), Erasmus (szkolnictwo wyższe) oraz Grundtvig (edukacja dorosłych). Od 2014 roku FRSE jest Narodową Agencją Programu Erasmus+, który powstał w wyniku połączenia europejskich inicjatyw realizowanych przez Komisję Europejską w latach 2007-2013. Do 2020 roku w ramach Erasmus+ możliwe jest uzyskanie wsparcia finansowego w ramach 5 programów sektorowych: Edukacja szkolna, Szkolnictwo wyższe, Młodzież, Edukacja dorosłych oraz Kształcenie i szkolenia zawodowe. W swojej działalności FRSE posiada także bogate doświadczenie w realizacji europejskich inicjatyw informacyjno-edukacyjnych takich jak: eTwinning, Eurodesk Polska, Europass, Eurydice i EPALE oraz akcji i programów scentralizowanych – Erasmus+ Sport oraz Jean Monnet. Całkowity budżet programu Erasmus+ to prawie 15 mld euro i szacuje się, że skorzysta z niego około 4 mln osób. Od 2018 roku FRSE jest też operatorem Programu Edukacja realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.</p>

¹⁰ W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

¹¹ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 23 października 2017 r.

	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji ma również doświadczenie w realizacji projektów systemowych finansowanych ze środków EFS. W latach 2012-2015 była beneficjentem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) i zrealizowała 3 projekty w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty. Pozwoliło to na wyjazd 17 398 nauczycieli i przedstawicieli kadry edukacyjnej. Następcą PO KL został Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), a FRSE jest jednym z jego beneficjentów. W ramach IV Osi Priorytetowej: Innowacje społeczne i współpraca międzynarodowa i Działania 4.2. Programy mobilności ponadnarodowej, w latach 2014-2020 Fundacja realizuje aktualnie 6 projektów skierowanych do uczniów, absolwentów, kadry edukacyjnej szkół zawodowych, kadry niezawodowej edukacji dorosłych, nauczycieli szkół i przedszkoli oraz studentów z niepełnosprawnościami i będących w trudnej sytuacji materialnej. Wszystkie projekty realizowane są na zasadach programu Erasmus+ i, poza sektorem szkolnictwa wyższego, skierowane są do instytucji, które zostały zakwalifikowane na listę rezerwową programu Erasmus+ Akcji 1 ww. sektorów. Ponadto FRSE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pozytywnie zakończyła realizację 3 projektów trwających w latach 2014-2017 w sektorach: edukacja szkolna, kształcenie i szkolenia zawodowe oraz szkolnictwo wyższe.</p> <p>Posiadając zatem 25-letnie doświadczenie w zarządzaniu wieloma programami edukacyjnymi związane z konsultowaniem przedstawicieli kadry w kierunku tworzenia międzynarodowych projektów, monitorowaniem, rozliczaniem działań projektowych oraz wieloma tematycznymi i upowszechniającymi spotkaniami, seminariami i konferencjami sprawia, że FRSE dysponuje także praktyczną znajomością obszaru edukacji w Polsce. Dotychczas, dzięki programom zarządzanym przez FRSE tysiące instytucji edukacyjnych, oświatowych, szkoleniowych wzmocniło swój potencjał międzynarodowy oraz otwartość na współpracę zagraniczną, biorąc udział w podobnych inicjatywach.</p> <p>FRSE charakteryzuje się ponadto stabilizacją i rzetelnością, co potwierdzają coroczne audyty finansowo-merytoryczne. Od 2011r. posiada certyfikat zgodności systemu zarządzania jakością z normą ISO 9001:2008 w zakresie zarządzania międzynarodowymi i krajowymi programami edukacyjnymi, który w wyniku audytów re-certyfikujących został już dwukrotnie odnowiony w 2014r. i 2017r. Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 projekt będzie realizowany przez podmiot określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu – na podstawie zapisów Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest wskazana jako beneficjent działań z zakresu mobilności ponadnarodowej w PO WER.</p>			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK		NIE	X
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ¹²	Nie dotyczy			
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK		NIE	X
Przewidywany	IV kwartał 2018			

¹² Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)					
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	1 luty 2019	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	30 czerwca 2023	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2019	w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	ogółem
20 000 000	22 000 000	4 000 000	3 000 000	1 000 000	50 000 000
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK (PLN)	NIE	X		
Szacowany wkład UE (PLN)					
47 145 000,00					
ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)					
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa				
	W podziale na: ¹³		Ogółem w projekcie		
	Kobiety	Mężczyzn			
2. Liczba osób, które nabyły kompetencje zawodowe lub kluczowe po opuszczeniu programu.	n/d	n/d	3240		
3. Liczba osób, które dzięki mobilności nabyły wiedzę w zakresie możliwości wykorzystania nowych metod, podejść, technik nauczania oraz pracy z uczniem.	n/d	n/d	2880		
4. Liczba osób, które podniosły kompetencje w zakresie znajomości języka obcego.	n/d	n/d	2880		

¹³ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

5. Liczba osób, które wzmocniły kompetencje w zakresie nauczanego przedmiotu / obszaru zawodowego.	n/d	n/d	2880
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ¹⁴		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
2. Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej.	n/d	n/d	3600
3. Liczba osób objętych wsparciem w projekcie zamieszkujących obszary defaworyzowane tj. poziom 2 i 3 wg klasyfikacji DEGURBA.	n/d	n/d	1260
SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			
1. Wnioski, które pozytywnie przejdą procedurę selekcji: ocenę formalną i merytoryczną w akcji KA1 programu Erasmus+ (Edukacja szkolna) w konkursach wniosków ogłoszonych w roku 2019 i 2020. Do realizacji działań stosuje się zasady określone w programie Erasmus+, sektor Edukacja szkolna, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna”.			
Uzasadnienie:	<p>Wnioski zostaną ocenione pozytywnie przez ekspertów i spełnią wymogi jakościowe obowiązujące w programie Erasmus+ w danym konkursie, lecz z powodu ograniczonych możliwości finansowania w Programie Erasmus+ sektor Edukacja Szkolna, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” zostaną zatwierdzone na listę rezerwową.</p> <p>Zasady programu Erasmus+ pozwalają na zaplanowanie we wniosku działań mobilności ponadnarodowej kadry edukacyjnej w formie udziału w zagranicznych kursach i szkoleniach, job shadowing lub prowadzeniu zajęć w zagranicznych szkołach (teaching assignment). Mobilności w ramach ww. form, będą oceniane przez ekspertów komplementarnie jako działania powiązane ze sobą merytorycznie i jakościowo oraz jednocześnie stanowiące kluczowy element budowania długofalowej strategii rozwoju instytucji edukacyjnych i ich umiędzynarodowienia.</p> <p>Zastosowanie rozwiązań odnoszących się do funkcjonujących procedur w ramach programu Erasmus+, w precyzyjny sposób określających zasady udzielania wsparcia, zapewni równe traktowanie potencjalnie zainteresowanych udziałem w mobilności ponadnarodowej.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>		
2. Uczestnikami projektu będzie kadra dydaktyczna placówek systemu oświaty.			

¹⁴ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

Uzasadnienie:	<p>W projekcie udział wezmą nauczyciele, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne i są zatrudnieni w instytucjach otrzymujących dofinansowanie tj. przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, szkołach artystycznych, w rozumieniu art. 2 Ustawy o systemie oświaty, za wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych i artystycznych, którzy będą uczestnikami projektu „Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego” lub będą uczestniczyć w mobilnościach, które otrzymają dofinansowanie w Programie Erasmus+ konkurs 2019 i 2020.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>
<p>3. Do przeliczenia stawek mających zastosowanie w programie Erasmus+ stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany Komisji Europejskiej aktualny na dzień ogłoszenia naboru do programu Erasmus+ przez Komisję Europejską odpowiednio na rok 2019 i 2020.</p>	
Uzasadnienie:	<p>Zastosowanie proponowanego rozwiązania zapewni jednolite zasady przeliczania stawek określonych w walucie obcej na walutę obowiązującą w Polsce.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku.</p>

Załącznik 1.3

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	4.2 Programy mobilności ponadnarodowej
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu ¹⁵	Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego
Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym ¹⁶	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji pełni rolę Narodowej Agencji dla Programu Erasmus+ na lata 2014-2020. Zgodnie z zasadami Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój wsparcie uczniów, absolwentów i kadry placówek kształcenia i szkolenia zawodowego jest realizowane na zasadach określonych dla Programu Erasmus+. W ramach tego programu FRSE przyznaje dofinansowania na projekty dotyczące szeroko rozumianej edukacji (formalnej, pozaformalnej i nieformalnej) o zasięgu europejskim i międzynarodowym w oparciu o corocznie ogłaszane zaproszenia do składania wniosków.</p> <p>Wdrażanie programu Erasmus+ odbywa się w oparciu o szereg wytycznych określonych przez Komisję Europejską dla Narodowych Agencji. Projekt pt. „<i>Międzynarodowa mobilność edukacyjna uczniów i absolwentów oraz kadry kształcenia zawodowego</i>” będzie realizowany na zasadach programu Erasmus+.</p> <p>Projekt w swoich założeniach przyczyni się do wzmocnienia potencjału społecznego instytucji i uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego. Z danych statystycznych wynika, że bezrobocie wśród absolwentów szkół prowadzących Kształcenie zawodowe wynosi 48,65%. Dzięki projektowi osoby uczące się zawodu będą mogły zdobyć praktyczne doświadczenie zawodowe poprzez odbycie praktyki w zagranicznym zakładzie pracy oraz podwyższyć swoje umiejętności językowe. Niniejszy projekt wypełni</p>

¹⁵ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

¹⁶ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. poz. 1146) oraz podrozdziału 5.2.1 *Polityka spójności*, rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów* Umowy Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r.

	<p>lukę pomiędzy wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi przez osoby na wstępnym etapie kształcenia zawodowego, a oczekiwaniami rynku pracy i potencjalnych pracodawców. W ramach realizacji niniejszego projektu planowane jest dofinansowanie projektów mobilności z dwóch konkursów 2019 i 2020 w ramach programu Erasmus+ Kształcenie szkolenia zawodowe akcja1 Mobilność edukacyjna, które zostaną umieszczone na liście rezerwowej z powodu braku środków finansowych z programu Erasmus+. Wszystkie projekty będą podlegały ocenie pod względem formalnym i merytorycznym. Projekty, które otrzymają najwyższą liczbę punktów (max. 100) otrzymują dofinansowanie ze środków programu Erasmus+. Ze względu na dostępność środków z Komisji Europejskiej FRSE będzie miała możliwość dofinansowania ok. 28% projektów, co określono na podstawie doświadczeń z lat ubiegłych. Pozostałe projekty z wysoką punktacją merytoryczną, przyznaną przez ekspertów zostaną umieszczone na tzw. liście rezerwowej. Potencjał tych projektów nie mógłby być wykorzystany, a potrzeby uczestników w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych lub zawodowych nie mogłyby zostać zaspokojone, gdyby nie możliwość ich dofinansowania w trybie pozakonkursowym z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.</p> <p>Poprzez realizację niniejszego projektu instytucje zajmujące się kształceniem zawodowym będą miały szansę uczestniczyć w mobilności ponadnarodowej często po raz pierwszy. Ponadto są to instytucje pochodzące m.in. z terenów słabiej rozwiniętych czy wiejskich, które z powodu braku doświadczenia w pisaniu i realizacji projektów nie mają często szansy zdobyć doświadczenia we współpracy z zagranicznymi partnerami. Udział w niniejszym projekcie przyczyni się do zwiększenia ich potencjału organizacyjnego, merytorycznego, wzmocni pozytywny wizerunek jako placówki zajmującej się kształceniem zawodowym, podniesie prestiż instytucji w środowisku lokalnym i zwiększy motywację do wprowadzania zmian w instytucjach edukacyjnych.</p> <p>W ramach projektu wsparcie otrzymają m.in. osoby z terenów słabiej rozwiniętych, z wysokim stopniem bezrobocia wśród młodych, także z terenów wiejskich. W projektach staży będą uczestniczyły osoby młode (uczniowie placówek kształcenia i szkolenia zawodowego oraz absolwenci tych szkół), które często pochodzą z grup defaworyzowanych, z rodzin wielodzietnych, dysfunkcyjnych, o trudnej sytuacji materialnej, które bez uzyskania dofinansowania nie miałyby możliwości udziału w stażu zagranicznym. Udział w projektach w formie stażu w zagranicznym przedsiębiorstwie, zakładzie pracy lub instytucji szkoleniowej będzie stanowił czynnik aktywizujący uczniów kształcących się zawodowo, przyczyni się do poprawy kompetencji zawodowych i kluczowych oraz zwiększy ich szanse na zatrudnienie. Udział kadry kształcenia zawodowego w mobilnościach ponadnarodowych przyczyni się do podniesienia jakości oraz innowacyjności kształcenia zawodowego w Polsce.</p> <p>W związku z powyższym, mając na uwadze charakter i cel realizowanych działań, projekt wymaga realizacji w trybie pozakonkursowym.</p>
<p>Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany</p>	<p>Cel szczegółowy – Wzmocnienie kompetencji zawodowych i kluczowych osób z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej</p>
<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>10.3 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.</p>
<p>Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu</p>	<p>1. Programy mobilności ponadnarodowej na zasadach określonych dla programu Erasmus+</p>
<p>Cel główny projektu</p>	<p>Głównym założeniem projektu jest podniesienie kompetencji zawodowych lub kluczowych uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz placówek kształcenia i szkolenia zawodowego, a także przedstawicielom kadry kształcenia zawodowego poprzez udział w programach mobilności ponadnarodowej realizowanej na zasadach programu Erasmus+.</p>

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych

Mobilności zagraniczne będą realizowane na zasadach programu Erasmus+, a dofinansowanie otrzymają wnioski, które pozytywnie przejdą procedurę selekcji: ocenę formalną i merytoryczną w akcji KA1 programu Erasmus+ Sektor VET (Kształcenie i szkolenia zawodowe) w konkursie wniosków w roku 2019 i 2020 i zostaną umieszczone na liście rezerwowej.

Kryteria rekrutacji:

FORMALNE: Wnioski zostaną ocenione pozytywnie przez ekspertów i spełnią wymogi jakościowe obowiązujące w programie E+ konkurs 2019 i 2020, lecz z powodu ograniczonych możliwości finansowania w Programie E+ VET, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” zostaną zatwierdzone na listę rezerwową.

MERYTORYCZNE: projekty o największej liczbie punktów z listy rezerwowej E+VET w konkursie 2019 i 2020 do wyczerpania limitów środków.

Na podstawie listy rankingowej Komitet Ewaluacyjny rekomenduje Zarządowi FRSE przyznanie projektom dofinansowania. Decyzja ta będzie podejmowana zgodnie z wewnętrznymi regulacjami FRSE. Zastosowane metody rekrutacji umożliwiają równy dostęp do wsparcia i wybór najlepszych projektów. W przypadku rezygnacji z realizacji projektu przez instytucję, kwalifikowane będą kolejne projekty z listy rezerwowej w oparciu o listę rankingową.

Główne zadania w projekcie:

1. Analiza wniosków złożonych w programie Erasmus+ w zakresie kwestii formalnych, merytorycznych, finansowych
 2. Przygotowanie dokumentów, umów, narzędzi i aplikacji mających zastosowanie w obsłudze projektów
 3. Poinformowanie instytucji z listy rezerwowej programu Erasmus+ sektor Kształcenie i szkolenia zawodowe akcja 1. Mobilność edukacyjna o możliwości otrzymania dofinansowania ze środków PO WER
 4. Podpisanie umów finansowych przez FRSE z instytucjami wysyłającymi – analiza formalna i merytoryczna dokumentacji niezbędnej do podpisania umowy finansowej
 5. Realizacja projektów mobilności zagranicznej przez instytucje wysyłające na zasadach programu Erasmus+:
 - a. przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród grupy docelowej;
 - b. rekrutacja uczestników;
 - c. działania przygotowawcze uczestników do wyjazdu;
 - d. podpisanie umowy pomiędzy uczestnikiem mobilności a instytucją wysyłającą – dot. wszystkich typów mobilności; Porozumienia o programie mobilności między uczestnikiem, instytucją wysyłającą i przyjmującą oraz Karty jakości mobilności;
 - e. realizacja mobilności;
 - f. powrót uczestników; raportowanie indywidualne w systemie MT+;
 - g. upowszechnianie rezultatów projektów i ewaluacja;
 - h. złożenie raportu końcowego w systemie MT+ z realizacji całego projektu.
 6. Nadzór nad realizacją projektów instytucji wysyłających przez opiekuna przydzielonego z FRSE, w tym obsługa administracyjna, merytoryczna, i monitoring. Wsparcie finansowe w realizacji projektów sprawuje Zespół Rozliczeń Finansowych FRSE.
 7. Rozliczenie projektów mobilności zagranicznej przez FRSE – analiza formalna, merytoryczna i finansowa
- Działania będą analogiczne dla projektów z konkursu 2019 i 2020.

Realizacja projektów mobilności zagranicznej przez instytucje wysyłające będzie mogła przyjąć kilka form i zostać skierowana do dwóch grup docelowych.

Zdobycie przez uczniów lub absolwentów praktycznego doświadczenia zawodowego za granicą i podwyższenie umiejętności językowych poprzez staże i praktyki zagraniczne:

	<p>Staży krótkoterminowych trwających od 2 tygodni do mniej niż 3 miesięcy, Staży długoterminowych trwających od 3 do 12 miesięcy (tzw. ErasmusPro)</p> <p>Poznanie przez kadrę kształcenia i szkolenia zawodowego nowych metod uczenia zawodu poprzez udział w zagranicznych mobilnościach edukacyjnych. Mobilność taka może trwać od 2 dni do 2 miesięcy i przyjąć formę:</p> <p>praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach, instytucjach kształcenia lub szkolenia zawodowego;</p> <p>praktyk typu job shadowing lub innego rodzaju szkoleniach praktycznych w placówkach kształcenia i szkolenia zawodowego;</p> <p>prowadzenia kursów i szkoleń w zagranicznych instytucjach partnerskich.</p> <p>Mobilności będą mogły być realizowane w partnerstwie z instytucjami z krajów UE, Norwegii, Lichtensteinu, Islandii, Turcji i byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii (FYROM).</p> <p>W rezultacie uczniowie i absolwenci zdobędą unikatowe doświadczenie zawodowe na europejskim rynku pracy, uzyskają praktyczne kompetencje i poznają zasady funkcjonowania europejskich przedsiębiorstw. Podniosą również kompetencje kluczowe, umiejętność samodzielnego uczenia się i porozumiewania w j. obcym.</p> <p>Poprzez udział w mobilnościach zagranicznych kadra kształcenia i szkolenie zawodowego pogłębi swoją wiedzę zawodową i umiejętności kluczowe, zapoznana się z innowacyjnymi metodami nauki i szkolenia zawodowego, nawiąże kontakty międzynarodowe oraz będzie miała możliwość wymiany doświadczeń z zakresu prowadzenia zajęć, czy sposobu organizacji pracy instytucji.</p> <p>W celu zachowania wysokiej jakości mobilności zagranicznych są możliwe do zrealizowania działania wspierające uczestników wyjazdów obejmujące przygotowanie pedagogiczno-kulturowo-językowe. Wniosek przewiduje również działania związane z monitoringiem merytorycznym i logistycznym uczestników, ewaluacją oraz upowszechnianiem rezultatów projektu.</p>
<p>Podmiot zgłaszający projekt¹⁷</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji</p>
<p>Podmiot, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji</p>
<p>Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą¹⁸</p>	<p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, jako fundacja Skarbu Państwa, została ustanowiona 23 czerwca 1993 roku w Warszawie. Celem Fundacji jest wspieranie działań na rzecz reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce poprzez: wspomaganie prac analitycznych, studialnych i promocyjnych dotyczących reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce, zarządzanie operacyjne realizacją programów w obszarach edukacji formalnej, pozaformalnej, nieformalnej, a w szczególności Programami Unii Europejskiej, współpracę z ośrodkami zagranicznymi i wymianę informacji o europejskich systemach edukacyjnych oraz o polityce edukacyjnej i młodzieżowej, promowanie rozwoju współpracy międzynarodowej pomiędzy instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi, wspieranie mobilności studentów, uczniów, nauczycieli i grup młodzieży oraz wspieranie inicjatyw młodzieżowych.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji:</p> <p>— pełni rolę Narodowej Agencji Programu Erasmus+, który wszedł w życie 1 stycznia 2014 r. i zastąpił dotychczasowe programy: „Uczenie się przez całe życie”, akcję</p>

¹⁷ W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

¹⁸ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. poz. 1146) oraz podrozdziału 5.2.1 *Polityka spójności*, rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów* Umowy Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r.

	<p>Jean Monnet, program „Młodzież w działaniu” oraz pięć innych programów (m.in. Erasmus Mundus i Tempus). Realizacja programu zaplanowana jest na siedem lat, do roku 2020. Program Erasmus+ oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży w sektorach: edukacji szkolnej, kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, młodzieży i edukacji dorosłych. Całkowity budżet programu Erasmus+ to prawie 15 mld euro i szacuje się, że skorzysta z niego około 4 mln osób. W latach 2007-2013 pełniła rolę Narodowej Agencji Programu Uczenie się przez całe życie. W ramach tego programu możliwe było uzyskanie dofinansowania na projekty w ramach programów sektorowych: Comenius (edukacja szkolna), Erasmus (szkolnictwo wyższe), Leonardo da Vinci (kształcenie zawodowe) i Grundtvig (edukacja dorosłych).</p> <p>— w latach 1998-2006 koordynowała program Socrates I i Socrates II w Polsce.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zarządza następującymi programami: Erasmus+ (2014-2020), Młodzież w działaniu (2017-2013), Eurodesk, Krajowe Centrum Europass, SALTO EECA, European Language Label, eTwinning, Eurydice, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży, Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Od 2018 roku FRSE jest też operatorem Programu Edukacja realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.</p> <p>Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji była beneficjentem systemowym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i w latach 2012 - 2015 zrealizowała 3 projekty w ramach Priorytetu III: Wysoka jakość systemu oświaty. Następcą PO KL został Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), a FRSE jest jednym z jego beneficjentów. W ramach IV Osi Priorytetowej: Innowacje społeczne i współpraca międzynarodowa i Działania 4.2. Programy mobilności ponadnarodowej, w latach 2014-2020 Fundacja realizuje aktualnie 6 projektów skierowanych do uczniów, absolwentów, kadry edukacyjnej szkół zawodowych, kadry niezawodowej edukacji dorosłych, nauczycieli szkół i przedszkoli oraz studentów z niepełnosprawnościami i będących w trudnej sytuacji materialnej. Wszystkie projekty realizowane są na zasadach programu Erasmus+ i, poza sektorem szkolnictwa wyższego, skierowane są do instytucji, które zostały zakwalifikowane na listę rezerwową programu Erasmus+ Akcji 1 ww. sektorów. Ponadto FRSE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pozytywnie zakończyła realizację 3 projektów trwających w latach 2014-2017 w sektorach: edukacja szkolna, kształcenie i szkolenia zawodowe oraz szkolnictwo wyższe.</p> <p>FRSE jest corocznie poddawana audytom, także finansowym. Wyniki przeprowadzenia tych kontroli są dla FRSE pozytywne, co jest wyznacznikiem potencjału instytucji.</p> <p>W 2011 r. FRSE uzyskała certyfikat zgodności systemu zarządzania jakością z normą ISO 9001:2008 w zakresie zarządzania międzynarodowymi i krajowymi programami edukacyjnymi. Realizacja projektu zgodnie z procedurami FRSE będzie gwarantem efektywności realizacji projektu. W wyniku audytu re-certyfikującego przeprowadzonego w maju 2018 r. FRSE otrzymała certyfikat na kolejny okres. Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 projekt będzie realizowany przez podmiot określony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu – na podstawie zapisów Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji została wskazana jako beneficjent działań z zakresu mobilności ponadnarodowej w PO WER.</p>			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK		NIE	x
Podmioty, które będą partnerami w projekcie	Nie dotyczy			

i uzasadnienie ich wyboru ¹⁹					
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	IV kwartał 2018				
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	1 luty 2019	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	30 czerwca 2023	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2019	w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	ogółem
100 000 000	100 000 000	10 000 000	25 000 000	15 000 000	250 000 000
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK	-		NIE	x	
Szacowany wkład UE (PLN)					
235 725 000 PLN					
ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)					
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa			Ogółem w projekcie	
	W podziale na: ²⁰				
	Kobiety	Mężczyzn			
1. Liczba osób, które nabyły kompetencje zawodowe lub kluczowe po opuszczeniu programu	n/d	n/d	18 450		
2. Liczba uczniów i absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy wzmocnili zdolności do zatrudnienia poprzez udział w zagranicznych stażach w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego	n/d	n/d	16 000		
3. Liczba osób zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym, które nabyły kompetencje zawodowe lub kluczowe po	n/d	n/d	450		

¹⁹ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

²⁰ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

opuszczeniu programu			
4. Liczba uczniów i absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy nabyli kompetencje zawodowe lub kluczowe po opuszczeniu programu	n/d	n/d	18 000
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ²¹		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej.	n/d	n/d	20 500
2. Liczba uczniów i absolwentów placówek kształcenia i doskonalenia zawodowego objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej	n/d	n/d	20 000
3. Liczba osób zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym objętych wsparciem w ramach programów mobilności ponadnarodowej.	n/d	n/d	500
SZCZEGÓLNE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			
1. Wnioski przejdą pozytywnie procedurę selekcji: ocenę formalną i merytoryczną w programie Erasmus+ sektor Kształcenie i Szkolenia Zawodowe, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” w konkursie w roku 2019 i 2020.			
Uzasadnienie:	Wnioski zostaną ocenione pozytywnie przez ekspertów i spełnią wymogi jakościowe obowiązujące w programie Erasmus+ konkurs 2019 i 2020, lecz z powodu ograniczonych możliwości finansowania w Programie Erasmus+ sektor Kształcenie i Szkolenia Zawodowe, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” zostaną zatwierdzone na listę rezerwową. Zasady programu Erasmus+ pozwalają na zaplanowanie w jednym wniosku działań mobilności ponadnarodowej zarówno dla uczniów/absolwentów szkół zawodowych (w formie staży i praktyk zagranicznych) oraz KADRY kształcenia zawodowego (w formie udziału w zagranicznych szkoleniach/ <i>job shadowing</i> lub prowadzeniu zajęć/szkoleń w zagranicznych placówkach kształcenia zawodowego). Mobilności obu grup, jeśli były takie zaplanowane we wniosku, będą oceniane przez ekspertów komplementarnie jako działania powiązane ze sobą merytorycznie i jakościowo oraz jednocześnie stanowiące kluczowy element budowania długofalowej strategii rozwoju instytucji kształcenia zawodowego i jej umiędzynarodowienia. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku		
2. Do realizacji działań stosuje się zasady określone dla programu Erasmus+ sektor Kształcenie i Szkolenia Zawodowe, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna” – konkurs 2019 i 2020.			
Uzasadnienie:	Zastosowanie rozwiązań odnoszących się do funkcjonujących procedur w ramach programu Erasmus+, określających w precyzyjny sposób zasady udzielania wsparcia, zapewni równe traktowanie potencjalnie zainteresowanych udziałem w mobilności transnarodowej. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku		

²¹ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

3. Grupę docelową projektu stanowią uczniowie, absolwenci (obowiązek ukończenia stażu w ciągu 1 roku od zakończenia nauki zgodnie z zasadami programu Erasmus+) oraz kadra kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie z zasadami określonymi dla programu Erasmus+ sektor Kształcenie i Szkolenia Zawodowe, Akcja 1 „Mobilność edukacyjna”.	
Uzasadnienie:	Grupy docelowe projektu są zgodne z zakresem wsparcia przewidzianym w Umowie Partnerstwa i PO WER. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku
4. Do przeliczenia stawek mających zastosowanie w programie Erasmus+ stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany Komisji Europejskiej aktualny na dzień ogłoszenia naboru do tego programu przez Komisję Europejską na rok 2019 i 2020.	
Uzasadnienie:	Zastosowanie proponowanego rozwiązania zapewni jednolite zasady przeliczania stawek określonych w walucie obcej na walutę obowiązującą w Polsce. Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku

Załącznik 1.4

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	4.1
FISZKA KONKURSU	
PODSTAWOWE INFORMACJE O KONKURSIE	
Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego realizowane będą projekty ²²	<p>Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS.</p> <p><u>Temat – wykorzystanie innowacji społecznych w skali mikro w celu zapewnienia lub zwiększenia dostępności* produktów i usług zgodnie z założeniami rządowego Programu „Dostępność plus 2018 – 2025”. Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych z ograniczoną mobilnością lub percepcją.</u></p> <p>Wsparcie procesu inkubacji nowych pomysłów, które pozwolą na szybsze, skuteczniejsze i bardziej wydajne rozwiązywanie problemów społecznych w Polsce związanych z brakiem wystarczającej dostępności przestrzeni publicznej dla osób o szczególnych potrzebach, poprzez wybór tzw. inkubatorów innowacji społecznych i dofinansowanie ich działalności. Beneficjenci będą szukać najciekawszych inicjatyw, pomagać im się rozwinąć, a na końcu wdrożyć do praktyki te rozwiązania, które w trakcie testowania sprawdzą się najlepiej. Wsparcie eksperckie i finansowe (grant) otrzymają osoby indywidualne, grupy nieformalne lub inne małe podmioty (firmy, stowarzyszenia, fundacje, itp.) zakorzenione w środowisku lub regionie, które mają pomysł na to, jak sprawić, aby osoby z niepełnosprawnościami czy osoby starsze o ograniczonej mobilności lub percepcji w jak największym możliwym stopniu mogły prowadzić niezależny byt, tj. mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu (np. robić zakupy) i nie były wykluczone z możliwości korzystania z usług publicznych oraz innych o charakterze powszechnym (np. dostęp do mediów elektronicznych, dóbr kultury czy usług ochrony zdrowia). Treścią tematu jest poszukiwanie nowatorskich rozwiązań lub narzędzi w skali mikro, które np. dotyczą sposobu świadczenia danej usługi, zmiany cech produktu oferowanego na rynku, zmiany organizacji miejsca lub formy świadczenia usługi, zmiany sposobu zarządzania instytucją, tak aby zapewnić większe otwarcie na potrzeby osób z ograniczoną mobilnością lub percepcją. W szczególności poszukiwane będą takie rozwiązania, które mają duży potencjał do upowszechniania tzn. ich zastosowanie nie ogranicza się do pojedynczej usługi, produktu czy</p>

²² W przypadku konkursów na projekty koncepcyjne w wierszu *Cel szczegółowy, w ramach którego realizowane będą projekty* należy opisać również zasadnicze założenia interwencji publicznej, której wsparcie zaplanowano poprzez realizację projektów, które mają zostać wybrane w ramach konkursu. W przypadku konkursów na projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej w wierszu *Cel szczegółowy, w ramach którego realizowane będą projekty* należy uwzględnić również temat/tematy, w ramach których projekty będą wybierane.

	<p>podmiotu, ale mogą być wykorzystywane szeroko przez inne podmioty, w ramach innych usług czy produktów. Generowanie innowacji społecznych na rzecz dostępnych produktów i usług powinno odbywać się w sposób partycypacyjny tj., na każdym etapie uwzględniać potrzeby i opinie grup docelowych poprzez ich zaangażowanie w definiowanie, testowanie i upowszechnianie wypracowanych rozwiązań.</p> <p>* Ilekroć w dalszej części niniejszej fiszki jest mowa o dostępności, należy przez to rozumieć dostępność produktów lub usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych o ograniczonej mobilności lub percepcji.</p>											
Priorytet inwestycyjny	8 - 11											
Lp. konkursu	1	Planowany kwartał ogłoszenia konkursu			I		II		III		IV	X
Planowany miesiąc rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie ²³	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
											X	
Tryb realizacji konkursu	otwarty (podzielony na rundy)			zamknięty					X			
Czy w ramach konkursu będą wybierane projekty grantowe?	TAK			X					NIE			
Planowana alokacja (PLN)	10 000 000 PLN Do dofinansowania zostaną wybrane maksymalnie 3 projekty.											
TAK		NIE	x	Minimalny udział wkładu własnego w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych projektu								
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach konkursu	1. Mikro-innowacje – inkubacja nowych załączkowych pomysłów, w tym ich opracowanie i rozwinięcie, oraz przetestowanie i upowszechnienie, a także podjęcie działań w zakresie włączenia do polityki i praktyki											
ZAKŁADANE EFEKTY KONKURSU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓLEM)												
WSKAŹNIKI REZULTATU												
Nazwa wskaźnika						Wartość docelowa wskaźnika						

²³ Zaznaczyć właściwe pole z nr. miesiąca znakiem „X”, uwzględniając fakt, że zgodnie z art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) aktualizacja harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie nie może dotyczyć naboru, którego przeprowadzenie zaplanowano w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia aktualizacji. Natomiast zgodnie z podrozdziałem 6.7 pkt 6 Wytucznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 dniem aktualizacji harmonogramu jest dzień jego publikacji na stronie internetowej IZ PO WER oraz na portalu internetowym, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego.

	W podziale na ²⁴ :		Ogółem w konkursie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali mikro	Nd.	Nd.	10
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika		
	W podziale na ²⁵ :		Ogółem w konkursie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali mikro	Nd.	Nd.	100
SZCZEGÓLWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW			
KRYTERIA DOSTĘPU			
1. Projekt dotyczy tematu konkursu i polega na udzielaniu grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu.			
Uzasadnienie:	Koncentracja Wnioskodawcy na temacie przyczyni się do pełniejszego zdiagnozowania problemu i potrzeb grup docelowych, potencjalnych odbiorców/użytkowników rozwiązań innowacyjnych, co przyczyni się do wypracowania efektywnego rozwiązania w zakresie ułatwienia / zapewnienia dostępności. <i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	NIE x
2. W projekcie realizowane są co najmniej następujące działania: 1) rekrutacja grantobiorców,			

²⁴ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia, typu projektów przewidzianych do realizacji w ramach konkursu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekty mają rozwiązać lub złagodzić.

²⁵ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia, typu projektów przewidzianych do realizacji w ramach konkursu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekty mają rozwiązać lub złagodzić.

<p>2) przygotowanie procedur grantowych,</p> <p>3) udzielenie grantów,</p> <p>4) wsparcie grantobiorców (na każdym etapie wdrażania innowacji społecznej),</p> <p>5) wybór rozwiązań, które najlepiej sprawdziły się w praktyce/mają największy potencjał do skalowania,</p> <p>6) upowszechnienie wybranych rozwiązań oraz podjęcie działań w zakresie włączenia innowacji do polityki i praktyki (rozumiane jako zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o produktach projektu, a także dotarcie z informacją do przedstawicieli instytucji decydujących o wykorzystaniu nowych rozwiązań na szerszą skalę oraz podjęcie próby przekonania ich do zastosowania wypracowanego rozwiązania).</p>				
Uzasadnienie:	<p>Wskazane zadania są niezbędne dla prawidłowej realizacji celów projektu grantowego wspierającego innowacje społeczne.</p> <p>Wnioskodawca musi dokładnie przemyśleć oraz precyzyjnie zaplanować swoje działania w tym zakresie, już na etapie wniosku o dofinansowanie.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku)</i></p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	x	NIE
<p>3. Grantobiorcy, którymi są podmioty prywatne lub publiczne mające pomysł na innowacyjne narzędzie, metodę, rozwiązanie wspierające osiągnięcie celów projektu grantowego, zostaną wybrani w otwartym naborze, z zachowaniem zasad bezstronności i przejrzystości.</p>				
Uzasadnienie:	<p>Wnioskodawca musi przedstawić we wniosku propozycję kryteriów wyboru grantobiorców, w celu zapewnienia przejrzystości i bezstronności procedury oraz umożliwienia jak największej liczbie podmiotów, bez względu na ich formę prawną, udziału w naborze, a tym samym selekcję najlepszych innowacji społecznych, wspierających osiągnięcie celów projektu.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i></p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	x	NIE
<p>4. Wnioskodawca przedstawi strategię realizacji projektu grantowego (w formie załącznika do wniosku)</p>				

<p>o dofinansowanie o objętości maksymalnie 23 tys. znaków bez spacji), która zawiera co najmniej informacje na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ koncepcji dotarcia do innowatorów społecznych, ➤ metodyki przeprowadzenia wyboru grantobiorców, ➤ metod wspierania grantobiorców przez beneficjenta w trakcie inkubowania pomysłów innowacyjnych, ➤ sposobu oceny użyteczności produktów wypracowanych przez grantobiorców oraz metod ich upowszechniania (w rozumieniu określonym w kryterium 2, pkt 5), ➤ koncepcji wykorzystania doświadczeń z inkubowania innowacji społecznych zdobytych w trakcie realizacji projektu w celu kontynuacji działań na rzecz innowacji społecznych po ustaniu dofinansowania. 				
Uzasadnienie:	<p>Strategia realizacji projektu grantowego zawiera informacje, na podstawie których można ocenić jakość projektu i potencjał Wnioskodawcy do realizacji projektu grantowego w obszarze innowacji społecznych w temacie dostępność.</p> <p><i>(kryterium weryfikowane na podstawie wniosku o dofinansowanie – obowiązkowo załącznikiem do wniosku jest strategia realizacji projektu grantowego)</i></p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>		TAK	x	NIE
<p>5. Wnioskodawca lub Partner na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w działalności w obszarach merytorycznych projektu tj. doświadczenie w inkubowaniu lub realizacji innowacji społecznych oraz doświadczenie merytoryczne w temacie konkursu – dostępność.</p>				
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma na celu weryfikację potencjału merytorycznego Wnioskodawcy i Partnera (jeśli dotyczy) tak, aby zapewnić jak najwyższą jakość oferowanego wsparcia na rzecz grantobiorców. Doświadczenie w tych dwóch aspektach pozwoli na efektywną realizację zadań w projekcie – doświadczenie w temacie konkursu i realizowaniu lub inkubacji innowacji gwarantuje, że Wnioskodawca / Partner będzie potrafił określić, co jest rozwiązaniem innowacyjnym a co standardowym oraz czy projektowane rozwiązanie jest zgodne z założeniami Rządowego Programu Dostępność Plus 2018-2025</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	

	<i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i>				
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?)		TAK	x	NIE	
6. Projekt przewiduje zaangażowanie trzech kluczowych osób w projekcie, z których jedna ma co najmniej 3-letnie doświadczenie w działaniach na rzecz dostępności, druga – co najmniej 3 letnie doświadczenie w inkubowaniu innowacji społecznych, trzecia – co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł.					
Uzasadnienie:	Skuteczne, efektywne prowadzenie inkubatora wymaga zaangażowania osób o odpowiedniej wiedzy i doświadczeniu, w sposób zapewniający ciągłość ich pracy. Dlatego kluczowe osoby w projekcie należy wskazać z imienia i nazwiska oraz zaangażować do projektu w oparciu o umowę o pracę lub inną formę związania np. kontrakt menadżerski w przypadku członków zarządu danej instytucji. Jeżeli spełnienie ww. wymogów na etapie aplikowania jest z obiektywnych powodów niemożliwe, Wnioskodawca musi to odpowiednio uargumentować we wniosku o dofinansowanie. Kryterium ma na celu weryfikację potencjału merytorycznego personelu projektu w celu zapewnienia jak najwyższej jakości oferowanego wsparcia. <i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?)		TAK	x	NIE	
7. Maksymalna wartość projektu określona w budżecie wniosku o dofinansowanie to 5 000 000 PLN.					
Uzasadnienie:	Biorąc pod uwagę planowaną alokację i przyjęte w konkursie założenia, że do dofinansowania zostaną wybrane maksymalnie 3 projekty, niezbędne jest określenie maksymalnej kwoty, o którą może aplikować	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	

	<p>Wnioskodawca.</p> <p>IOK zastrzega sobie możliwość zwiększenia budżetu projektu w trakcie jego realizacji na wniosek beneficjenta, który wykaże zdolność do wyinkubowania większej liczby innowacji.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i></p>				
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>		TAK	x	NIE	
<p>8. Minimalna liczba udzielonych grantów w ramach projektu wynosi 40.</p>					
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Liczba udzielonych grantów powinna być zoptymalizowana w stosunku do wnioskowanej kwoty dofinansowania. Wyniki dotychczas przeprowadzonego badania ewaluacyjnego innowacji społecznych w ramach PO WER pokazały, że w przypadku mikro-innowacji przyjęta w PO WER całościowa średnia wartość wsparcia jednej innowacji, uwzględniająca kwotę grantu, w wysokości 100 000 PLN odpowiada realnym potrzebom.</p> <p>W przypadku niewykonania wskaźnika budżet projektu może ulec proporcjonalnemu obniżeniu, zgodnie z regułą proporcjonalności (<i>Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>)</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>		1	
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>		TAK	x	NIE	
<p>9. Średnia wartość wsparcia dla jednego grantobiorcy nie może być wyższa niż 100 000 PLN. Jest to jednocześnie</p>					

maksymalna wartość jednego grantu.				
Uzasadnienie:	<p>Określenie średniej wartości wsparcia, jakie może być udzielone jednemu grantobiorcy umożliwi skuteczną realizację założeń, o których mowa w uzasadnieniu do kryterium nr 8. Ograniczy to chęć wnioskodawców do przeszacowywania kosztów, jakie są niezbędne do przeprowadzenia projektu. Takie podejście zapewni także możliwość przyjęcia i przetestowania większej liczby innowacji społecznych.</p> <p>Średnia wartość wsparcia obejmuje kwotę grantu, pozostałe koszty związane z procesem wdrażania innowacji oraz koszty pośrednie.</p> <p>Jednocześnie IZ zastrzega sobie, w trakcie realizacji projektu możliwość zwiększenia ww. średniej wartości wsparcia jednego grantobiorcy, pod warunkiem że beneficjent udowodni, że podniesie to jakość inkubowanych innowacji oraz ich potencjał do upowszechnienia.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i></p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	x	NIE
10. Okres realizacji projektu wynosi od 36 do 48 miesięcy, przy czym termin zakończenia realizacji projektu nie może być późniejszy niż 30.06.2023 r.				
Uzasadnienie:	<p>Odpowiednio dobrany czas realizacji projektu pozwoli wnioskodawcom precyzyjnie zaplanować przedsięwzięcia, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Ze względu na specyfikę procesu inkubacji innowacyjnych pomysłów okres realizacji projektu musi być wystarczający, aby zrealizować wszystkie wymagane etapy projektu, a także podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności, które nie</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	

	<p>rzadko pojawiają się w procesie wdrażania innowacji.</p> <p>W uzasadnionych przypadkach Wnioskodawca może uzyskać zgodę IOK na skrócenie okresu realizacji projektu, jak również na jego wydłużenie.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest na podstawie zapisów we wniosku o dofinansowanie)</i></p>					
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?)</p>			TAK	x	NIE	
<p>11. Podmiot będący Wnioskodawcą lub Partnerem w projekcie jest wnioskodawcą lub partnerem tylko w jednym wniosku składanym w odpowiedzi na konkurs.</p>						
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Skoncentrowanie się Wnioskodawcy / Partnera na przygotowaniu a następnie wdrożeniu jednego projektu, przyczyni się do zapewnienia skutecznej i efektywnej działalności inkubatora, w tym tego, że oferowane innowatorom wsparcie będzie najwyższej jakości.</p> <p>W przypadku gdy jeden podmiot wystąpi jako wnioskodawca lub partner w więcej niż jednym wniosku o dofinansowanie, wszystkie wnioski, których ta sytuacja dotyczy, zostaną odrzucone z udziału w konkursie, w związku z niespełnieniem kryterium dostępu.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest przez IOK na podstawie posiadanych danych)</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>		1		
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?)</p>			TAK		NIE	x
<p>12. Wnioskodawca dołączył do wniosku o dofinansowanie referencje, które potwierdzają, że Wnioskodawca lub Partner (jeśli dotyczy) posiada doświadczenie we współpracy z różnymi interesariuszami – podmiotami zajmującymi się problematyką dostępności, działającymi na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami, osób starszych czy zrzeszającymi te grupy społeczne.</p>						
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Wnioskodawca powinien być w stanie stworzyć „ekosystem” sprzyjający rozwojowi i</p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>		1		

	<p>upowszechnianiu innowacji społecznych w temacie dostępności. Dlatego jest pożądane, aby miał pozytywne doświadczenie we współpracy z innymi interesariuszami zajmującymi się tą problematyką.</p> <p>Referencje – (minimalnie 1, maksymalnie 3) muszą mieć charakter celowy, tj. być wystawione w związku z zamiarem złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach niniejszego konkursu i zawierać konkretne informacje na temat rodzaju współpracy z Wnioskodawcą / Partnerem i jej ocenę jakościową. Referencje wystawione wzajemnie przez wnioskodawcę i partnerów nie będą rozpatrywane.</p> <p>Referencje będą analizowane podczas oceny strategicznej.</p> <p><i>(kryterium weryfikowane na podstawie wniosku o dofinansowanie – obowiązkowo załącznikiem do wniosku są referencje)</i></p>					
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE	
<p>13. Wnioskodawca zaangażuje do realizacji zadań merytorycznych osobę lub osoby z niepełnosprawnością.</p>						
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Kryterium ma na celu promowanie zaangażowania osób z niepełnosprawnością w projektach współfinansowanych ze środków UE.</p> <p>Zaangażowanie może być czasowe, tzn. nie jest wymagane zatrudnienie w całym okresie realizacji projektu.</p> <p><i>(spełnienie kryterium weryfikowane jest przez IOK na podstawie posiadanych danych)</i></p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>	<p>1</p>			
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE	
<p>KRYTERIA STRATEGICZNE</p>						

Przedmiotem oceny strategicznej będzie maksymalnie 6 projektów, które uzyskają najwyższą punktację podczas oceny merytorycznej. Zostaną one poddane analizie porównawczej i uszeregowane pod kątem spełniania w najwyższym stopniu następujących kryteriów:

1. Wnioskodawca lub Partner dysponuje potencjałem, który w największym stopniu gwarantuje skuteczne wprowadzenie w życie zaproponowanej strategii. W ramach oceny, panel ekspertów będzie rozpatrywał łącznie informacje przedstawione we wnioskach o dofinansowanie i załączonych do nich strategiach oraz referencjach środowiskowych, pod kątem:
 - zdolności Wnioskodawcy i Partnerów do stworzenia „ekosystemu” sprzyjającego rozwojowi innowacji społecznych w obszarze dostępności (dotychczasowa praktyczna współpraca z różnymi interesariuszami – podmiotami zajmującymi się problematyką dostępności, działającymi na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami, osób starszych czy zrzeszającymi te grupy społeczne),
 - możliwości skutecznego upowszechniania rezultatów projektu grantowego oraz utrzymania ich trwałości w trakcie i po zakończeniu projektu,
 - doświadczenia w skutecznym poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania i wspierania innowacji społecznych.

2. Wsparcie jest w największym stopniu skuteczne i adekwatne w stosunku do potrzeb zdiagnozowanych w regulaminie konkursu. W ramach oceny, panel ekspertów będzie rozpatrywał łącznie informacje we wnioskach o dofinansowanie i załączonych do nich strategiach, pod kątem:
 - skuteczności proponowanych mechanizmów poszukiwania i docierania do innowatorów społecznych w temacie konkursu,
 - zapewnienia innowatorom społecznym uczestniczącym w projekcie różnorodnego i kompleksowego wsparcia,
 - adekwatności metod analizy wyników testowanego produktu/ewaluacji wypracowanych rozwiązań,
 - wiarygodności strategii upowszechniania produktów innowacyjnych w trakcie i po zakończeniu realizacji projektu,
 - zapewnienia komplementarności i skorelowania wsparcia udzielanego w ramach projektu z innymi możliwościami lub mechanizmami wspierania innowacji społecznych (m.in. z aktualnymi inicjatywami i przedsięwzięciami podejmowanymi przez projektodawcę i podmioty z nim współpracujące, dodatkowymi źródłami finansowania (innymi niż wymagany wkład własny), a także niefinansowymi formami wsparcia innowacji społecznych).

Uzasadnienie	<p>Wnioskodawca musi posiadać doświadczenie i wykazać odpowiedni potencjał – zwłaszcza merytoryczny, ale także organizacyjny, który pozwoli mu na skuteczną i efektywną realizację projektu mikro-innowacji z wykorzystaniem grantów.</p> <p>Projekt innowacyjny realizowany w formule grantowej wymaga odpowiedniego przygotowania merytorycznego i zarządczego oraz odpowiednich zasobów po to, by przeprowadzić skuteczną inkubację innowacji społecznych, a następnie zapewnić upowszechnianie rozwiązań, które najlepiej sprawdziły się w praktyce, w trakcie i po zakończeniu projektu.</p> <p>Cechą niezbędną do przeprowadzenia przedmiotowego przedsięwzięcia jest również jest zdolność do współpracy z różnego typu podmiotami, które zajmują się problematyką dostępności, zwłaszcza w sferze tzw. działań miękkich (w odróżnieniu od takich o charakterze infrastrukturalnym) czy takimi, których działania ukierunkowane są na wsparcie osób z niepełnosprawnościami lub osób starszych. Realizacja projektów we współpracy z takimi organizacjami pozwoli na wykorzystanie ich wiedzy i doświadczenia w rozwiązywaniu lub łagodzeniu problemów, z którymi borykają się ww. grupy społeczne, co wpłynie na zwiększenie efektywności wypracowanych rozwiązań.</p> <p>Ponadto, kryterium nr 2 gwarantuje przyjęcie projektów wysokiej jakości z przemyślaną strategią działania w celu osiągnięcia założeń projektu i przyczynienia się do poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS.</p> <p>Wnioskodawca musi zachować równowagę pomiędzy formami wsparcia i w efektywny sposób wspierać grantobiorcę na każdym etapie wdrażania innowacji społecznej, w tym zapewnić odpowiednią jakość opracowanego rozwiązania, służyć ekspertyzą i diagnozą potrzebną do przeprowadzenia testów na konkretnej grupie odbiorców/użytkowników oraz podejmować i koordynować działania upowszechniające.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku oraz załączników do wniosku o dofinansowanie.</p>
--------------	--

Załącznik 1.5

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	Działanie 4.1 Innowacje społeczne
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu ²⁶	<p>KOMON - KRAJOWY OŚRODEK MOBILNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</p> <p>TEMAT: Opracowanie i przetestowanie ogólnokrajowego, innowacyjnego modelu wsparcia osób z niepełnosprawnością w obszarze mobilności.</p> <p>Głównym celem projektu jest opracowanie, przetestowanie, upowszechnienie oraz <u>włączenie do polityki i praktyki innowacyjnego ogólnokrajowego modelu wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnością w obszarze mobilności.</u></p> <p>Osiągnięcie celu projektu będzie możliwe dzięki zwiększeniu ich mobilności motoryzacyjnej, przede wszystkim poprzez ułatwienie ON uzyskiwania prawa jazdy kat. B lub kat. C.</p> <p>W Polsce obecnie <u>brak jest systemowych rozwiązań oraz standaryzacji usług w obszarze mobilności ON.</u> Dotychczasowe działania wspomagające środowisko ON w obszarze mobilności były incydentalnymi działaniami osób, szkół jazdy lub różnych organizacji pozarządowych (stowarzyszeń i fundacji). Brak jednolitej, skoordynowanej platformy działań w tego rodzaju działalności stanowi główny</p>

²⁶ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

problem i przeszkodę w zdobywaniu przez ON uprawnień do prowadzenia pojazdów, a tym samym (przy jej pomocy) aktywizacji społecznej i zawodowej. W Polsce jest brak modelowych procedur przygotowania kandydatów z niepełnosprawnością do szkolenia na prawo jazdy, a także szkolenia i egzaminowania. Nie istnieją specjalistyczne ośrodki zajmujące się działalnością nakierowaną na ten cel.

Obecna sytuacja ma negatywne skutki zarówno dla środowiska ON jak i polskiej gospodarki. Potencjał zawodowy ON, mimo często dobrego wykształcenia i wysokich kwalifikacji, nie jest wykorzystywany z uwagi na ograniczone możliwości dojazdu do pracy. Aktywizacja zawodowa ON jest szczególnie istotna w obliczu obserwowanych zmian na rynku pracy i narastającym zapotrzebowaniem gospodarki na pracowników.

Liczba osób z niepełnosprawnościami jest w Polsce podobna w proporcjach procentowych do krajów europejskich. Szacuje się, że jest to liczba w przedziale 5,7 - 6,8 mln osób. W tym około 1,8 mln osób to osoby z dysfunkcją narządów ruchu. Dochodzi do tego ok. 800 tys. osób z wadą narządów mowy i słuchu. Precyzyjne wskazanie liczby ON zainteresowanych zdobyciem prawa jazdy lub zawodu kierowcy nie jest możliwe, ze względu na brak danych. Szacunki Stowarzyszenia Pomocy Niepełnosprawnym Kierowcom wskazują, że w Polsce mamy ok. 1 mln ON z niepełnosprawnością ruchową oraz głuchych w wieku produkcyjnym. Liczba kierowców wśród ON jest szacowana na ok. 200-300 tys. Stopa bezrobocia w Polsce wynosi ok. 4,5 %, ale wśród osób niepełnosprawnych utrzymuje się na poziomie 9,3%.

Powyższe dane wskazują na potrzebę zwiększenia mobilności ON, co umożliwi wykorzystanie ich „uśpionego potencjału”.

To pilne zadanie, na które z niecierpliwością oczekuje zarówno środowisko ON, jak i pracodawcy coraz bardziej odczuwający brak pracowników.

Zwiększenie mobilności ON wpłynie na poprawę sytuacji polskiego rynku transportowego. Niedobór pracowników w zawodzie kierowcy ciężarówki jest szacowany na ok. 20 %, co oznacza, że na rynku powinno być ponad 100 tysięcy aktywnych kierowców zawodowych więcej. Ze względu na znaczenie gospodarcze transportu zatrzymanie rozwoju tej branży będzie miało negatywny wpływ na bilans płatniczy Polski. Na zapotrzebowanie rynku mogą odpowiedzieć pracownicy z lekką, bądź umiarkowaną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby głuche, które są w szczególnej sytuacji. W zakresie nabywania uprawnień do kierowania pojazdami są oni szczególnie dyskryminowani. Osoby głuche napotykają barierę prawną w postaci braku możliwości zdawania teoretycznych egzaminów państwowych ze względu na niepełnosprawność skutkującą brakiem znajomości języka polskiego. Nie ma bowiem wersji egzaminu państwowego na prawo jazdy kat. C z tłumaczeniem migowym, co całkowicie wyklucza ich z zawodu kierowcy. Nie istnieją również profesjonalne systemy wsparcia szkolenia i egzaminowania w tym zawodzie. Brak jest w tym obszarze wypracowanych standardów i dobrych krajowych praktyk.

Istotnym problemem negatywnie wpływającym na poziom mobilności ON jest wysoce restrykcyjne polskie orzecznictwo lekarskie orzekania o możliwości prowadzenia przez ON pojazdu lub pracy jako zawodowego kierowcy. Polskie orzecznictwo niedomaga z powodu braku odpowiednich narzędzi i procedur orzekania. Lekarze nie mają obiektywnych narzędzi do badań niepełnosprawnych kandydatów na kierowców, ani ustanowionych standardów, na których mogą się oprzeć. Orzecznictwo lekarskie jest obecnie oparte na wykrywaniu "wad" bądź dysfunkcji eliminujących ON. W rezultacie powoduje to często negatywne orzekanie i zakończenie procesu osiągnięcia mobilności na jego początkowym etapie.

Kolejną przeszkodą w podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej poprzez mobilność jest także otoczenie ON. Egzaminatorzy z Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego (WORD), instruktorzy i wykładowcy w Ośrodkach Szkolenia Kierowców (OSK), obsługa stacji diagnostycznych i inni nie mają podstawowej wiedzy, procedur ani doświadczenia jak postępować i rozumieć potrzeby ON w przypadku kontaktu z nimi. Obecnie kandydaci na kierowców z niepełnosprawnością spotykają się często z odmową przyjęcia na kurs w OSK, nieprzygotowanych do prowadzenia specjalistycznych szkoleń. W Polsce we wszystkich województwach jest zidentyfikowanych 46 OSK, które zapewniają

możliwość takich szkoleń, lecz tylko w przypadkach, które uznają za możliwe do realizacji przy ich umiejętnościach i wyposażeniu. Spośród wymienionych 46 OSK tylko 2 posiadają kompetencje i możliwości techniczne szkoleń, w przypadku skomplikowanych dysfunkcji kandydatów. Jest to OSK PIMOT i OSK Konstancin. Dodatkową barierą jest często występujący opór najbliższej rodziny ON związany z obawą o ich szeroko rozumiane bezpieczeństwo.

Problem ograniczonej mobilności ON został dostrzeżony w ramach diagnozy opracowanej na potrzeby Rządowego Programu Dostępność Plus 2018-2025. Konieczność podjęcia działań w celu zwiększenia mobilności ON znalazła odzwierciedlenie w ramach Działania nr 22 Programu w ramach którego m.in. ma zostać stworzony system współpracy różnych podmiotów w celu zdobycia prawa jazdy i dostosowywania samochodów dla potrzeb ON.

Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy będzie stworzenie krajowego modelu wsparcia ON w obszarze mobilności. Model będzie wypracowany we współpracy z otoczeniem środowiska osób z niepełnosprawnością (tj. lekarze orzecznicy, egzaminatorzy, instruktorzy i wykładowcy, obsługa stacji diagnostycznych, NGO i rodziny ON) oraz Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego i Ośrodkami Szkolenia Kierowców. Elementem modelu będzie **Krajowy Ośrodek Mobilności Osób Niepełnosprawnych**, który zostanie uruchomiony w ramach **Przemysłowego Instytutu Motoryzacji**. Głównym celem ośrodka KOMON będzie koordynacja systemu wsparcia ON w obszarze mobilności. Ośrodek będzie opracowywał i wdrażał innowacyjne standardy świadczenia usług w obszarze mobilności ON. Ośrodek KOMON będzie instytucją „parasolową”, pełniącą funkcje koordynacyjną, doradczą i wspomagającą dla pozostałych organizacji istotnych z punktu widzenia mobilności ON, które będą funkcjonować w ramach sieci współpracy KOMON, do której oprócz OSK i WORD będą należeć wyspecjalizowane podmioty takie jak CIOP-PIB, IMP, WOMP oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze mobilności ON.

Ośrodek KOMON wypełni lukę w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością, ponieważ nie ma w Polsce podmiotu, który w sposób kompleksowy zajmowałaby się mobilnością ON.

Funkcjonowanie takiej instytucji wpisuje się w zakres niezbędnej pomocy Państwa, wynikającej z ratyfikowanej przez Polskę Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Ośrodek KOMON będzie udzielał wsparcia technicznego dla OSK i WORD w regionach oraz doradczego dla niepełnosprawnych kandydatów oraz lekarzy orzeczników budując w ten sposób sieć współpracy na terenie Polski. W chwili rozpoczęcia projektu sieć współpracy będzie obejmować ponad 40 już funkcjonujących OSK i kilka WORD-ów. W trakcie realizacji projektu sieć będzie rozwijana. Docelowo planuje się, aby w ramach sieci było co najmniej 100 podmiotów, w tym co najmniej 1 WORD z każdego województwa. W ten sposób każda ON zainteresowana osiągnięciem mobilności otrzyma wsparcie ze strony podmiotów działających regionalnie. Zasadą działania KOMON jest budowanie mobilności ON jak najbliżej ich miejsca zamieszkania, czyli w oparciu o miejscowe WOMP-y, OSK i WORD-y. Diagnozuje się jednak istniejącą istotną niewydolność tych instytucji i brak współpracy w zakresie usług kierowanych do ON, których dysfunkcje są bardzo zróżnicowane i wymagają zastosowania indywidualnych rozwiązań. Przyjmuje się, że po odpowiednim przeszkoleniu i przy wsparciu Ośrodka KOMON, wymienione ośrodki będą w stanie profesjonalnie obsłużyć około 70% zgłaszających się ON. Pozostała część ON (wymagających badań pogłębionych i zastosowania indywidualnej procedury budowania mobilności – tzw. trudniejsze przypadki) może liczyć na bezpośrednią pomoc Ośrodka KOMON z zastosowaniem pojazdów i urządzeń niedostępnych z racji wysokich kosztów w regionach. Kandydaci zostaną poddani specjalnym (bardziej przyjaznym) procedurom szkolenia (w OSK PIMOT) i egzaminowania przez filię WORD Warszawa w PIMOT. Utworzenie filii WORD dla ON jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo egzaminowania osób w pojazdach z zastosowaniem złożonych interfejsów, których obsługa wymaga znajomości i treningów również od egzaminatora. Nie jest możliwe ciągłe szkolenie zmieniających się w WORD-ach egzaminatorów do perfekcyjnej kontroli obsługi skomplikowanych interfejsów, które

osoba przeszkolona obsługuje sprawnie. Pojawia się natomiast możliwość oddelegowania przez KOMON indywidualnie przygotowanego pojazdu do OSK i WORD w regionie wraz z oddelegowaniem egzaminatora specjalisty. OSK PIMOT, jako członek sieci Ośrodek KOMON, będzie realizował szkolenia warszawskie oraz wszystkie te, których skala trudności uniemożliwi szkolenie w regionie.

Planowany projekt wychodzi również naprzeciw **zapotrzebowaniu na wiedzę o standardach i procedurach orzecznictwa** niezbędnych dla zmotoryzowania ON. Nowa, innowacyjna koncepcja systemowego przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ON, na której opiera się projekt, przypisuje wiodącą rolę medycynie pracy. Na podstawie wypracowanych w projekcie nowatorskich procedur orzecznictwa, systemowego i innowacyjnego podejścia do ON, nabytej wiedzy przez lekarza orzecznika w ramach projektu - zdecyduje on, w oparciu o nowatorskie standardy orzecznictwa, o możliwościach zmotoryzowania niepełnosprawnych kandydatów do pracy oraz przystosowania dla nich stanowisk pracy kierowcy lub operatora maszyn. Zmiana będzie polegała na oparciu decyzji lekarza orzecznika o obiektywne możliwości ON, wsparte nowoczesną techniką. Orzecznictwo lekarskie w rezultacie funkcjonowania projektu będzie miało szansę oprzeć się na wielowątkowej, nowoczesnej wiedzy inżynierskiej i rehabilitacyjnej. Orzecznictwo ma stać się sojusznikiem ON w jej dążeniu do aktywizacji społecznej i zawodowej. Orzecznicy medyczni będą szkoleni w ramach MODELU KOMON z zakresu aktualnej techniki i inżynierii samochodowej, co pozwoli za pomocą indywidualnych rozwiązań technicznych dostosować auto do indywidualnych potrzeb kierowcy z niepełnosprawnością. Na dzień dzisiejszy orzecznicy nie mają takiej wiedzy, ale wyrażają chęć jej poznania. Zmniejszy to postawy asekuracji i niepewności wśród orzeczników. W Ośrodku KOMON uruchomione zostanie dla lekarzy orzeczników telefoniczne centrum konsultacyjne, w którym każdy orzecznik z terenu Polski będzie mógł na bieżąco konsultować przypadek swojego klienta. Zmiana polegająca na bardziej profesjonalnym a jednocześnie przyjaznym dla ON orzecznictwie będzie możliwa dzięki włączeniu do sieci współpracy KOMON kluczowych podmiotów CIOP-PIB, IMP oraz WOMP-ów.

Model wsparcia osób z niepełnosprawnościami w obszarze mobilności będzie obejmował:

- a) Wypracowanie procedur, regulaminów i zasad wsparcia ON w obszarze mobilności na terenie całej Polski (w tym schemat 10 kroków obsługi ON w ramach KOMON. Zastosowanie wszystkich kroków wobec danej osoby będzie zależało od stopnia i rodzaju niepełnosprawności).
- b) Wypracowanie ogólnopolskiego standardu świadczenia usług w obszarze mobilności ON, w tym standardów i procedur w obszarze orzecznictwa, szkoleń oraz egzaminowania.
- c) Regulaminy i zasady funkcjonowania Krajowego Ośrodka Mobilności Osób z Niepełnosprawnością KOMON.
- d) Zasady i standardy modelowej współpracy ogólnopolskiego ośrodka KOMON z ośrodkami WORD i OSK, a także pozostałymi partnerami
- e) Warunki nadawania znaku jakości ośrodkom WORD i OSK, które wdrożyły i stosują wypracowane w ramach modelu procedury i standardy usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- f) Opracowanie i włączenie do centralnego systemu teleinformatycznego WORD w Polsce wytworzonej w projekcie wersji teoretycznego egzaminu państwowego na prawo jazdy kat. C dla osób niesłyszących.
- g) Opracowanie propozycji zmian legislacyjnych.

Zakłada się, że osoba z niepełnosprawnością zainteresowana mobilnością - niezależnie od województwa w którym mieszka - objęta zostanie wsparciem (wg wstępnych założeń – do przetestowania w ramach zadania 2) przy pomocy wystandaryzowanego schematu obsługi w procedurze KOMON. Schemat 10 kroków będzie obejmował zarówno ON zainteresowane mobilnością i uzyskaniem prawa jazdy kat. B, jak również ON zainteresowane uzyskaniem prawa jazdy kat. C.

Procedura - 10 Kroków w KOMON:

1. KROK 1. Zgłoszenie osoby

Osoba zgłasza się do KOMON – sama lub zgłasza ją pracodawca lub inny podmiot zainteresowany współpracą z ON. Zgłoszenie wstępne może nastąpić bezpośrednio w siedzibie KOMON, telefonicznie lub internetowo.

2. KROK 2. Formalna rejestracja

Po zgłoszeniu następuje praktyczne uzgodnienie zakresu czynności i pomocy jakich oczekuje ON. Osoba jest rejestrowana i otrzymuje specjalny dokument (Identyfikator KOMON), który od tej pory jest kluczem dostępu do informacji gromadzonych o potrzebach ON korzystających z procedury KOMON.

3. KROK 3. Badania podstawowe

Lekarze WOMP wykonują serię badań podstawowych. Rezultaty i zalecenia zapisywane są w rekordzie osobowym bazy danych KOMON. Lekarze mogą zlecić wykonanie badań pogłębionych w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy.

4. KROK 4. Badania pogłębione

Specjaliści CIOP wykonują serię badań i testów pogłębionych. Rezultaty i zalecenia zapisywane są również w rekordzie osobowym bazy danych KOMON.

5. KROK 5. Ocena rezultatów badań i ostateczna kwalifikacja

Ostatecznej analizy i oceny serii badań dokonuje lekarz orzecznik WOMP: Jego ostateczna rekomendacja (orzeczenie) dotyczy dwóch stanów:

- a) ON może być kierowcą z niepełnosprawnością
 - b) ON może być tylko pasażerem z niepełnosprawnością
- Wydawany jest jednocześnie tzw. „Paszport zdolności”, w którym opisane są szczegółowo rekomendacje i zalecenia dot. warunków (technicznych i organizacyjnych) jakie muszą być spełnione, aby osoba mogła ubiegać się o status kierowcy pojazdu samochodowego.

6. KROK 6. Testy techniczne i biomechaniczne

- a) Następują badania i testy techniczne na symulatorach i autach testowych zmierzające do wypracowania optymalnego zestawu oprzyrządowania pojazdu dla konkretnej ON.
- b) Rekomendacje i zalecenia kierowane są do serwisu technicznego, który będzie wykonywał dla ON usługę adaptacyjną.

7. KROK 7. Skierowanie na kurs nauki jazdy

Ośrodek Szkolenia Kierowców, który będzie organizował kurs zobowiązany jest do zastosowania wszystkich wytycznych technicznych i organizacyjnych, aby szkolenie kursanta niepełnosprawnego odbywało się w możliwie najlepszych warunkach. W przypadkach najtrudniejszych - ON będzie miała możliwość skorzystania z drugiej ścieżki wsparcia w zakresie mobilności w Ośrodku KOMON.

8. KROK 8. Egzamin państwowy

Kursant zdaje egzamin w regionalnym WORD lub filii WORD Warszawa przy PIMOT na aucie, które miał do dyspozycji podczas szkolenia w Ośrodku Szkolenia Kierowców należącym do sieci ośrodków KOMON lub specjalistycznym OSK przy PIMOT należącym do sieci KOMON.

9. KROK 9. Rozmowa finalna

Po skutecznie zdaniem egzaminie i uzyskaniu prawa jazdy następuje tzw. konsultacja finalna. Podczas tej konsultacji ON może zgłosić następujące potrzeby w obszarze różnych usług zwiększających jej szanse na aktywizację społeczną i/lub zawodową;

- a) Pomoc w organizacji zakupu samochodu (nowego lub używanego) wraz z dofinansowaniem
- b) Pomoc w technicznym dostosowaniu pojazdu wraz z dofinansowaniem
- c) Pomoc w technicznym dostosowaniu auta, które już posiada, w jego diagnostyce wraz z dofinansowaniem
- d) Pomoc w poszukiwaniu pracy w zawodzie kierowcy – doradztwo zawodowe świadczone w Ośrodku KOMON polegające na kontaktowaniu ON z pracodawcami poszukującymi pracowników lub z instytucjami rynku pracy oraz wspomaganie doradcze przez KOMON w trakcie składania aplikacji o pracę.
- e) Pomoc w zakresie wskazania możliwości usprawnienia funkcji organizmu (rehabilitacja punktowa), mających wpływ na swobodną obsługę pojazdu.

10. KROK 10. KARTA KOMON

Konsultacje finalne kończą cykl procedury KOMON. Od tej chwili ON jest stałym klientem będącym pod opieką Ośrodka KOMON. Może liczyć na wszelkie rady i realną pomoc w zakresie eksploatacji swojego samochodu.. Otrzymuje tzw. Kartę KOMON, która wszędzie identyfikuje ją jako ON będącą pod stałą opieką i wsparciem Krajowego Ośrodka Mobilności Osób Niepełnosprawnych. W praktyce oznacza to, że ON posiada zweryfikowane

obiektywnie możliwości i predyspozycje do bycia osobą mobilną motoryzacyjnie i jest klientem wyspecjalizowanych podmiotów działających pod marką KOMON, które posiadają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji poprzez bazę klientów KOMON.

Innowacyjność projektu polega w szczególności na:

- zaproponowaniu rozwiązania systemowego wspierającego rehabilitację społeczną i zawodową ON poprzez podnoszenie ich poziomu mobilności,
- kompleksowym wsparciu ON w obszarze mobilności w ramach wypracowanego, przetestowanego i upowszechnionego na terenie całej Polski modelu KOMON,
- standaryzacji usług świadczonych na rzecz ON w ramach ogólnopolskiego modelu KOMON,
- wypracowaniu i wdrożeniu innowacyjnych procedur i standardów orzecznictwa,
- zmianie sposobu podejścia do ON przez ich środowisko, otoczenie oraz samych niepełnosprawnych,
- włączeniu innowacyjnego modelu KOMON do praktyki i upowszechnienia w ramach sieci współpracy z ponad 100 OSK i WORD na terenie całej Polski.

W ramach projektu planowana jest analiza najlepszych praktyk w wiodących w tym obszarze trzech krajach UE tj: Wielkiej Brytanii, Włoszech i Niemczech. Zostaną one uwzględnione przy budowie i testowaniu modelu KOMON, co pozwoli na zbudowanie krajowego rozwiązania z uwzględnieniem najlepszych praktyk wspierających mobilność ON, funkcjonujących na zachodzie Europy.

W efekcie projektu nastąpi **opracowanie, przetestowanie i włączenie do praktyki wystandaryzowanych, innowacyjnych usług w obszarze mobilności ON w ramach ogólnopolskiego modelu KOMON**. Projekt zaspokoi oczekiwanie środowiska na kompleksowe i rzetelne podejście do osoby niepełnosprawnej i zrównanie jej praw na poziomie kraju z prawami osób w pełni sprawnych w obszarze mobilności.

Projekt KOMON to szansa dla ON na faktyczną aktywizację ich życia społecznego i zawodowego. Funkcjonowanie krajowego modelu zwiększy mobilność ON poprzez stworzenie im możliwości uzyskania prawa jazdy, pozyskania pojazdu i indywidualnego dostosowania go do danej niepełnosprawności. Istotą projektu będzie budowanie standardów i procedur, upowszechnianie ich w społeczeństwie, co spowoduje zmianę sposobu podejścia do zatrudnienia ON.

Realizacja projektu pozwoli na wzrost poziomu aktywnej obecności ON w przestrzeni społecznej i zawodowej. Do chwili obecnej ustawodawstwo, w różnych obszarach resortowych, regulowało głównie zasady kompensowania skutków niepełnosprawności lub ochronę ich egzystencji przy założeniu pasywnej postawy zawodowej. Ustawodawstwo musi "otwierać" prawną przestrzeń do obecności w niej ON. W Ośrodku KOMON zatrudniony będzie prawnik, którego zadaniem będzie stałe monitorowanie przepisów w tym zakresie oraz sugerowania kierunków zmian.

Projekt pozytywnie wpłynie na zmianę **postaw samych osób z niepełnosprawnością** poprzez praktyczne umożliwienie im nabycia wiedzy i uprawnień (prawo jazdy) do kierowania pojazdem, czy nawet do podjęcia pracy jako kierowca/operator wózka. Należy założyć wysokie prawdopodobieństwo (do zbadania w projekcie), że znaczny odsetek ON w wieku aktywności zawodowej, może samodzielnie prowadzić pojazd lub maszynę roboczą przy odpowiednim wsparciu rehabilitacji celowej, odpowiedniego szkolenia na prawo jazdy i możliwości posiadania dostosowanego samochodu do jej indywidualnych potrzeb.. Realizacja projektu przyczyni się również do podniesienia potencjału społecznego i gospodarczego kraju poprzez wykorzystanie pozostających dotąd w "uśpieniu" kompetencji zawodowych i zdolności intelektualnych ON, a także poprawi konkurencyjność pracowniczą ON objętych wsparciem i przyczyni się do podniesienia jakości ich życia.

Objęcie wsparciem otoczenia ON **zaspokoi potrzebę tego środowiska na podniesienia wiedzy i nabycie umiejętności współpracy z osobą**

	<p>niepełnosprawną w obszarze mobilności. Instruktorzy jazdy, pracownicy stacji diagnostycznych, NGO i inne osoby z otoczenia ON w ramach projektu pozyskują wiedzę na temat dobrych praktyk w obszarze mobilności ON, na temat nowych wypracowanych w ramach modelu KOMON procedur i zasad działania sieci współpracy obejmującej cały kraj. Otrzymają w tym obszarze konkretne wsparcie od lekarzy orzeczników i pracowników KOMON. W ten sposób projekt zaspokoi oczekiwania otoczenia ON na profesjonalne wsparcie co do kierunku ich usamodzielniania się. Będzie to całkowita zmiana sposobu podejścia do aktywizacji ON – innowacyjna w skali kraju. Ważna kwestia to świadomość "sprawnej" części społeczeństwa. Jej deficyt jest jedną z ważnych przyczyn eliminacji ON z obszarów szeroko rozumianej aktywności.</p> <p>Wypracowana innowacja społeczna zostanie upowszechniona i włączona do praktyki a efekty projektu trwale zmieniają sytuację ON w obszarze mobilności w Polsce. Będzie to możliwe poprzez realizację wsparcia w ramach Ośrodka KOMON w okresie trwałości projektu oraz poprzez współpracę w ramach zbudowanej i rozwijanej sieci. Standardy świadczenia usług w obszarze mobilności dla ON, wypracowane w ramach modelu zostaną upowszechnione i włączone do praktyki we wszystkich podmiotach należących do sieci współpracy. Szkolenia, badania i testy wykonywane w projekcie, będą służyć rozwiązaniom systemowym realizowanym, po zakończeniu projektu, przez państwową instytucję - KOMON, która będzie motywować ekonomicznie do wspierania współpracujące z nią podmioty gospodarcze tj. koncerny samochodowe, firmy adaptacyjne (polskie i zagraniczne), producentów sprzętu rehabilitacyjnego, przyszłych pracodawców itp. Jednocześnie, po zakończeniu dofinansowania, Ośrodek KOMON będzie prowadził własną działalność gospodarczą związaną z mobilnością osób niepełnosprawnych.</p> <p>Projekt w sposób nowatorski wpisze się w politykę państwa w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu ON, w tym osób głuchych. Realizacja projektu przyczyni się do zbudowania trwałej koalicji oraz ekosystemu na rzecz mobilność ON w skali całego kraju.</p>
<p>Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym²⁷</p>	<p>Zastosowanie trybu pozakonkursowego wynika ze strategicznego charakteru planowanego projektu, jego ogólnokrajowego zasięgu oraz planowanych do realizacji zadań publicznych. Projekt wpisuje się w art. 69 Konstytucji, który stanowi, że <i>osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej</i> oraz w rt. 20 ratyfikowanej przez Polskę w 2012 roku Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Nowy Jork 13.12.2006) zatytułowany „Mobilność”.</p> <p>Realizacji ww. obowiązków ma służyć m. in. Program rządowy „Dostępność Plus 2018-2025”, w ramach którego założono stworzenie systemu współpracy różnych podmiotów w celu zdobycia prawa jazdy i dostosowywania samochodów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Zważywszy na znaczenie, jakie we współczesnym świecie przywiązuje się do umiejętności kierowania pojazdami samochodowymi i posiadania w tej mierze stosownych uprawnień, a zwłaszcza mając na względzie korzyści - w sferze aktywności zawodowej oraz komunikacji społecznej - jakie z tego tytułu odnoszą (lub odnosić mogą) ON, Trybunał Konstytucyjny RP uznał, że na ustawodawcy ciąży obowiązek wprowadzenia regulacji umożliwiających udzielenie ON pomocy władz publicznych w zakresie zdobywania uprawnień do kierowania pojazdami. Dokonawszy globalnej oceny pomocy ON przewidzianej w ustawie o kierujących pojazdami (z uwzględnieniem rozwiązań wynikających z ustawy o rehabilitacji), Trybunał Konstytucyjny doszedł do wniosku, że pomoc ta jest dalece niewystarczająca i de facto pozorna.</p> <p>W celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 czerwca 2016 r. (sygn. akt K 37/13, sentencja została ogłoszona 16.08.2016 r. w Dz.U. poz. 1241, a pełna treść z uzasadnieniem w OTK ZU A, poz. 28) Senat RP wystąpił z</p>

²⁷ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r.

	<p>inicjatywą nowelizacji ustawy. Z racji prowadzonej działalności statutowej, PIMOT został powołany na eksperta technicznego dla Senackiej Komisji Infrastruktury i wskazany potem (również przez Sejmową Komisję Infrastruktury) do realizacji części zadań wynikających ze zmiany ustawy, która została uchwalona 28.02.2018r.</p> <p><u>Ostatecznie doprowadzono do uchwalenia zmiany ustawy o kierujących pojazdami (Dz.U. 2018 poz. 728), która zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki do wyznaczenia spośród jednostek mu podległych, podmiotu właściwego do prowadzenia internetowej bazy informacji o pojazdach dostosowanych dla ON, dostępnych na egzaminy państwowe na prawo jazdy (art. 1 ust. 5 i 6 ustawy).</u></p> <p>Pismem z dnia 2 sierpnia 2018 r. Minister Przedsiębiorczości i Technologii wyznaczyła PIMOT do realizacji tego ustawowego zadania. Tym samym PIMOT zobowiązany został do stworzenia i prowadzenia internetowej bazy ośrodków szkolenia kierowców z niepełnosprawnościami, które obok szkolenia, udostępnić będą także specjalnie dostosowane pojazdy do egzaminów państwowych w WORD – ach.</p> <p>Aktualnie procedowana jest kolejna zmiana ustawy o kierujących pojazdami (druk senacki 805), rozszerzająca wyżej wymienioną regulację o uprawnienie ON do uzyskania z budżetu państwa dofinansowania na nabycie i przystosowanie pojazdu.</p> <p>PIMOT jest instytutem badawczym podległym Ministerstwu Przedsiębiorczości i Technologii (MPiT), który posiada umocowanie do działań na rzecz mobilności ON. Na podstawie art. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27.12.2010r. w sprawie połączenia Przemysłowego Instytutu Motoryzacji oraz Instytutu Paliw i Energii Odnawialnej (Dz.U.2010.259. poz.1764), PIMOT otrzymał zadanie zajmowania się problematyką mobilności ON.</p> <p>PIMOT jest również jedynym podmiotem motoryzacyjnym o randze instytutu z umocowaniem statutowym na rzecz motoryzowania osób niepełnosprawnych, posiadającym ponadto faktyczne doświadczenie w szkoleniach na prawo jazdy ON o zasięgu ponadregionalnym.</p> <p>W swoim statucie PIMOT posiada jednoznaczne odniesienie do zajmowania się technicznymi aspektami mobilności motoryzacyjnej ON. Zapisy statutowe odnoszą się wprost do rozdziału 20 Mobilność Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych:</p> <p>„... 2. Zakres działania Instytutu obejmuje w szczególności:</p> <p>1) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie:</p> <p>c) podnoszenia poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w tym ułatwienia mobilności osób niepełnosprawnych (PKD 72.19.Z),</p> <p>d) poprawy dostępu dla osób niepełnosprawnych do wysokiej jakości przedmiotów ułatwiających poruszanie się, urządzeń i technologii wspomagających, w tym zdobywania uprawnień do bezpiecznego ich używania (PKD 72.19.Z)...”</p> <p>Dodatkowo PIMOT jako jedyny instytut w Polsce prowadzi od 9 lat specjalistyczny ośrodek szkolenia kierowców z niepełnosprawnościami narządów ruchu oraz mowy i słuchu.</p> <p>Dodatkowe informacje na temat PIMOT znajdują się w sekcji <i>Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą.</i></p>
<p>Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany</p>	<p>Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS</p>
<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>9 (i) Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p>
<p>Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu</p>	<p>Makro-innowacje – opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki i praktyki nowych rozwiązań</p>
<p>Cel główny projektu</p>	<p>Opracowanie, przetestowanie, upowszechnienie oraz włączenie do polityki i praktyki innowacyjnego ogólnokrajowego modelu wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnością w obszarze mobilności.</p>

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych

Główna grupa docelowa projektu to ON z terenu całej Polski zainteresowane aktywizacją społeczną lub zawodową poprzez mobilność, które zostaną objęte wsparciem w ramach modelu KOMON. W ramach projektu planuje się wsparcie co najmniej 300 osób wg schematu „10 Kroków KOMON”. Grupa osób z niepełnosprawnościami zostanie zdywersyfikowana ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne ruchowo będą stanowiły trzon grupy docelowej, a jej uzupełnienie stanowią będą osoby niesłyszące. Planowany jest udział 200 ON z niepełnosprawnością ruchową oraz 100 osób głuchych, z których 50 będzie się szkolić na prawo jazdy kat. C.

Uzupełnieniem tej grupy docelowej będą „kadry systemu” czyli osoby, które otrzymają wypracowane procedury, standardy i metody świadczenia innowacyjnych usług w obszarze mobilności na rzecz ON. Do tej grupy docelowej zaliczamy: personel WORD i OSK, lekarzy orzeczników, diagnostów stacji diagnostycznych, policję drogową itp. Członkowie tych grup zostaną objęci wsparciem szkoleniowo-doradczym w ramach testowania modelu. W ramach projektu planuje się objąć wsparciem bezpośrednim w/w grupę docelową w liczbie 1.000 osób.

W ramach projektu wyróżniamy też grupę *Odbiorców działań promocyjno-informacyjnych*, do której zaliczamy:

- różne środowiska ON,
- społeczeństwo osób zdrowych,
- media,
- uczestników planowanych konferencji, seminariów, wystaw i pokazów,
- uczniów i studentów,
- ich rodziny, znajomi,
- pozarządowe organizacje społeczne działające na rzecz ON,
- pracownicy służby zdrowia,
- pracownicy urzędów pracy kierujących oferty pracy dla ON,
- sprzedawcy samochodów,
- pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem ON.

Realizacja projektu będzie polegała na realizacji trzech głównych zadań:

1. Opracowanie wstępnej wersji rozwiązania - modelu świadczenia usług dla ON w obszarze mobilności.
2. Testowanie modelu oraz opracowanie ostatecznej wersji modelowego rozwiązania.
3. Upowszechnienie modelu i jego włączenie do polityki i praktyki.

Ze względu na specyfikę projektu limit wydatków kwalifikowalnych na cross-financing i środki trwałe wynosi w projekcie max. 20%.

Zadanie nr 1: Opracowanie wstępnej wersji rozwiązania - MODELU KOMON świadczenia usług dla osób z niepełnosprawnością w obszarze mobilności

Podzadanie 1.1: Moduł analityczny – moduł środowiskowy.

Planowana wartość - ok. 310 000 zł

W ramach tego podzadania będą prowadzone w szczególności następujące działania:

1. analiza obowiązujących w Polsce i Europie przepisów, manualów, podręczników i dobrych praktyk (dot. przemieszczania się ON),
2. analiza orzecznictwa w Polsce o dopuszczeniu ON do szkolenia na prawo jazdy i do wykonywania zawodu kierowcy (rekomendacje nowych standardów orzekania),
3. kontakty ze środowiskami ON z terenu Polski i konsultacje kwestii dostępności i mobilności w praktyce oraz określenie parametrów grupy docelowej,
4. określenie zasad i procedur docierania do osób niepełnosprawnych zainteresowanych pozyskaniem uprawnień do prowadzenia pojazdów oraz rekrutacji grupy docelowej m.in. poprzez: organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne, służbę zdrowia, instytucje rynku pracy, OSK
5. analiza logistyki, organizacji i zapewnianych w Polsce technicznych zasobów niezbędnych do nauki jazdy i egzaminu na prawo jazdy dla ON oraz analiza

- dostępnych w Europie rozwiązań technicznych umożliwiających ON zwiększenie mobilności,
6. Analiza dobrych praktyk w trzech krajach wiodących w obszarze mobilności ON poprzez wizyty studyjne i udział w konferencjach lub seminariach np. w: Wielkiej Brytanii, Niemczech i Włoszech) oraz przystąpienie do Europejskiej grupy Mobilności

Podmioty zaangażowane w realizację:

- **Przemysłowy Instytut Motoryzacji** - PIMOT – działania-1, 5, 6,
- Instytut Medycyny Pracy - IMP oraz Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Oddział w Warszawie - MWOMP – działania 1 i 2,
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB - działania 1,2, 6,
- wybrany zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej partner „środowiskowy” działający na rzecz mobilności ON – działania 1, 3, 4 i 5.

Wypracowane produkty:

- opracowanie 4 raportów dla działań (1,2,4,5)
- 3 wizyty studyjne
- udział w 3 konferencjach lub seminariach międzynarodowych
- opracowanie 3 programów szkoleń (OSK+WORD, lekarze oraz podmioty otoczenia – diagności, policja itp.).

Wypracowane rezultaty:

- opracowanie manuala agregującego wyniki raportów, wizyt studyjnych i konferencji, z którego to Manuala wnioski zostaną wykorzystane w Podzadaniu 1.2 oraz Zadaniu 2.

Podzadanie 1.2: Moduł empiryczny (opracowany z uwzględnieniem wyników Podzadania 1.1) – planowana wartość – ok. 689 000 zł.

W ramach Podzadania 1.2 realizowane będą w szczególności następujące działania

1. opracowanie materiału dydaktycznego do nauki teorii ruchu drogowego z tłumaczeniem migowym,
2. opracowanie założeń do testów teoretycznych egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii C w wersji dla osób niesłyszących (z tłumaczem migowym w tle) oraz projekt portalu internetowego do nauki teorii ruchu drogowego osób niesłyszących
3. zaprojektowanie rozbudowy zintegrowanej bazy danych o pojazdach z dostosowaniem dla potrzeb ON do udostępnienia na szkolenie, doskonalenie i egzaminy państwowe na prawo jazdy. Zakres danych w bazie internetowej, która zostanie opracowana na podstawie ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami, do której prowadzenia i aktualizowania został zobowiązany PIMOT będzie bardzo ograniczony (informacje adresowe OSK, które dysponują samochodami). W ramach projektu baza zostanie rozbudowana o informacje istotne dla osób niepełnosprawnych, np. przypisujące rodzaje oprzyrządowań pojazdów do różnych przypadków dysfunkcji kandydatów na kierowców. Baza będzie zawierać również szczegółowe dane dotyczące OSK (np. informacje: o zakresie szkoleń, dostępności OSK dla osób niepełnosprawnych, w tym o możliwości porozumiewania się z osobami niesłyszącymi, oferowany promień zasięgu dojazdu do ON, oferowany wynajem samochodu szkoleniowego na egzamin państwowy w WORD) oraz kompleksowe dane techniczne dot. pojazdów w poszczególnych OSK.
4. opracowanie katalogu najczęściej pożądaných prototypów i rozwiązań technicznych oprzyrządowania samochodów umożliwiających osobom z niepełnosprawnością mobilność,
5. zaprojektowanie punktu konsultacji technicznych dla lekarzy uprawnionych do badań osób kierujących pojazdami – opracowanie zasad funkcjonowania punktu z dyżurami eksperta technicznego d.s. adaptacji pojazdów,
6. badania lekarskie podstawowe oraz badania lekarskie pogłębione specjalistyczne – opracowanie modelowego standardu badań kierowców z niepełnosprawnością,
7. opracowanie wytycznych dot. przygotowania i parametryzacji stanowisk pracy kierowców z niepełnosprawnością - standaryzacja minimalnych wymogów,
8. opracowanie zasad współpracy Ośrodka KOMON z pozostałymi jednostkami regionalnymi (WORD, WOMP, OSK, NGO, otoczeniem ON), w tym warunków przyznawania „znaku jakości” KOMON.

Podmioty zaangażowane w realizację:

- **Przemysłowy Instytut Motoryzacji** - PIMOT – działania 3, 4, 5 i 8.
- Instytut Medycyny Pracy - IMP – działania- 5, 6, 7 i 8.
- Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Oddział w Warszawie - MWOMP – działania 5, 6, 7 i 8.
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Centralny Instytut Badawczy - CIOP – CIB - działania 5, 6, 7 i 8.
- wybrany zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej partner „środowiskowy” działający na rzecz mobilności ON – działanie 1, 2, 8.

Wypracowane produkty:

- zaprojektowana baza danych (3)
- katalog prototypów i rozwiązań technicznych oprzyrządowania samochodów (4)
- modelowy standard badań lekarskich (6)
- schemat i zasady współpracy ośrodka ogólnokrajowego KOMON z podmiotami regionalnymi WORD i OSK skonsultowane z przedstawicielami WOMP, WORD i OSK (8)
- projekt portalu internetowego do nauki teorii ruchu drogowego osób niesłyszących (1)
- projekt testów teoretycznych egzaminów państwowych na prawo jazdy kategorii C w wersji dla osób niesłyszących (2)
- projekt punktu konsultacyjnego dla lekarzy (5)
- wytyczne dot. przygotowania i parametryzacji stanowisk pracy kierowców z niepełnosprawnością (7)

Efektom zadania 1 będzie skrypt z opracowanym, innowacyjnym krajowym modelem wsparcia i aktywizacji ON w obszarze w mobilności – KOMON.

Szacowany budżet zadania wynosi 4,11 % wartości projektu.

Zadanie nr 2: Testowanie modelu, w tym testowanie ogólnokrajowego Ośrodka KOMON

Testowanie w 16 województwach opracowanego w ramach zadania 1 innowacyjnego krajowego modelu wsparcia i aktywizacji ON w obszarze mobilności

Podzadanie 2.1: uruchomienie Ośrodka KOMON: - ok. 10 175 000 zł.

1. utworzenie w PIMOT ogólnopolskiego punktu egzaminowania praktycznego na prawo jazdy dla ON. W Ośrodku KOMON będzie zorganizowana filia WORD Warszawa. KOMON udostępni egzaminatorom państwowym warunki lokalowe (przyjazna architektura) oraz specjalistycznie dostosowane samochody do przeprowadzania egzaminów. Wszystkie procedury formalne będą realizowane przez pracowników WORD na bazie sprzętu i materiałów należących do KOMON, tak jak w przypadku standardowych procedur egzaminacyjnych,
2. utworzenie w PIMOT w ramach KOMON punktu konsultacji technicznych dla lekarzy uprawnionych do badań kierowców. Celem istnienia punktu będzie doradztwo w zakresie orzecznictwa. Działania będą prowadzone głównie w formie infolinii. KOMON zatrudni jedynie w charakterze konsultanta eksperta technicznego, którego zadaniem będzie informowanie lekarzy orzeczników w całej Polsce o możliwościach dostosowania pojazdów do indywidualnej niepełnosprawności każdego kandydata na kierowcę i możliwościach zastosowania prawnych ograniczeń orzeczanego uprawnienia według europejskiej kodyfikacji,
3. utworzenie i doposażenie w PIMOT w ramach KOMON Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy dla ON,
4. przystosowanie i adaptacja nieruchomości PIMOT na potrzeby ogólnokrajowego Ośrodka KOMON oraz punktu egzaminowania (w tym m.in. gabinety badań, symulatorownia, sale szkoleniowe, sala spotkań, recepcja i pomieszczenie techniczne ośrodka KOMON, w tym serwis i sala wystawiennicza pojazdów z dostosowaniem), przystosowanie i utwardzenie toru poślizgowego do przeprowadzania testów jazdy ON, które przyspieszają i

hamują pojazdem z użyciem ręcznych interfejsów (wymagane dla Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy),

5. utworzenie i wyposażenie ogólnokrajowego Ośrodka KOMON w celu umożliwienia testowania realizacji usług w ramach modelu KOMON: zakup zestawu środków trwałych do pomieszczeń ośrodka KOMON, wykonanie i umieszczenie w systemie teleinformatycznym WORD zestawu testów teoretycznego egzaminu państwowego na prawo jazdy kategorii C dla osób niesłyszących z tłumaczem migowym w tle. Planuje się zakup lub leasing 3 szt. samochodów do nauki jazdy: samochodów szkoleniowo-egzaminacyjnych: samochodu ciężarowego, samochodu osobowego z automatyczną skrzynią biegów oraz, samochodu osobowego z ręczną skrzynią biegów dla osób głuchych. Dodatkowo planuje się zakup samochodu do transportu ON do/ z ośrodka KOMON. Planowany jest zakup lub wyprodukowanie ok. 14 zestawów oprzyrządowania samochodów dla osób z niepełnosprawnością,
6. utworzenie w CIOP-PIB stanowisk do prowadzenia badań pogłębionych i testów: zakup skanera do oceny zakresu ruchów i wymiarów antropometrycznych osób niepełnosprawnych ruchowo uczestniczących w projekcie i będących kandydatami na kierowców amatorów lub kierowców zawodowych, zakup systemu testów TEST2DRIVE do prowadzenia badań psychologicznych.

Podmioty zaangażowane w realizację Podzadania nr 1:

- **Przemysłowy Instytut Motoryzacji** - PIMOT – działania: 1-5
- Instytut Medycyny Pracy - IMP – działanie 2
- Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Oddział w Warszawie - MWOMP – działanie 2
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Centralny Instytut Badawczy - CIOP – CIB - działanie 2 i 6
- wybrany zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej partner „środowiskowy” działający na rzecz mobilności ON - działania 1, 3, 4 (w ramach tych działań będzie konsultował dostosowanie dla potrzeb ON)

Wypracowane produkty:

- utworzenie 1 Ośrodka KOMON, w tym punktu konsultacyjnego dla lekarzy orzeczników
- utworzenie 1 punktu egzaminowania na prawo jazdy
- utworzenie 1 Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy dla ON

Wypracowane rezultaty:

- funkcjonowanie 1 ogólnokrajowego Ośrodka KOMON
- funkcjonowanie 1 punktu egzaminowania na prawo jazdy
- funkcjonowanie 1 Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy dla ON
- funkcjonowanie w systemie teleinformatycznym WORD zestawu testów teoretycznego egzaminu państwowego na prawo jazdy kategorii C dla osób niesłyszących z tłumaczem migowym w tle.

Podzadanie 2.2. Testowanie modelu KOMON, w tym testowanie funkcjonowania ogólnokrajowego Ośrodka KOMON.

Planowana wartość – ok. 10 281 000 zł

Testowanie modelu KOMONU będzie obejmowało w szczególności następujące działania:

1. przeprowadzenie szkoleń dla 1000 osób z otoczenia motoryzacyjnego ON, w szczególności OSK, lekarzy orzeczników, egzaminatorów WORD, diagnostów ze stacji diagnostycznych)z 16 województw. System szkoleń będzie centralnie formatowany co do zakresu i sposobu ich prowadzenia. KOMON będzie posiadał tzw. liderów merytorycznych odpowiedzialnych za poszczególne rodzaje szkoleń. Operacyjne zespoły szkoleniowe będą tworzone regionalnie spośród osób ze środowisk instruktorów nauki jazdy, egzaminatorów w WORD - ach, lekarzy medycyny pracy, diagnostów, policjantów "drogówki" itp. Jest to obiektywna konieczność, gdyż wiedza z zakresu technik adaptacyjnych oraz umiejętność tworzenia właściwych relacji

społecznych ze środowiskiem ON musi być w środowiskach tych branż i uwzględniać specyfikę ich zawodów. Tworzenie takich zespołów będzie realizowane ściśle z kierownictwami instytucji partnerskich. Chodzi o to, aby osoby takie mogły uzyskiwać większy stopień kompetencji zawodowych prowadzący do upowszechniania i włączania do praktyki modelu KOMON. Szkolenia osób reprezentujących środowiska partnerów systemowych KOMON będą dot. głównie zapoznania wszystkich z technicznymi substytutami rodzajów niepełnosprawności. Znajomość technik adaptacyjnych, sposobów bezpiecznego kierowania pojazdem przez ON pozwoli wszystkim osobom z obszaru komplementarnych usług zapoznać się z obiektywnymi możliwościami niepełnosprawnego kierowcy przez co będą mogli lepiej i skuteczniej dostosować swoje usługi.

2. przetestowanie nowych standardów orzekania o braku przeciwwskazań do prowadzenia pojazdów. Zakres zadań polegających na wykonywaniu cyklu badań podstawowych będą wykonywały istniejące już placówki Wojewódzkich Ośrodków Medycyny Pracy. Badania będą ściśle zdefiniowane i sformalizowane co do zakresu i sposobu dokumentowania. Planowane jest objęcie badaniami podstawowymi i pogłębionymi co najmniej 300 ON.
3. realizacja kursów prawa jazdy dla ON wg nowych standardów,
4. przeprowadzanie państwowych egzaminów z prawa jazdy dla ON (przeprowadzanych w 2 wariantach: w Ośrodku KOMON w nowo uruchomionym punkcie egzaminowania ON - oraz we współpracy i porozumieniu z 16 ośrodkami WORD (po 1 z każdego województwa), w pierwszej kolejności z województw: mazowieckiego, małopolskiego i lubelskiego,
5. rekomendowanie przez Ośrodek KOMON technik adaptacji pojazdu na indywidualne zapotrzebowanie ON,
6. testowanie funkcjonalności, sprawności, koordynacji oraz systemu wsparcia ogólnopolskiego zasięgu modelu KOMON, tj współpracy Ośrodka KOMON w PIMOT z: CIOP (badania pogłębione), wybranymi WOMP-ami (orzecznictwo), OSK (szkolenia ON w tym głuchych), WORD-ami (egzaminowanie).
7. Pomoc w poszukiwaniu pracy w zawodzie kierowcy – doradztwo zawodowe świadczone w Ośrodku KOMON polegające na kontaktowaniu ON z pracodawcami poszukującymi pracowników lub z instytucjami rynku pracy oraz wspomaganie doradcze przez KOMON w trakcie składania aplikacji o pracę. Zadaniem KOMON będzie doprowadzić ON do stanu mobilności motoryzacyjnej. Każda osoba, która "przejdzie" przez procedurę 10 kroków KOMON otrzyma tzw. "Paszport Zdolności". Będzie tam szczegółowo opisana mapa zdolności takiej osoby do wykonywania określonych rodzajów pracy, związanej z prowadzeniem pojazdów. Taka charakterystyka pozwoli pracodawcy tej osoby precyzyjnie zdefiniować i zorganizować dla niej miejsce pracy. Instytucje i organizacje zajmujące się organizowaniem zatrudnienia dla w/w osób będą dysponować dokładną charakterystyką przyszłego pracownika, co pozwoli z kolei na precyzyjną rekomendację rodzaju i miejsca zatrudniania.

W ramach tego zadania zostanie przetestowana przede wszystkim procedura 10 kroków KOMON opisana w pierwszej części fiszki a także funkcjonowanie Ośrodka KOMON w PIMOT jako instytucji „parasolowej” dla systemu wsparcia ON w obszarze mobilności.

Podmioty zaangażowane w realizację Podzadania 2.2:

- **Przemysłowy Instytut Motoryzacji** - PIMOT – działania: 1 oraz 3-7.
- wybrany zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej partner „środowiskowy” działający na rzecz mobilności osób z niepełnosprawnością - działania 1, 6 i 7
- Instytut Medycyny Pracy - IMP – działania 2, 6
- Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Oddział w Warszawie - MWOMP – działania 2, 6
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Centralny Instytut Badawczy - CIOP – CIB - działania 2, 6 i 7.

Wypracowane produkty:

- 1000 osób z otoczenia ON przeszkolonych w ramach projektu;
- 300 ON wspartych w ramach procedury „10 kroków KOMON”
- wystawienie 300 rekomendacji technik adaptacji pojazdu

- raport oceniający funkcjonowanie sieci współpracy KOMON.

Wypracowane rezultaty:

- ukończenie kursów prawa jazdy przez 300 ON (potwierdzone certyfikatem)
- funkcjonowanie ogólnopolskiej sieci współpracy w ramach KOMON
- podniesienie wiedzy i kwalifikacji oraz nabycie umiejętności przez 1000 osób z otoczenia motoryzacyjnego ON w ramach szkoleń
- zwiększenie poziomu mobilności 300 ON. w tym 200 osób niepełnosprawnych ruchowo i 100 osób niesłyszących, z których 50 osób zostanie zaktywizowanych zawodowo w wyniku objęcia ich wsparciem w ramach modelu KOMON, nakierowanym na szkolenia kierowców zawodowych.

Końcowym efektem Zadania 2 będzie raport zawierający ocenę wyników testów modelu KOMON. Raport ten będzie konsultowany ze wszystkimi interesariuszami projektu, co pozwoli na uwzględnienie zarówno perspektywy centralnego Ośrodka KOMON, jak i podmiotów funkcjonujących regionalnie i lokalnie. Na bazie raportu nastąpi opracowanie ostatecznej wersji modelu KOMON.

Szacowany budżet zadania wynosi 84,16% wartości projektu.

Zadanie nr 3: Upowszechnienie MODELU KOMON i jego włączenie do polityki i praktyki. – 641 000 zł.

W ramach projektu zostanie opracowany pakiet zmian legislacyjnych w zakresie regulacji prawnych i pomocy państwa dotyczących mobilności ON, w tym w zakresie orzekania przez lekarzy orzeczników.

W trakcie realizacji projektu planowane jest wystąpienie do Senatu RP o inicjatywę ustawodawczą zmiany ustawy o kierujących pojazdami w zakresie rozszerzenia uprawnień podmiotu prowadzącego internetową bazę pojazdów dostosowanych dla ON (Dz.U.2018 poz. 728) o uprawnienia do działań wypracowanych w projekcie KOMON, a tym samym utworzenie ogólnokrajowego Ośrodka KOMON, Wspólnie z Parlamentarnym Zespołem d.s. Osób Niepełnosprawnych planowana jest inicjatywa ustawodawcza uchwalenia ustawy o mobilności osób niepełnosprawnych, która ujednoczi zadania PFRON, resortu zdrowia, gospodarki, infrastruktury i in.

W ramach projektu powstanie oraz będzie rozwijana sieć współpracy KOMON. W trakcie realizacji projektu sieć zostanie rozszerzona z 40 do co najmniej 100 podmiotów, które będą stosowały modelowe standardy obsługi ON wypracowane w projekcie - procedurę 10 kroków KOMON.

Ośrodek KOMON będzie nadawał OSK, Stacjom Kontroli Pojazdów (SKP) i WORD znak jakości KOMON (po uprzedniej standaryzacji każdego z ośrodków).

W celu upowszechnienia rezultatów projektu zostaną podjęte następujące działania:

1. zorganizowanie konferencji międzynarodowej dla ok. 200 osób
2. upowszechnienie wdrożonego modelu KOMON w instytucjach i środowisku ON, w tym w WORD-ach, wybranych SKP i OSK poprzez pakiet ogólnodostępnych podręczników i publikacji opisujących model oraz broszur z informacjami technicznymi
3. upowszechnienie na nośnikach IT dla kandydatów na kierowców materiałów dydaktycznych dla osób głuchych (ok 400 szt.).

Po zakończeniu projektu, w okresie trwałości będą kontynuowane:

1. upowszechnianie wdrożonego MODELU KOMON w ramach sieci współpracy w instytucjach i środowisku ON, w tym w WORD-ach i OSK, obejmując sukcesywnie sieć współpracy KOMON cały kraj.
2. rozszerzanie sieci współpracy
3. nadawanie przez ogólnokrajowy Ośrodek KOMON znaku jakości świadczenia usług w ramach modelu KOMON w regionie - ośrodkom OSK, SKP i WORD.

Po zakończeniu realizacji projektu Model KOMON będzie finansowany tak jak dotychczas PIMOT ze środków publicznych jak i z wypracowanych zysków w

	<p>ramach świadczonych komercyjnie usług. Przewidujemy, że KOMON będzie w stanie uruchomić proces samofinansowania.</p> <p>Nasze usługi będą odpłatne dla pracodawców chcących zatrudniać wysoko wykwalifikowane ON. Wiedza o możliwościach i ograniczeniach takiej osoby udzielona przez Ośrodek KOMON po przeprowadzeniu serii profesjonalnych badań będzie miała walor obiektywny. Za taką usługę przyszły pracodawca będzie w stanie zapłacić. Mamy już takie deklaracje. Uruchomimy także duży potencjał marketingowy - są na rynku podmioty, które chciałby swoje oferty usług kierować do tego środowiska. Ośrodek KOMON w PIMOT stworzy instrument medialny, który obsłuży taką potrzebę.</p> <p>W okresie trwałości projektu KOMON utworzy profesjonalną stronę internetową wraz z portalem umożliwiającym bieżącą komunikację pomiędzy wszystkimi partnerami systemu i jego beneficjentami, w tym ON. Stworzymy szeroką i wielorodzajową platformę wymiany poglądów i ocen. Damy możliwość wszystkim firmom zainteresowanym rekomendowaniem usług dedykowanych tej społeczności do reklamy produktów i usług oraz sponsorowania wydarzeń propagujących mobilność motoryzacyjną osób niepełnosprawnych.</p> <p>Długofalowymi i docelowymi efektami zrealizowanego projektu będą przede wszystkim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. upowszechnienie i włączenie do praktyki na obszarze Polski wypracowanego w ramach projektu innowacyjnego modelu KOMON świadczenia usług w obszarze mobilności dla ON, 2. umocowanie w systemie ogólnokrajowym i włączenie do polityki usług w obszarze mobilności. <p>Upowszechnienie i włączenie do praktyki i polityki będzie realizowane głównie przez PIMOT i CIOP-PIB, ze wsparciem wybranego zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej partnera „środowiskowego” działającego na rzecz mobilności ON.</p> <p>Szacowany budżet zadania wynosi 2,64 % wartości projektu.</p>
<p>Podmiot zgłaszający projekt²⁸</p>	<p>Przemysłowy Instytut Motoryzacji</p>
<p>Podmiot, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>Przemysłowy Instytut Motoryzacji</p>
<p>Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>PIMOT został powołany Uchwałą Rady Ministrów nr 218 z dnia 11 sierpnia 1972 r. jako centralna jednostka zaplecza naukowo-badawczego motoryzacji, jest instytutem badawczym kategorii A prowadzącym badania naukowe i prace rozwojowe z zakresu: motoryzacji, doskonalenia pojazdów, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, alternatywnych źródeł zasilania pojazdów oraz paliw, biopaliw i odnawialnych zasobów energii. Prace te mają charakter innowacyjny, odpowiadają potrzebom gospodarki i są spójne z celami i priorytetami Strategii UE 2020 .</p> <p>Przemysłowy Instytut Motoryzacji (dalej PIMOT) jest jednostką która wyniki swoich prac B+R wdraża w jedynym w Polsce tak wysoce wyspecjalizowanym działającym w skali kraju Ośrodku Szkolenia Kierowców z niepełnosprawnościami. PIMOT zapewnia merytoryczne wsparcie dla organów administracji państwowej realizujących strategiczne cele związane z bezpieczeństwem transportu, ochroną środowiska i zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego kraju. PIMOT jest zlokalizowany w nowoczesnych obiektach i dysponuje unikalną aparaturą badawczą.</p> <p>Od lat 80-tych PIMOT pełni kluczową rolę w jednolitym systemie homologacji i certyfikacji pojazdów, jako ogniwo światowego systemu homologacji EKG ONZ, a od 2004 roku systemu homologacji Unii Europejskiej. PIMOT upoważniony jest przez Ministra właściwego ds. transportu i organizacje międzynarodowe do wykonywania badań w zakresie ponad 40 Regulaminów EKG ONZ i podobnej</p>

²⁸ W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Roczego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

liczby Dyrektyw UE. Cechą szczególną prowadzonych badań jest ich wysoka jakość, potwierdzona licznymi certyfikatami ISO oraz akredytacją procedur badawczych przez Polskie Centrum Akredytacji.

Zgodnie ze Statutem PIMOT w strukturach jednostki działa od lat Pracownia Szkolenia Kierowców PIMOT, która prowadzi zarejestrowany pod numerem 05611465 Ośrodek Szkolenia Kierowców, uprawniony do szkoleń na prawo jazdy kategorii A1, A, B. Ośrodek stosuje corocznie weryfikowane standardy jakości usług według PN/EN ISO 9001: 2009. Pracownia Szkolenia Kierowców PIMOT, wykonując postanowienia Roz. RM (Dz.U.10.259.1764), urzeczywistnia projekt zmotoryzowania ON w Polsce poprzez rozwój ich mobilności (kursy na prawo jazdy kategorii B) i poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym ON. Jest to jedyny tak aktywnie działający ośrodek o zasięgu ponadregionalnym i krajowym. Posiadanie przez ON prawo jazdy umożliwia im aktywne życie oraz znacząco zwiększa ich szanse na rynku pracy.

Ośrodek Szkolenia Kierowców PIMOT oferuje:

- Nieodpłatne przymiarki niepełnosprawnych kandydatów na kierowców do samochodów, w celu określenia rodzaju indywidualnego dostosowania pojazdu dla potrzeb szkolenia,
- Fachową pomoc w adaptacji ON do samochodu (doradztwo w zakresie biomechaniki, zaopatrzenia ortopedycznego i rehabilitacji),
- Wydawanie opinii dla lekarzy orzeczników o możliwości szkolenia kandydatów w oparciu o europejskie kody ograniczeń w prawie jazdy,
- Kursy na prawo jazdy kat. B dla ON i innych kandydatów na kierowców,
- Przyjazny system zindywidualizowanego szkolenia,
- Dla potrzeb osób zamieszkałych w innych częściach kraju - własną lub zewnętrzną bazę noclegową bez barier architektonicznych,
- Dodatkowe jazdy w wirtualnej rzeczywistości - symulator szkoleniowy.
- Doradztwo i wsparcie organizacji pozarządowej: Stowarzyszenia Pomocy Niepełnosprawnym Kierowcom - SPiNKa

PIMOT jest jedynym instytutem naukowym, mającym tak znaczne zasoby techniczne i kadrowe wyspecjalizowane w praktyce we wspieraniu ON w obszarze mobilności. Nad prawidłowym funkcjonowaniem OSK PIMOT czuwa sprawdzony zespół pracowników z kadrą posiadającą kilkunastoletnie, a w jednym przypadku nawet 30 letnie doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnością. Kadra na bieżąco doskonali swoje umiejętności, koncentrując się obecnie na nauce języka migowego, co zostało wymuszone znaczącym wzrostem ilości niesłyszących kandydatów na kierowców. Umożliwiło to doprowadzenie z sukcesem do prawa jazdy kilkadziesiąt osób głuchych.

Planowany projekt wpisuje się w dotychczasowe działania PIMOT realizowane na rzecz mobilności ON takie jak:

1. Badanie przydatności symulatorów do nauki jazdy szkoleniu na prawo jazdy ON;
2. Opracowanie założeń dla systemu ciągłego śledzenia czujności kierowców z wykorzystaniem technologii wzrokowego sterowania komputerem przez ON;
3. Opracowanie krajowych standardów orzekania zdolności do prowadzenia pojazdów przez kandydatów na kierowców z dysfunkcjami organów ruchu i słuchu;
4. Wykonanie trójkołowego pojazdu hybrydowego dla ON – wynalazek opatentowany w UPRP;
5. Wykonanie kuloparasola dla ON i osób starszych – wynalazek opatentowany;
6. Realizacja prac rozwojowych nad prototypem urządzenia do bezprzewodowej emisji rozkazów dla niesłyszącego motocyklisty;
7. Badania kierowalności i weryfikacja właściwości trakcyjnych trójkołowego wielofunkcyjnego pojazdu dla ON, w ramach Programu Badań i Analiz PFRON;
8. Egzamin państwowy na prawo jazdy w wersji dla osób niesłyszących w ramach Programu Innowacje Społeczne NCBiR. Produkty zrealizowanego w ramach projektu GŁUSI, będą dostępne w KOMON.
9. Konstrukcja prototypów pojazdu do przewozu inwalidów na bazie różnych modeli aut;
10. Rozwiązania techniczne dotyczące m.in.: prowadzenia samochodów ze sterowaniem ręcznym, opracowania obracanego i wysuwanego fotela

	<p>samochodowego oraz opracowania systemu wciągania wózka inwalidzkiego do przestrzeni bagażowej lub na dach pojazdu (rozwiązania te były wdrażane przez Bielską Fabrykę Samochodów).</p> <p>Poza bezpośrednim wspomaganie w obszarze mobilności osób z niepełnosprawnością PIMOT prowadzi także działania popularyzatorskie. W listopadzie 2017 r. był współorganizatorem ogólnokrajowej Konferencji pn: „Mobilność motoryzacyjna osób niepełnosprawnych jako czynnik wspierający aktywność zawodową i społeczną”. Wydarzeniu towarzyszył panel dyskusyjny, debata oraz wystawa aut dedykowanych ON. Inicjatorem, pomysłodawcą i głównym organizatorem konferencji było Stowarzyszenie SPiNKa. W organizacji uczestniczył także Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB). Wydarzenie zorganizowano pod patronatem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.</p> <p>Od kilku lat PIMOT współpracuje ze Stowarzyszeniem SPiNKa w realizacji programu „Absolwent Driver”, dedykowanemu niepełnosprawnym studentom Politechniki Wrocławskiej. Polega on na wprowadzeniu do programu studiów dziennych zajęć fakultatywnych z nauki jazdy. Kompleksowość usług w MODELU KOMON ma w tym kontekście unikalne znaczenie.</p> <p>Dotychczasowe wieloletnie doświadczenie OSK PIMOT we wspomaganie ON i skala działania PIMOT w obszarze mobilności ON znalazły uznanie u władz centralnych – PIMOT znalazł się w gronie sygnatariuszy deklaracji „Partnerstwa na rzecz dostępności”, której podpisanie zainauguowało rządowy program Dostępność Plus. Program ma ułatwić m.in. ON, seniorom i kobietom z dziećmi poruszanie się w przestrzeni publicznej. Wdrożenie programu pomoże usunąć bariery infrastrukturalne i prawne, zwiększając szanse osób o szczególnych potrzebach na samodzielne i niezależne funkcjonowanie.</p>			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK	x	NIE	
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ²⁹	<p>Partnerzy przedsięwzięcia</p> <p>Partner nr 1: Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera (dalej IMP) działa na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych; - ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki; - ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej <p>Główne obszary badań naukowych Instytutu to : medycyna pracy i patologia zawodowa, epidemiologia chorób zawodowych i środowiskowych, toksykologia środowiskowa i kliniczna, toksykometria i biochemia toksykologiczna, higiena pracy oraz higiena środowiskowa, radiometria i higiena radiacyjna, psychologia i socjologia pracy, fizjologia pracy i ergonomia, organizacja i ekonomika ochrony zdrowia.</p> <p>Zaangażowanie IMP w realizację projektu jest podyktowane jego kilkudziesięcioletnią wszechstronną działalnością w zakresie badań naukowych, specjalistycznych szkoleń, usług medycznych oraz organizacji i nadzoru nad przemysłową służbą zdrowia. Instytut jest placówką naukowo-badawczą zajmującą się problematyką zdrowia publicznego, zdrowia środowiskowego oraz wszelkimi dziedzinami powiązanymi z szeroko rozumianą medycyną pracy.</p> <p>Celem Instytutu jest zapewnienie najwyższej jakości rozwiązań tworzących lepsze warunki do życia i pracy. Jest wiodącym w kraju ośrodkiem szkolenia kadr specjalistów medycyny pracy. Stawia na jakość, którą potwierdza między innymi akredytacja laboratoriów Instytutu w Polskim Centrum Akredytacji oraz certyfikat Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (DPL/GLP). Instytut jest od 1975 r. ośrodkiem referencyjnym WHO, a jednocześnie największym w Polsce ośrodkiem szkoleniowym dla przemysłowej służby zdrowia oraz służby sanitarnej.</p>			

²⁹ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

Partner nr 2: Mazowiecki Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Oddział w Warszawie (dalej MWOMP) jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, działającym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

MWOMP działa na podstawie:

- ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (.

Podmiotem tworzącym MWOMP jest Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Do zadań MWOMP należy m. in. udzielanie konsultacji podstawowym jednostkom służby medycyny pracy, udzielanie konsultacji i opiniowanie spraw dot. organizacji i funkcjonowania opieki zdrowotnej nad pracującymi oraz innych spraw związanych z ochroną zdrowia pracujących, przeprowadzanie badań i wydawanie orzeczeń lekarskich określonych w odrębnych przepisach, przeprowadzanie badań kierowców i wydawanie orzeczeń lekarskich, prowadzenie działalności diagnostycznej i orzeczniczej w zakresie chorób zawodowych, ocena możliwości wykonywania pracy lub pobierania nauki uwzględniającej stan zdrowia i zagrożenia występujące w miejscu pracy lub nauki na zasadach określonych w ustawie o służbie medycyny pracy w odniesieniu do kandydatów do szkół ponad gimnazjalnych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe.

MWOMP udziela świadczeń zdrowotnych związanych z orzekaniem i opiniowaniem o stanie zdrowia, badaniami i poradami lekarskimi, leczeniem, badaniami psychologicznymi, rehabilitacją leczniczą, badaniami diagnostycznymi, w tym z analityką medyczną.

Udział MWOMP w projekcie wynika z wieloletniego doświadczenia tej placówki w wykonywaniu badań kierowców (w tym niepełnosprawnych) oraz orzecznictwa dot. ON. MWOMP, wykonując swoje zadania, współdziała z: pracodawcami i ich organizacjami, pracownikami i ich przedstawicielami, związkami zawodowymi, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Sanitarną oraz innymi organami nadzoru i kontroli warunków pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zespołami do spraw orzekania o niepełnosprawności, Narodowym Funduszem Zdrowia, jednostkami badawczo-rozwojowymi, szkołami wyższymi oraz innymi organizacjami i instytucjami, których działalność służy ochronie zdrowia pracujących i lekarzami udzielającymi pracującym świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Partner nr 3: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie (dalej CIOP-PIB) jest wiodącą jednostką naukową w Polsce (kategoria A wg oceny parametrycznej MNiSW), zajmującą się kompleksowo problematyką kształtowania warunków pracy, zgodnie z psychofizycznymi możliwościami człowieka. Przedmiotem działania Instytutu jest realizacja badań naukowych i prac rozwojowych prowadzących do nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych w zakresie ochrony pracy w dziedzinie bezpieczeństwa, higieny pracy i ergonomii oraz wykonywanie innych zadań szczególnie ważnych dla osiągnięcia celów polityki społeczno-gospodarczej państwa w tej dziedzinie. CIOP-PIB posiada wieloletnie doświadczenie w realizacji projektów badawczych i rozwojowych, w tym m.in. projektów ukierunkowanych na rozwój metod badania, projektowania i konstrukcji zaawansowanych technicznie środków ochrony indywidualnej, z uwzględnieniem nowych zagrożeń i zmieniających się potrzeb użytkowników.

Instytut jest koordynatorem i realizatorem programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, który po raz pierwszy ustanowiony został w 2007 r. Uchwałą Rady Ministrów Nr 117/2007. Realizowany program wieloletni stanowi Krajową Strategię w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, o której mowa w Komunikacie Komisji z dnia 6 czerwca 2014 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie strategicznych ram UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2014–2020.

CIOP-PIB realizuje także projekty uzyskane w drodze konkursów, a także innych trybów zamówień finansowanych ze środków krajowych, współfinansowanych z funduszy europejskich oraz projekty międzynarodowe.

Instytut aktywnie uczestniczył w opracowaniu podstaw do wdrażania uregulowań UE w ramach nowych dyrektyw oraz monitorowaniu implementacji już wdrożonych kilkudziesięciu dyrektyw z dziedziny bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, w tym 5 dyrektyw podstawowych (89/391/EWG; 89/654/EWG; 89/655/EWG; 89/656/EWG; 98/24/WE).

CIOP-PIB dysponuje 12 tys. m2 pow. użytkowej w W-wie, własną bazą techniczną, dydaktyczną i seminaryjno-konferencyjną oraz zapleczem ICT, a także potencjałem Działu Wydawnictw oraz Ośrodka Promocji i Wdrażania.

CIOP-PIB znalazł się w gronie sygnatariuszy rządowego programu "Dostępność PLUS". Posiada wieloletnie, ugruntowane doświadczenie w działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, zdobyte w ramach projektów realizowanych samodzielnie lub w partnerstwie w tym m.in.:

- Aktywność zawodowa kobiet z niepełnosprawnością (realizowany w ramach Programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w latach 2011-2013),
- Ocena możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych w zawodach uwzględnionych w "Przewodniku po zawodach" (realizowany w ramach Programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w latach 2011-2013),
- Zasady projektowania i adaptacji miejsc pracy do możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową i sensoryczną (realizowany w ramach Programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w latach 2011-2013),
- Ramowe wytyczne w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń oraz przystosowania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach (projekt systemowy finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowany w partnerstwie PFRON i CIOP-PIB w latach 2013-2015),
- Uwarunkowania reintegracji zawodowej po nabyciu niepełnosprawności ruchowej (realizowany w ramach Programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w latach 2014-2016),
- Uwarunkowania efektywnego radzenia sobie w pracy pełnosprawnych i niepełnosprawnych młodych matek (realizowany w ramach Programu wieloletniego Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy w latach 2014-2016),
- Model oceny zdolności do pracy dla potrzeb aktywizacji zawodowej młodych osób z niepełnosprawnością ruchową (projekt współfinansowany przez PFRON i CIOP-PIB, realizowany w latach 2016-2019),
- Wypracowanie i upowszechnianie, we współpracy z partnerami społecznymi, modelu wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku pracy (projekt wdrożeniowy finansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, realizowany przez CIOP-PIB we współpracy z Krajowym Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych, Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji i PFRON, realizowany w latach 2018-2020),
- Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy (projekt pozakonkursowy o charakterze koncepcyjnym, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, realizowany przez PFRON we współpracy z ZUS i CIOP-PIB w latach 2018-2022),
- Opracowanie modelu oceny zdolności do pracy osób niepełnosprawnych w oparciu o ICF (projekt współfinansowany przez PFRON, CIOP-PIB oraz Fundację Oceny Kapitału Ludzkiego, realizowanych w latach 2017-2018).

Partner nr 4: Fundacja lub stowarzyszenie (dalej NGO)

Realizacja poszczególnych zadań w projekcie będzie wymagała zaangażowania, współpracy i integracji wielu podmiotów, w tym podmiotu społecznego wywodzącego się z otoczenia środowiskowego grupy docelowej tj. osób z niepełnosprawnością które poprzez mobilność pragną zaktywizować się społecznie i/lub zawodowo. PIMOT dokonał rozeznania i na rynku jest wiele takich podmiotów, jednak planujemy wybrać taki podmiot, który już prowadzi z sukcesem współpracę z jak największą liczbą OSK, czy WORD (co najmniej 40) w zakresie nauki i egzaminów na prawo jazdy dla ON. Jest to niezbędne aby w ramach MODELU

	KOMON zbudować aktywną sieć o zasięgu ogólnokrajowym współpracujących na stałe z Ośrodkiem KOMON OSK i WORD.				
	W związku z powyższym (jeszcze przed złożeniem wniosku o dofinansowanie) planujemy zgodnie z art. 33 ustawy wdrożeniowej dokonać wyboru takiego partnera spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 1–3a tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania.				
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK		NIE	x	
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	IV kwartał 2018r.				
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	Styczeń 2019 r.	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	Czerwiec 2023 r.	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2019	w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	ogółem
6 777 100	6 249 100	4 453 900	4 321 900	2 503 600	24 305 600
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK				NIE	x
Szacowany wkład UE (PLN)					
22 917 750,24 PLN					
ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)					
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa				
	W podziale na: ³⁰			Ogółem w projekcie	
	Kobiety	Mężczyzn			
1. Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali makro	n/d	n/d	1		
WSKAŹNIKI PRODUKTU					

³⁰ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfikacji wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ³¹		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali makro	n/d	n/d	1
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie modelowych standardów obsługi osób z niepełnosprawnością	n/d	n/d	1000
3. Liczba osób z niepełnosprawnością przeszkolonych w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami	n/d	n/d	300
SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			

Załącznik 1.6

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	Działanie 4.1 Innowacje społeczne
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu ³²	<p>Temat: wsparcie samodzielności osób niewidomych</p> <p>Tytuł: Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania</p> <p>Według danych GUS z 2016 r. w Polsce 2,8 mln osób jest dotkniętych uszkodzeniami i chorobami narządu wzroku, w tym około 1 mln osób czyta z dużą trudnością, a 42 tys. deklaruje, że nic nie widzi. Z kolei z danych pochodzących z NSP 2011 wynika, że wśród populacji osób z niepełnosprawnością wzroku, około 155 tys. to osoby niewidome, a około 940 tys. osoby słabowidzące.</p> <p>Osoby te napotykały istotne przeszkody w integracji społecznej i aktywizacji zawodowej, m.in. wynikające z trudności w samodzielnym poruszaniu się poza domem. Jednym ze sposobów zmniejszenia barier w tym zakresie jest pomoc w postaci psów przewodników.</p> <p>Jest to jedna z bardziej skutecznych metod wsparcia osób niewidomych i niedowidzących. Pies pomaga im w istotny sposób w poruszaniu się w przestrzeni publicznej w sposób pewny i bezpieczny, zwracając uwagę na przeszkody, których niewidomy nie wykryje białą laską, np. przeszkody zwisające (gałęzie), pomaga sprawnie omijać samochody nieprawidłowo zaparkowane na chodniku, a także</p>

³¹ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

³² Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

proceed through a crowd of people.

Other than motor effects, guide dogs satisfy a range of needs of the visually impaired person, such as increasing their sense of well-being. They give a sense of independence from other people, increase their confidence, satisfy emotional needs through contact with the dog (as a companion) and facilitate social contacts. Efficient use of a guide dog facilitates the visually impaired person's access to the workplace, so these people are more active in their work.

In many European countries, and also in the USA, this form of assistance for the visually impaired is well developed.

A study conducted by the European Federation of Guide Dogs in 2013 showed that at that time there were 14299 guide dogs in Europe, which means an average of 20 guide dogs per 1 million people. In the European Union, the average was 27 guide dogs per million inhabitants, with the highest indicator being in the Czech Republic – 57 guide dogs per million inhabitants, and the highest absolute number of guide dogs was in Great Britain – 4770.

The study also shows that in countries with a higher number of guide dogs, there is a range of schools for guide dogs, e.g. in the Czech Republic 6 schools, in Austria 5 schools, in Great Britain 9, in the Netherlands 12, in Germany and Belgium 13, and in France 14.

In Poland, according to the data collected during the study, there were 120 guide dogs, which means about 3 guide dogs per million inhabitants. In the study, 2 schools for guide dogs were identified. Currently, there are 125 guide dogs with certificates issued by the PFRON, and training of guide dogs is conducted by 4 organizations.

A lower indicator than Poland, according to the study, were: Romania, Lithuania and Cyprus – no guide dogs, and Latvia and Greece – 1 guide dog per million inhabitants. An indicator below 10 guide dogs was also found in Bulgaria (4) and Portugal (7).

The data indicates significant differences in the development of the system of providing assistance to the visually impaired by guide dogs between our country and most EU member states.

The current situation in Poland in this area results from the long-term underdevelopment of this form of support for people with visual impairment. We lack such a tradition and organizations engaged in training and providing assistance to guide dogs, which have been functioning for years in Western countries.

It should be noted that in EU countries, the training of guide dogs for the visually impaired is usually financed in a significant degree or completely from private funds, obtained by organizations engaged in this area. Achieving such results requires intensive and effective fundraising. It is therefore an important element of the functioning of guide dog schools.

In some countries, public financing is also available for these purposes, granted according to different rules: either to guide dog schools, or to the visually impaired person to obtain a guide dog. Such a solution does not hinder the functioning of the system, ensuring diversification of funding sources and contributing to its stability.

In Poland, public financing in this area is available since several years ago, from the beginning of the 2000s through competitions organized by the State Rehabilitation Fund for the implementation of tasks assigned to non-governmental organizations. The number of applications submitted for the competitions and the number of guide dogs trained in the framework of co-financed projects remain at a low level.

From the data of organizations engaged in training of guide dogs, it follows that the waiting time for a guide dog is about 3 years. Currently, there are about 130 people on the waiting list.

The number of people willing is currently relatively limited, taking into account the total number of people with visual impairment in Poland, which results, among other things, from

konieczności długiego oczekiwania, wysokich kosztów utrzymania i opieki weterynaryjnej dla psa, a zarazem braku systemowego rozwiązania służącego osobom posiadającym psa przewodnika pomocą w tym zakresie, jak również z braku spopularyzowania tej formy wsparcia, wynikającego z ww. powodów.

Powyżej przytoczone dane wskazują jednoznacznie, że obecnie funkcjonujący mechanizm nie zapewnia rozwoju tej formy pomocy dla osób niewidomych.

Kluczowym czynnikiem wpływającym na ten stan rzeczy jest zdecydowanie niewystarczający potencjał instytucjonalny i kadrowy organizacji zajmujących się szkoleniem i udostępnianiem psów przewodników.

Są to, podobnie jak ogromna większość organizacji pozarządowych w Polsce, niewielkie organizacje. Współpracują one z bardzo niewielką liczbą trenerów psów przewodników (średnio 4 trenerów na organizację), co limituje liczbę szkolonych psów.

W Polsce nie są dostępne szkolenia dla trenerów psów przewodników oraz kursy specjalistyczne na instruktora szkoleń psów przewodników, co powoduje, że osoby podejmujące to zadanie są zmuszone do zdobywania niezbędnej wiedzy i doświadczenia na własną rękę. Bardzo trudno więc jest osiągnąć wzrost liczby trenerów. W chwili obecnej jest w naszym kraju jedynie kilkunastu trenerów psów przewodników.

Sposób przygotowania psa do pełnienia funkcji psa przewodnika oraz zasady przekazywania psów przewodników osobom niewidomym i niedowidzącym w Polsce różnią się w zależności od organizacji przeprowadzającej szkolenie. Nie ma w tym zakresie jednolitych standardów, nie istnieje więc możliwość prowadzenia kontroli jakości.

Organizacje pozarządowe w Polsce są generalnie słabsze niż ich odpowiedniki w wielu innych krajach, co ogranicza możliwości ich działania. Dotyczy to m.in. kompetencji w zakresie fundraisingu, który – jak wskazano wyżej – jest bardzo ważnym komponentem działania organizacji zajmujących się psami przewodnikami w innych krajach UE, w tym w Czechach, będących liderem w liczbie psów przewodników.

Według badania Stowarzyszenia Klon/Jawor z 2015 roku, w roku 2014 nieco ponad połowa (56%) organizacji pozarządowych korzystała z darowizn finansowych i rzeczowych od osób fizycznych lub firm, jednak badanie nie dostarcza danych o wysokości takich darowizn i ich znaczeniu dla budżetów organizacji. Badanie wskazuje przy tym, że brak stabilności finansowej pozostaje kluczowym problemem tego sektora.

Te słabości dotyczą również organizacje zajmujące się wsparciem osób niewidomych, w tym w postaci szkolenia i przekazywania psów przewodników. Fundraising jest szczególnie trudny dla organizacji zajmujących się działaniami, których znajomość wśród społeczeństwa jest niska, jak to ma miejsce w przypadku psów przewodników.

Dla efektywnego funkcjonowania systemu szkolenia i udostępniania psów przewodników niezmiernie ważne jest także pozyskiwanie wolontariuszy oraz dobrze zorganizowana, stabilna współpraca z nimi organizacji zajmujących się psami przewodnikami, która ma kluczowe znaczenie w procesie socjalizacji szczenięcia przygotowywanego do roli psa przewodnika, jak również dla zapewnienia mu godnego życia na emeryturze.

Idea korzystania z psów przewodników nie jest w naszym kraju spopularyzowana, psy przewodniki nie są w odbiorze społecznym traktowane jako ważna i skuteczna pomoc dla osób niewidomych, co powoduje brak zrozumienia w szerokich kręgach społecznych, a także wśród instytucji publicznych oraz firm i pracodawców, dla potrzeby wspierania tego rozwiązania, zarówno poprzez odpowiednie odnoszenie się do obecności psów przewodników w przestrzeni publicznej i w miejscu pracy, jak i wsparcie finansowe, a także zaangażowanie w te działania na zasadzie wolontariatu. Jednocześnie wpływa to na ograniczenie zainteresowania i obawy osób niewidomych w odniesieniu do korzystania z takiej pomocy.

Wszystkie powyższe czynniki powodują, że liczba psów przewodników w Polsce charakteryzuje się stagnacją na bardzo niskim poziomie.

Jednocześnie zarówno doświadczenia krajów zachodnich, jak i opinie osób niewidomych korzystających z takiej pomocy oraz to, że osoby, których psy przechodzą na emeryturę, są zazwyczaj bardzo zainteresowane uzyskaniem kolejnego psa przewodnika, świadczą o dużej przydatności psów przewodników jako pomocy dla osób niewidomych.

Należy więc dążyć do zdecydowanego zwiększenia liczby psów przewodników, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości tej formy pomocy.

Będzie to możliwe jedynie poprzez systematyczne, kompleksowe działania, ukierunkowane na budowę odpowiedniego potencjału organizacyjnego i ludzkiego organizacji szkolących i udostępniających psy przewodniki, a jednocześnie na tworzenie warunków do stabilnego finansowania szkolenia i udostępniania psów przewodników.

Projekt będzie służył stworzeniu warunków dla usuwania wskazanych powyżej barier, tak aby stworzyć w Polsce system pozwalający na szybki systematyczny wzrost dostępności profesjonalnie wyszkolonych psów przewodników dla osób niewidomych, w celu podniesienia poziomu ich samodzielności i integracji społecznej.

Zostanie to osiągnięte poprzez następujące działania:

1. Wypracowanie spójnego systemu standardów służących budowie profesjonalnych szkół psów przewodników.
2. Wzmocnienie instytucjonalne organizacji prowadzących szkolenia psów przewodników w celu uzyskania przez nie poziomu profesjonalnych i stabilnych szkół psów przewodników, poprzez pilotażowe wdrożenie w nich odpowiednich wypracowanych standardów.
3. Zwiększenie liczby psów przewodników w Polsce poprzez wyszkolenie i przekazanie osobom niewidomym co najmniej 48 psów.
4. Wdrożenie systemu informatycznego służącego monitorowaniu psów przewodników począwszy od pozyskania szczenięcia do śmierci psa.
5. Opracowanie propozycji zmian legislacyjnych służących wprowadzeniu do polityk publicznych trwałego mechanizmu przeznaczania środków publicznych na szkolenie i udostępnianie osobom niewidomym psów przewodników.
6. Weryfikacja i udoskonalenie standardów dostępności przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc pracy dla osób niewidomych z psami przewodnikami wraz z ewentualnymi propozycjami zmian legislacyjnych, jeśli będą one konieczne do wdrożenia standardów.
7. Opracowanie propozycji wprowadzenia odpowiednich treści edukacyjnych do programów nauczania w szkołach.
8. Przeprowadzenie działań uświadamiających i upowszechniających skierowanych do wybranych grup odbiorców.

Projekt ma charakter innowacyjny, ponieważ w jego wyniku zostaną stworzone podstawy nowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników w Polsce. Dotychczas nie ma w Polsce jednolitego systemu szkolenia i postępowania z psami przewodnikami w całym cyklu ich życia, nie ma także stabilnych mechanizmów finansowania tej formy pomocy dla osób niewidomych.

W ramach projektu zostaną wykorzystane najlepsze doświadczenia zagraniczne, pochodzące z krajów, gdzie funkcjonują skuteczne mechanizmy służące zapewnieniu osobom niewidomym realnych możliwości korzystania z psów przewodników.

Opracowane w ramach projektu kompleksowe standardy będą stanowiły zupełną nowość w Polsce. Ich wdrożenie umożliwi świadczenie osobom niewidomym, pragnącym posiadać psa przewodnika, wsparcia w tym zakresie o wysokiej i jednolitej jakości, dostosowanego do ich potrzeb.

Dzięki realizacji projektu powstanie pierwsza grupa w pełni profesjonalnych szkół psów przewodników, przygotowanych do pozyskiwania różnych źródeł finansowania, co będzie służyć ich trwałości oraz możliwościom rozwoju

	<p>działalności.</p> <p>W ramach projektu podniesie kwalifikacje grupa trenerów-instruktorów oraz zostanie wyszkolona grupa nowych trenerów, co umożliwi zdecydowany wzrost liczby psów przewodników w następnych latach.</p> <p>Standardy wypracowane w ramach projektu umożliwią również właściwe szkolenie kolejnych trenerów, co jest niezbędne do systematycznego wzrostu liczby psów przewodników.</p> <p>Równocześnie zostaną opracowane instrumenty prawne służące trwałemu rozwojowi tej formy pomocy dla osób niewidomych.</p> <p>Należy zaznaczyć, że oczekiwane efekty planowanych działań w dużej skali będą widoczne dopiero w perspektywie co najmniej 10 lat.</p> <p>Wynika to przede wszystkim ze wskazanej powyżej bardzo niewielkiej liczby trenerów i instruktorów, zajmujących się szkoleniami psów przewodników, w połączeniu ze specyfiką procesu tych szkoleń.</p> <p>Przygotowanie psa przewodnika do właściwego pełnienia zadań jest procesem długotrwałym (około 2 lat od zakupu szczenięcia do przekazania psa niewidomemu) i wymaga intensywnej oraz odpowiednio rozłożonej w czasie indywidualnej pracy trenera z psem. W szkołach psów przewodników opartych na systemie domowym, funkcjonującym w Polsce, w trakcie szkolenia specjalistycznego pies mieszka z trenerem. Zapewnia to optymalną socjalizację psa i przyczynia się do maksymalizacji efektów szkolenia, ale jednocześnie powoduje, że jeden trener może w tym samym okresie szkolić jednego, najwyżej dwa psy.</p> <p>Również proces szkolenia nowych trenerów jest rozciągnięty w czasie, gdyż poza nabyciem stosownej wiedzy teoretycznej, konieczne jest uzyskanie odpowiedniego doświadczenia praktycznego, co można osiągnąć jedynie przez szkolenie psów we współpracy i pod kierunkiem doświadczonego trenera (tzw. instruktora). Ponieważ zaś szkolenie psa jest długotrwałe, również szkolenie trenera ma ten charakter.</p> <p>Wskazane uwarunkowania powodują, że możliwy do osiągnięcia postęp w liczbie dobrze wyszkolonych psów przewodników musi mieć ograniczoną dynamikę. W okresie trwałości projektu będzie kontynuowane zaangażowanie w szkolenie psów nowo wyszkolonych w ramach projektu 16 trenerów, którzy dzięki temu uzyskają niezbędne doświadczenie oraz wyszkolenie w jednym cyklu opartym na wypracowanych standardach co najmniej 30 psów.</p>
<p>Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym³³</p>	<p>Projekt został zidentyfikowany jako przedsięwzięcie o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju w zakresie polityki społecznej związanej z aktywizacją i włączeniem społecznym osób niepełnosprawnych w Polsce, co potwierdzają zapisy Strategii na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.): <i>„Tworzenie i wdrażanie sieci usług i programów aktywizacyjnych, rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych (w szczególności dla osób z niepełnosprawnością) – od aktywizacji społecznej do włączenia społecznego i zawodowego”</i>.</p> <p>Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w art. 9 (Dostępność) wskazuje na obowiązek Polski „zapewnienia różnych form pomocy i pośrednictwa ze strony innych osób lub zwierząt, w tym przewodników, lektorów i profesjonalnych tłumaczy języka migowego, w celu ułatwienia dostępu do ogólnodostępnych budynków i innych obiektów”, a w art. 20 b (Mobilność) nakazuje podjęcie skutecznych środków celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym mobilności osobistej i możliwie największej samodzielności w tym zakresie, między innymi poprzez ułatwianie osobom niepełnosprawnym dostępu do wysokiej jakości przedmiotów ułatwiających poruszanie się, urządzeń i technologii wspomagających oraz pomocy i pośrednictwa ze strony innych osób lub zwierząt, w tym poprzez ich udostępnianie po przystępnej cenie.</p> <p>Realizacji ww. obowiązków ma służyć m. in. Program rządowy „Dostępność Plus 2018-2025”, w ramach którego założono wypracowanie systemowego</p>

³³ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r.

	<p>mechanizmu pomocy osobom z niepełnosprawnościami w zakresie zakupu, szkolenia oraz przekazywania i utrzymania wyszkolonych psów asystujących (w tym przewodników).</p> <p>Beneficjentem projektu będzie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wynika to z określenia zadań Funduszu przez Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zgodnie z art. 20 b Ustawy, zadaniem ustawowym PFRON jest refundacja wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących. Tryb składania i rozpatrywania wniosków o finansowanie kosztów wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących jest uregulowany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego (Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 399).</p> <p>Jednocześnie Fundusz zgodnie z art. 36 ust.1 Ustawy w ramach zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleca organizacjom pozarządowym szkolenie i przekazywanie osobom niewidomym psów przewodników. Odbywa się to w trybie konkursowym, zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p> <p>Do 18 listopada 2015 r. możliwość wsparcia ze środków PFRON ograniczała się do zakupu, szkolenia i utrzymania w trakcie szkolenia psów przewodników dla osób niewidomych oraz osób z niepełnosprawnością ruchową. Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 października 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. poz. 1778) rozszerzony został katalog zadań podlegających dofinansowaniu ze środków PFRON w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, umożliwiając finansowanie ze środków PFRON kosztów utrzymania psów asystujących.</p> <p>W wyniku tych zmian Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 511) ogłasza otwarte konkursy, służące finansowaniu m.in. zakupu, szkolenia i utrzymania psów asystujących w trakcie szkolenia, a także utrzymania w okresie realizacji projektu psów asystujących, które zostały przekazane osobom z niepełnosprawnością.</p>
<p>Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany</p>	<p>Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS</p>
<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>9 (iv) Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p>
<p>Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu</p>	<p>Makro-innowacje – opracowanie (o ile będzie to konieczne), przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki i praktyki nowych rozwiązań</p>
<p>Cel główny projektu</p>	<p>Celem głównym projektu jest stworzenie warunków do podniesienia poziomu integracji społecznej osób z niepełnosprawnością wzroku, poprzez opracowanie i przetestowanie kompleksowego systemu służącego zapewnieniu osobom niewidomym w Polsce dostępu do psów przewodników oraz włączenie go do polityk publicznych w obszarze rehabilitacji społecznej osób niewidomych.</p>
<p>Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych</p>	<p>Kluczowe etapy w projekcie:</p> <p>I. Etap opracowania standardów (9 m-cy od rozpoczęcia projektu) – alokacja środków finansowych ok. 11,4%</p> <p>Etap ten obejmie stworzenie podstaw systemu służącego zapewnieniu dostępności psów przewodników osobom niewidomym w Polsce poprzez wypracowanie</p>

kompleksowych standardów operacyjno-szkoleniowych i przygotowanie ich wdrożenia do praktyki na skalę ponadregionalną.

W ramach tego etapu zrealizowane będą m. in. następujące działania:

1. wymiana doświadczeń poprzez wizyty studyjne, współpracę ekspertów krajowych i zagranicznych;
2. analiza zagranicznych rozwiązań pod kątem wykorzystania ich w polskich warunkach, zarówno dotyczących szkolenia psów, jak również fundraisingu i współpracy z wolontariuszami;
3. zaangażowanie do prac nad standardami interesariuszy z różnych środowisk;
4. analiza stanu prawnego w Polsce, w tym stanu prawnego w zakresie dostępności przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc pracy dla osób niewidomych z psami przewodnikami;
5. wypracowanie standardów (5 dokumentów) oraz dokumentacji technicznej dla narzędzie informatycznego.

W tym etapie planowane jest wypracowanie spójnego systemu standardów służących budowie profesjonalnych szkół psów przewodników, obejmujących następujące dziedziny:

1. system szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników; w tym zakresie zostaną opracowane następujące standardy:
 - a. dotyczące psa przewodnika – dobór szczeniąt, szkolenie psa, etyczne traktowanie, przechodzenie psa na emeryturę, wymagania w stosunku do psa, postępowanie z psami wycofywanymi ze szkolenia, chorymi itp.;
 - b. dotyczące przekazywania psów przewodników do osoby niewidomej: zasady rekrutacji, dobieranie w pary człowiek-pies, monitorowania po przekazaniu itp.;
 - c. dotyczące hodowli i pozyskiwania psów na potencjalne psy przewodniki – ten standard nie będzie podlegał testowaniu ze względu na ramy czasowe projektu;
2. system szkolenia nowych trenerów i podnoszenia kompetencji instruktorów (trenerów posiadających już praktykę w szkoleniu psów przewodników, którzy będą również prowadzić szkolenia nowych trenerów - training of trainers);
3. standardy formalno-instytucjonalne odnoszące się do organizacji ubiegających się o status szkoły psów przewodników, zasady certyfikacji szkół oraz zasady monitorowania przestrzegania tych standardów; przewiduje się przygotowanie standardów dotyczących trzech typów szkół: szkoła oparta na systemie domowym (psy w trakcie szkolenia mieszkają w domu trenera), szkoła oparta na systemie kenelowym (psy mieszkają w pomieszczeniach szkoły) oraz szkoła działająca w systemie mieszanym; ze względu na brak obecnie w Polsce szkół działających w systemie kenelowym lub mieszanym oraz brak możliwości sfinansowania budowy pomieszczeń dla psów ze środków projektu, testowaniu będzie podlegał wyłącznie standard dla szkół opartych na systemie domowym;
4. współpraca z wolontariuszami – zasady ich pozyskiwania i współpracy z nimi, dotyczące zarówno wolontariuszy socjalizujących szczenięta, jak i wspierających organizacje pozarządowe zajmujące się szkoleniem i udostępnianiem psów przewodników (budowanie wolontariatu);
5. system fundraisingowy dla organizacji prowadzących szkolenie i udostępnianie psów przewodników, służący podnoszeniu ich kompetencji w zakresie pozyskiwania finansowania ze źródeł niepublicznych.

W ramach realizacji zadania zostaną wykorzystane zarówno doświadczenia zagraniczne (w tym poprzez wizyty studyjne ekspertów lidera i partnerów projektu zaangażowanych w realizację zadania), jak dotychczasowe doświadczenia polskie.

W wyniku realizacji tego zadania powstanie komplet pięciu podręczników określających poszczególne standardy. Standardy szkolenia psów przewodników w Polsce będą spójne ze standardami światowymi (IGDF) i wypracowywanymi w ramach legislacji Komisji Europejskiej (CWA 16520: 2012 i CEN/TC 452).

Drugim zadaniem ramach I etapu będzie stworzenie narzędzia informatycznego służącego monitorowaniu psa od momentu jego zakupu, poprzez szkolenie, przekazanie osobie niewidomej, pobyt u niewidomego, do czasu emerytury i śmierci. Będzie ono umożliwiało wprowadzenie systemu tzw. instytucjonalnego wsparcia-leczenia i opieki pielęgnacyjnej dla psów przewodników.

II. Etap testowania (30 m-cy od zakończenia I etapu) – alokacja środków finansowych ok. 82,8%

W tym etapie zostaną zrealizowane m. in. następujące zadania:

1. Rekrutacja i szkolenie teoretyczne oraz praktyczne nowych trenerów (wyszkolonych zostanie co najmniej 16 trenerów, co będzie oznaczać podwojenie liczby trenerów w odniesieniu do stanu obecnego). Szkolenie praktyczne będzie miało charakter *on the job training* - realizowane będzie przez instruktora, który będzie uczył nowego trenera, prowadząc wspólnie z nim szkolenie psa przewodnika.
2. Zakup, socjalizacja i szkolenie nowych psów przewodników oraz przekazanie ich osobom niewidomym – przewiduje się, że łącznie wyszkolonych i przekazanych osobom niewidomym zostanie co najmniej 48 psów (to zadanie będzie finalizowane w trakcie trwania etapu III, ze względu na długotrwałość całego cyklu). Szkolenie psów przewodników będzie prowadzone dwutorowo:
 - a. szkolenie z udziałem nowego trenera,
 - b. szkolenie psa przez samego instruktora, bez udziału nowego trenera.
3. Wdrożenie w organizacjach będących partnerami w projekcie standardów pozyskiwania i współpracy z wolontariuszami, w tym szkolenie wolontariuszy – przewiduje się wyszkolenie łącznie co najmniej 36 wolontariuszy.
4. Szkolenie specjalistów ds. fundraisingu w ramach organizacji będących partnerami w projekcie, w tym szkolenie praktyczne poprzez przeprowadzenie przez nich pilotażowych kampanii fundraisingowych pod kierunkiem ekspertów – przewiduje się wyszkolenie ok. 8 specjalistów.
5. Przetestowanie informatycznego narzędzia do monitorowania psów przewodników.
6. Analiza doświadczeń z etapu testowania wypracowanych standardów i opracowanie z ich wykorzystaniem ostatecznych wersji poszczególnych standardów. Będą one dostępne dla wszystkich organizacji zainteresowanych szkoleniem i udostępnianiem osobom niewidomym psów przewodników.
7. Opracowanie propozycji zmian legislacyjnych i regulacyjnych, służących systemowemu wdrożeniu standardów i finansowaniu systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników, wraz z analizą skutków finansowych i społecznych proponowanych zmian.
8. Opracowanie zweryfikowanych standardów dostępności przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej oraz dostosowania miejsc pracy dla osób niewidomych z psami przewodnikami oraz ewentualnych propozycji zmian legislacyjnych, jeśli będą one konieczne do wdrożenia standardów. Dotyczyć to będzie w szczególności propozycji sankcji za nieprzestrzeganie zapisów dotyczących dostępności przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej oraz dostosowania miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

III. Etap wdrożenia i upowszechnienia (9 m-cy od zakończenia II etapu) – alokacja środków finansowych ok. 5,8%

W tym etapie zrealizowane zostaną m. in. następujące zadania:

1. Przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących standardów dostępności przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej oraz dostosowania miejsc pracy dla osób niewidomych z psami przewodnikami, opracowanych w ramach etapu II oraz ich upowszechnienie wśród odpowiednich instytucji publicznym, jak również wśród pracodawców w ramach współpracy PFRON z pracodawcami.
2. Opracowanie propozycji treści edukacyjnych dotyczących funkcjonowania psów przewodników jako pomocy dla osób niewidomych, skierowanych zarówno do uczniów z dysfunkcją wzroku, jak i uczniów pełnosprawnych oraz ich przekazanie resortowi edukacji narodowej do wykorzystania w odpowiednich programach nauczania.
3. Opracowanie i przeprowadzenie przez organizacje będące partnerami w projekcie działań skierowanych do osób niewidomych, podnoszących poziom ich wiedzy w zakresie korzystania z pomocy psa przewodnika.
4. Wdrożenie opracowanych w projekcie standardów do zasad finansowania szkolenia i udostępniania psów przewodników w ramach zadań zleczanych PFRON (do czasu wprowadzenia zmian legislacyjnych służących systemowemu wdrożeniu tych standardów).

W okresie trwałości projektu (trzy lata) zostaną zrealizowane następujące działania:

1. Przeszkolenie przez organizacje będące partnerami w projekcie, z udziałem nowo wyszkolonych trenerów, kolejnej grupy psów przewodników zgodnie z opracowanymi standardami; przewiduje się przeszkolenie co najmniej 30 psów w ramach jednego cyklu przygotowania i szkolenia.
2. Prowadzenie monitoringu psów przewodników przy pomocy narzędzia informatycznego.
3. Realizacja przez organizacje będące partnerami w projekcie samodzielnych działań fundraisingowych oraz służących pozyskaniu wolontariuszy, opartych na wypracowanych standardach.
4. Dalsze szkolenie przez organizacje będące partnerami w projekcie kolejnych wolontariuszy w zakresie socjalizacji psa oraz współpracy z organizacją pozarządową.
5. Kontynuacja działań informacyjnych skierowanych do osób niewidomych, podnoszących ich poziom wiedzy w zakresie korzystania z pomocy psa przewodnika.

W ramach projektu wyróżnić należy następujące grupy docelowe:

1. podmioty zajmujące się szkoleniem psów przewodników,
2. trenerzy i instruktorzy psów przewodników oraz wolontariusze,
3. osoby z niepełnosprawnością wzroku.

Ad. 1. Podmioty te będą wykorzystywały wypracowane rozwiązanie. Będą szkoliły nowe psy oraz trenerów według wypracowanych standardów. Ponadto w ramach projektu nastąpi zwiększenie profesjonalizmu ich działania i świadczonych usług oraz zwiększą się ich kompetencje w zakresie pozyskiwania środków finansowych (fundraising) oraz budowy wolontariatu.

Ad. 2. Nowi trenerzy zdobędą kwalifikacje w zakresie szkolenia psów przewodników, zaś instruktorzy podniosą swoje kompetencje.

Nowi trenerzy będą rekrutowani z osób, które:

- są pełnoletnie, zamieszkują w pobliżu ośrodków szkolących psy i mają możliwość przyjęcia psa do swojego domu;
- legitymują się co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy z psami i ludźmi;

	<ul style="list-style-type: none"> - posiadają predyspozycje do pracy z psami; - są otwarte na współpracę z osobami niewidomymi; - preferowane będą osoby mające wykształcenie związane ze zwierzętami albo z terapią lub medycyną lub z naukami społecznymi. <p>Ad. 3. Podstawowymi odbiorcami innowacji są osoby z niepełnosprawnością wzroku.</p> <p>Beneficjentami ostatecznymi będą osoby niewidome lub słabowidzące, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wzrokowej albo orzeczenie równoważne i mają problemy z wykorzystaniem wzroku przy poruszaniu się. Osoby słabowidzące mogą mieć ograniczenie ostrości widzenia, utrudniające im dostrzeganie przeszkód pod nogami (takich, jak słupki, schody, słupy) lub mogą mieć światłowstręt uniemożliwiający dostrzeganie i omijanie przeszkód, albo ograniczenie pola widzenia (również powodujące niemożność ominięcia przeszkód, albo ślepotę zmierzchową). Będą to osoby, które zadeklarują chęć posiadania psa przewodnika i wstępnie spełnią warunki konieczne do ubiegania się o niego (m.in. ukończony 18 rok życia, dobrą orientację przestrzenną, odpowiednie warunki mieszkaniowe do przyjęcia psa, posiadanie środków na jego utrzymanie i zapewnienie mu dobrostanu, brak uczuleń na psy). Poza tym ważny będzie poziom ich samodzielności, tryb życia, aktywność społeczna i zawodowa, umiejętność posługiwania się technikami bezwzrokowego wykonywania czynności i poruszania się z wykorzystaniem białej laski. Powinny być na tyle sprawne fizycznie, by móc podążać za psem bez pomocy sprzętu ortopedycznego lub osób trzecich. Mogą to być również osoby z dodatkowymi schorzeniami, lecz takimi, które w znaczący sposób nie utrudniają prowadzenia psa, poruszania się ani orientacji w przestrzeni.</p>
<p>Podmiot zgłaszający projekt³⁴</p>	<p>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</p>
<p>Podmiot, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</p>
<p>Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą</p>	<p>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) jest funduszem celowym działającym na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie. PFRON istnieje od 1991 r.</p> <p>Misją Funduszu jest ułatwianie osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym. PFRON jest organizacją publiczną, efektywnie realizującą swoje podstawowe działania oraz inicjującą innowacyjne na skalę polską i europejską projekty nakierowane na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych.</p> <p>Środki PFRON przeznaczone są między innymi na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dofinansowanie do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników, 2. refundację pracodawcom kosztów przystosowania, adaptacji i wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, 3. dofinansowanie tworzenia i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej, 4. zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, 5. współfinansowanie projektów systemowych realizowanych ze środków pomocowych Unii Europejskiej, 6. wspieranie indywidualnych osób niepełnosprawnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,

³⁴ W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

	<ul style="list-style-type: none"> - refundację składek na ubezpieczenia społeczne dla osób prowadzących działalność gospodarczą, niepełnosprawnych rolników oraz rolników zobowiązanych do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, - dofinansowanie: likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz turnusów rehabilitacyjnych, - finansowanie aktywnych instrumentów rynku pracy dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (szkolenia, staże, itp.), - programy PFRON. <p>W 2016 roku liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji wyniosła 885.301, w tym liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji zawodowej – 374.716.</p> <p>W latach 2007-2013 Fundusz zrealizował 32 projekty systemowe w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na łączną kwotę 285 188 318, 54 zł, które dotyczyły aktywizacji zawodowej różnych grup osób z niepełnosprawnościami: z terenów wiejskich i małomiasteczkowych, niepełnosprawnych ruchowo, głuchych, niewidomych, chorych psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z autyzmem. W ramach tych projektów były również realizowane takie, efektem których było wypracowanie standardów i wytycznych, które są obecnie wykorzystywane, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wytyczne dot. świadczenia usług przez trenera pracy – ich stosowanie stanowi wymóg przy realizacji projektów finansowanych ze środków PFRON w ramach art. 36 ustawy, dotyczących zatrudnienia wspomagane; - ramowe wytyczne w zakresie przystosowania stanowisk pracy – wytyczne udostępnione pracodawcom i wykorzystywane w pracach PIP. 			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK	X	NIE	
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ³⁵	<p>Partnerami w projekcie będą krajowe organizacje pozarządowe wybrane zgodnie z procedurą określoną w art. 33 ust.1 ustawy z dn.11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146), spełniające m. in. następujące wymagania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prowadzenie udokumentowanej działalności na rzecz osób z dysfunkcją wzroku przez okres co najmniej 6 lat; 2. doświadczenie w realizacji lub współrealizacji co najmniej trzech projektów dotyczących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w tym co najmniej jednego projektu, w którym miało miejsce szkolenie psów przewodników oraz przygotowanie osób niewidomych do współpracy z tymi psami w okresie ubiegłych 5 lat. <p>Umowa partnerska potwierdzi partycypację w zadaniach oraz wkład zasobów ludzkich oraz organizacyjno-technicznych partnerów w realizację projektu. Realizacja projektu w partnerstwie przyczyni się do osiągnięcia planowanych rezultatów projektu i osiągnięcia produktów najwyższej jakości.</p> <p>Wybór partnerów jest spowodowany faktem, że do opracowania standardów, a następnie do ich przetestowania należy wybrać podmioty zajmujące się tematyką psów przewodników oraz rehabilitacją osób z niepełnosprawnością wzroku.</p>			
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK		NIE	X

³⁵ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	IV kwartał 2018 r.				
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	01.2019	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	12.2022	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2018	w roku 2019	w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	ogółem
0,00	2 414 676	3 535 070	4 573 701	3 886 437	14 409 884
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK				NIE	x
Szacowany wkład UE (PLN)					
13 587 079					
ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)					
WSKAŹNIKI REZULTATU					
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa			Ogółem w projekcie	
	W podziale na: ³⁶				
	Kobiety	Mężczyzn			
4. Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali makro	n/d	n/d	1		
5. Liczba osób, które zdobyły kompetencje w zakresie szkolenia psów przewodników w ramach projektu			16		
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa				

³⁶ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

	W podziale na: ³⁷		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
1. Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali makro	n/d	n/d	1
SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			

Załącznik 1.7

DZIAŁANIE/PODDZIAŁANIE PO WER	4.1
FISZKA KONKURSU	
PODSTAWOWE INFORMACJE O KONKURSIE	
<p>Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego realizowane będą projekty³⁸</p>	<p>Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS</p> <p>Temat konkursu: „Przestrzeń dostępnej szkoły”</p> <p>Celem konkursu jest przetestowanie modelu dostępnej szkoły na wybranej grupie 50 szkół w całej Polsce, zróżnicowanych pod względem wielkości, formy własności, lokalizacji, rodzaju (szkoły specjalne, powszechne, integracyjne), z uwzględnieniem specyfiki szkoły. Szkoła to miejsce, gdzie dziecko nie tylko zdobywa wiedzę, ale socjalizuje się, uczy postaw i kompetencji społecznych, nawiązuje relacje z rówieśnikami. Polska ratyfikując Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, uznała prawo osób z niepełnosprawnościami do edukacji i zobowiązała się zapewnić system umożliwiający włączenie na wszystkich poziomach kształcenia, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi. W Polsce z roku na rok wzrasta ilość dzieci ze specjalnymi potrzebami - według szacunków GUS, 18 – 20 % całej populacji uczniowskiej są to uczniowie z różnymi rodzajami niepełnosprawności³⁹.</p> <p>Z raportu Najwyższej Izby Kontroli z 2018 roku wynika, że w połowie ogólnodostępnych placówek oświatowych, kształcących uczniów ze szczególnymi potrzebami nie zapewniono odpowiednich warunków do zaspokojenia potrzeb tych uczniów. Wynika to m.in. z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • braku wsparcia ze strony osób dodatkowych, • zbyt licznych klas,

³⁷ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

³⁸ W przypadku konkursów na projekty koncepcyjne w wierszu *Cel szczegółowy, w ramach którego realizowane będą projekty* należy opisać również zasadnicze założenia interwencji publicznej, której wsparcie zaplanowano poprzez realizację projektów, które mają zostać wybrane w ramach konkursu. W przypadku konkursów na projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej w wierszu *Cel szczegółowy, w ramach którego realizowane będą projekty* należy uwzględnić również temat/tematy, w ramach których projekty będą wybierane.

³⁹ Marek Tarwacki, "Edukacja włączająca- przyszłość polskiej edukacji", materiał Ośrodka Rozwoju Edukacji

- braku wykwalifikowanych specjalistów niedostatecznych,
- kompetencji nauczycieli,
- barier architektonicznych,
- braku odpowiednich pomieszczeń,
- barier świadomościowych (zarówno wśród kadry, jak i organów prowadzących)
- braku rozwiązań organizacyjnych.

Problemem jest także brak standardów dostępności szkół, które wspierałyby organy prowadzące w podejmowaniu działań zmierzających do uczynienia szkół faktycznie przyjaznymi. Choć przepisy prawne nakładają obowiązek na samorządy zapewnienia możliwości nauki we wszystkich typach szkół przez uczniów z niepełnosprawnościami, to w praktyce, nie zawsze taka możliwość istnieje, z uwagi m.in. na brak rozwiązań organizacyjnych czy brak świadomości, w jaki sposób można zmienić sposób podejścia do nauczania uwzględniającego różnorodność potrzeb uczniów.

Warunki kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami zmieniają się na lepsze. W ciągu dwóch lat udział uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach ogólnodostępnych wzrósł z 32% do 39%. Tempo zmian jest oceniane jednak jako niewystarczające. Sytuacja jest szczególnie trudna w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich, gdzie nakłady na edukację dzieci z niepełnosprawnościami są niższe. Stąd też w konkursie wsparciem objęte zostaną przede wszystkim szkoły z obszarów defaworyzowanych.

Odpowiadając na te wyzwania oraz realizując „Program rządowy Dostępność Plus 2018-2025”, który w Działaniu nr 9 przewiduje wsparcie dla 200 szkół w Polsce, podjęto decyzję o organizacji konkursu, którego celem będzie eliminowanie barier w zakresie szeroko rozumianej dostępności szkół.

Dostępność rozumiana jest jako dostęp do form i narzędzi nauczania zgodnych z potrzebami uczniów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dostęp do specjalistycznej wiedzy, kompetencji i umiejętności nauczycieli oraz specjalistów podnoszących kwalifikacje w zakresie specjalnych potrzeb edukacyjnych. To również dostępność do szkoły w aspekcie transportowym, architektonicznym, dostosowania przestrzeni szkolnej dla osób (uczniów, rodziców i nauczycieli) z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Z uwagi na fakt, że uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną stanowią przeważający odsetek wśród uczniów z niepełnosprawnościami, szczególny nacisk w konkursie położony zostanie na społeczny aspekt dostępności, tj. przygotowanie nauczycieli, ich otwartość i gotowość do zmiany podejścia do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Celem pilotażu będzie stworzenie, przetestowanie i upowszechnienie modelu "Dostępnej szkoły". Grupą docelową będzie cała społeczność szkolna (uczniowie, nauczyciele, rodzice, organy prowadzące, lokalna społeczność).

Opracowany model będzie uwzględniał w szczególności:

- kompleksowe standardy w zakresie dostępności uwzględniające potrzeby uczniów ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności,
- warunki określania poziomu dojrzałości szkół w zakresie dostępności, w szczególności w ramach audytów dostępności prowadzonych w szczególności w wymiarze architektonicznym, technicznym (np. sprzęt i wyposażenie), organizacyjno-proceduralnym oraz społecznym (kompetencje, umiejętności, budowanie świadomości)
- warunki tworzenia indywidualnych planów poprawy dostępności dla szkół, uwzględniających standardy dostępności jak i indywidualne potrzeby szkoły. Plany będą określać zarówno zakres wsparcia w ramach projektu, jak i zakres działań pozaprojektowych, podejmowanych w celu osiągnięcia kolejnych poziomów dojrzałości.

W ramach projektu przetestowane zostaną modelowe rozwiązania, wynikające z indywidualnych planów poprawy dostępności szkoły, które będą obejmować w szczególności:

- działania podnoszące świadomość oraz inwestycje w wiedzę, kompetencje i umiejętności nauczycieli i specjalistów w zakresie potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. szkolenia dot. tworzenia indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, interpretacji zaleceń z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, przeprowadzania ewaluacji udzielonego wsparcia),

	<ul style="list-style-type: none"> • działania podnoszące współpracę szkoły z rodzicami uczniów dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • zaangażowanie kadry wspierającej uczniów o specjalnych potrzebach (asystent osobisty) oraz nauczycieli (specjaliści z zewnątrz), • eliminowanie barier architektonicznych w budynkach szkół, zgodnie ze standardami dostępności oraz koncepcją uniwersalnego projektowania, • zakup specjalistycznego wyposażenia, spełniającego standardy dostępności, w tym np. mebli oraz oświetlenia, • zakup lub wypożyczenie specjalistycznego sprzętu wspomagającego np. urządzeń i programów komputerowych do odczytu tekstu, pętli indukcyjnych, itp. • lepsze oznaczanie pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych, schodów, materiałów dydaktycznych, miejsc zabawy, sportu itp. <p>Model „Dostępnej szkoły” pozwoli na stworzenie i przetestowanie nowych rozwiązań (w tym np. alternatywnych metod nauczania umożliwiających faktyczne włączenie uczniów z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) lub usprawnianie już istniejących. Innowacyjność przede wszystkim będzie dotyczyć sposobu podejścia do ucznia, sposobu pracy i form komunikacji całej społeczności szkolnej (nauczycieli, uczniów, rodziców, organów prowadzących, itd.). Dostępność będzie nie tylko rozwiązań wspierających ucznia, ale i niepełnosprawnego rodzica i nauczyciela. Wpływać będzie na integrację ze środowiskiem lokalnym. Plan rozwoju szkoły zostanie opracowany w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem zaangażowania zainteresowanych podmiotów.</p> <p>W ramach konkursu przewidywane jest zastosowanie nowatorskich rozwiązań produktowych np. zastosowania mebli umożliwiających elastyczną organizację przestrzeni dla różnych typów aktywności edukacyjnej i eksperymentalnej oraz wspierających rozwój integracji sensorycznej. Innowacyjne meble będą wsparciem w takiej aranżacji przestrzeni do uczenia się, która w największym stopniu odpowiadać będzie na potrzeby dzieci nie tylko z niepełnosprawnością ruchową ale także intelektualną, czy zaburzeń np. ze spektrum autyzmu.</p> <p>Mając na względzie, że dotychczasowe działania szkół miały charakter wycinkowych działań (np. skoncentrowanych na niwelowaniu barier architektonicznych), model zapewni kompleksowość rozwiązań tj. wykorzystanie rozproszonych dotąd instrumentów wsparcia w celu łączenia rozwiązań architektonicznych, z organizacyjnymi, świadomościowymi, itd. oraz ich dopasowanie do rzeczywistych potrzeb i możliwości danej szkoły, traktując ją jako całość.</p> <p>Elementem innowacyjnym będą indywidualne plany poprawy dostępności poprzedzone kompleksową diagnozą potrzeb. W ramach audytu zostanie określony indywidualny poziom dostępności w ramach każdego obszaru (aspekt architektoniczny, techniczny, społeczny itp.), na podstawie którego zostanie opracowany indywidualny plan rozwoju.</p>												
Priorytet inwestycyjny	10i												
Lp. konkursu	1	Planowany kwartał ogłoszenia konkursu	I		II		III		IV		X		
Planowany miesiąc rozpoczęcia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

naboru wniosków o dofinansowanie ⁴⁰											X	
Tryb realizacji konkursu	otwarty (podzielony na rundy)			zamknięty			X					
Czy w ramach konkursu będą wybierane projekty grantowe?	TAK			X			NIE					
Planowana alokacja (PLN)	100 000 000 PLN (W ramach alokacji planowany jest wybór dwóch beneficjentów projektu grantowego)											
Wymagany wkład własny beneficjenta												
TAK		NIE	x	Minimalny udział wkładu własnego w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych projektu								
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach konkursu	2. <u>Makro-innowacje – opracowanie, przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki i praktyki nowych rozwiązań zawartych w modelu "Dostępnej szkoły"</u>											
ZAKŁADANE EFEKTY KONKURSU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)												
WSKAŹNIKI REZULTATU												
Nazwa wskaźnika				Wartość docelowa wskaźnika								
				W podziale na ⁴¹ :						Ogółem w konkursie		
				Kobiety			Mężczyzn					
1. Liczba przetestowanych innowacji społecznych w skali makro				nd			nd			1		
WSKAŹNIKI PRODUKTU												
Nazwa wskaźnika				Wartość docelowa wskaźnika								
				W podziale na ⁴² :						Ogółem w konkursie		

⁴⁰ Zaznaczyć właściwe pole z nr. miesiąca znakiem „X”, uwzględniając fakt, że zgodnie z art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) aktualizacja harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie nie może dotyczyć naboru, którego przeprowadzenie zaplanowano w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia aktualizacji. Natomiast zgodnie z podrozdziałem 6.7 pkt 6 *Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020* dniem aktualizacji harmonogramu jest dzień jego publikacji na stronie internetowej IZ PO WER oraz na portalu internetowym, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego.

⁴¹ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia, typu projektów przewidzianych do realizacji w ramach konkursu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekty mają rozwiązać lub złagodzić.

⁴² Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia, typu projektów przewidzianych do realizacji w ramach konkursu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekty mają rozwiązać lub złagodzić.

	Kobiety	Mężczyzn			
1. Liczba innowacji przyjętych do dofinansowania w skali makro	1				
3. Liczba szkół objętych wsparciem w ramach indywidualnego planu poprawy dostępności	50				
4. Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach rozwijających kompetencje w zakresie funkcjonowania szkoły zgodnie z zasadami dostępności	250				
SZCZEGÓLWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW					
KRYTERIA DOSTĘPU					
1. Projekt dotyczy tematu konkursu i polega na udzielaniu grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu.					
Uzasadnienie:	<p>Koncentracja Wnioskodawcy na temacie przyczyni się do pełniejszego zdiagnozowania problemów i potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami i SPE, jak również całej społeczności szkolnej oraz wypracowania rozwiązań stanowiących model "Dostępnej szkoły".</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie*</p> <p>* Za każdym razem gdy mowa o zapisach wniosku o dofinansowanie IOK rozumie przez to również zapisy strategii realizacji projektu grantowego, stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1		
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?			TAK	NIE	X
<p>2. W projekcie realizowane są co najmniej następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Opracowanie kompleksowego modelu dostępnej szkoły, w tym standardów audytu 2) Opracowanie procedur grantowych, w tym szczegółowych zasad rekrutacji 3) Rekrutacja grantobiorców 4) Udzielenie grantów 5) Przeprowadzenie audytu dostępności w szkołach 6) Opracowanie diagnozy potrzeb oraz indywidualnego planu poprawy dostępności dla każdej szkoły, w celu osiągnięcia kolejnych poziomów dojrzałości wynikających z modelu 7) Przeprowadzenie szkoleń w zakresie dostępności dla kadry zarządzającej szkół oraz organów 					

<p>prowadzących szkoły</p> <p>8) Wsparcie grantobiorców na etapie realizacji planu poprawy dostępności</p> <p>9) Opracowanie rekomendacji dla poszczególnych rodzajów szkół podstawowych (ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych) w zakresie dostępności (aktualizacja modelu w kontekście wyników testowania innowacji), uwzględniających przede wszystkim dostosowanie organizacji pracy szkoły do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami.</p> <p>10) Upowszechnienie oraz podjęcie działań w zakresie włączenia innowacji do polityki i praktyki na szerszą skalę, w tym opracowanie ewentualnego pakietu zmian legislacyjnych (o ile wdrożenie przetestowanego modelu tego wymaga).</p>				
Uzasadnienie:	<p>Wskazane zadania są niezbędne dla prawidłowej realizacji celów projektu grantowego wspierającego innowacje społeczne.</p> <p>W ramach konkursu powstanie jeden model dostępnej szkoły – jako efekt wspólnego działania obu beneficjentów wybranych w konkursie.</p> <p>Wnioskodawca musi dokładnie przemyśleć oraz precyzyjnie zaplanować swoje działania w tym zakresie, już na etapie wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Informacje wskazane we wniosku o dofinansowanie oraz strategii realizacji projektu grantowego wskazują na kompleksowe podejście do procesu innowacji społecznej na etapie opracowania, testowania oraz upowszechnienia i włączenia do praktyki. Zawierają również wszystkie elementy pozwalające na racjonalne i efektywne zarządzanie środkami publicznymi zarówno na etapie ich dystrybucji jak i wydatkowania.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>		TAK	x	NIE
<p>3. Grantobiorcami są organy prowadzące dla szkół podstawowych, publicznych i niepublicznych wszystkich rodzajów (ogólnodostępne, integracyjne oraz specjalne).</p>				
Uzasadnienie:	<p>Dofinansowanie w ramach każdego projektu będzie dostępne dla wszystkich rodzajów szkół podstawowych publicznych i niepublicznych (ogólnodostępne,</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	

	<p>integracyjne oraz specjalne). Beneficjent nie może ograniczać dostępu do dofinansowania w ramach projektu ze względu na rodzaj szkoły lub status prawny jej organu prowadzącego. W celu zapewnienia kompleksowego modelu poprawy dostępności w zakresie szkół podstawowych, testowanie modelu powinno obejmować wszystkie rodzaje szkół. Powyższy zapis nie stoi w sprzeczności z możliwością stosowania kryteriów premiujących na etapie naboru grantobiorców.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie</p>				
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE
<p>4. Wnioskodawca przedstawił strategię realizacji projektu grantowego (w formie załącznika do wniosku o dofinansowanie o objętości maksymalnie 30 tys. znaków), która zawiera co najmniej następujące informacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wstępne założenia modelu dostępnej szkoły ➤ Koncepcję dotarcia do grantobiorców ➤ Zasady otwartego naboru, w szczególności założenia kryteriów wyboru grantobiorców, w tym uwzględniające preferencję dla organów prowadzących, które biorą lub wzięły udział w realizacji projektów monitoringu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w Działaniu 2.6 POWER ➤ Zasady prowadzenia audytu dostępności ➤ Warunki opracowania indywidualnego planu poprawy dostępności, ➤ Sposób monitorowania i kontroli grantów ➤ Metody wspierania grantobiorców, w tym koncepcję szkoleń dla kadry zarządzającej szkół i organów prowadzących z zakresu dostępności ➤ Metody upowszechniania modelu dostępnej szkoły oraz włączenie wypracowanych rozwiązań do praktyki, w tym zapewnienie trwałości w zakresie realizacji planu poprawy dostępności w dofinansowanych szkołach <p>IOK zastrzega możliwość aktualizacji strategii na etapie realizacji projektu w celu zapewnienia efektywnego i skutecznego wsparcia.</p>					
Uzasadnienie:	<p>Strategia realizacji projektu grantowego zawiera informacje, na podstawie których można ocenić jakość projektu i potencjał beneficjenta do realizacji projektu grantowego w obszarze innowacji społecznych.</p> <p>Zapisy Strategii będą oceniane na etapie oceny merytorycznej oraz</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	

	oceny strategicznej. Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie			
	Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?	TAK	X	NIE
<p>5. Wnioskodawca lub Partner na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zakresie wspierania i promowania rozwoju edukacji oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie w działaniach na rzecz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł o wartości co najmniej 10 000 000 zł.</p>				
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma na celu weryfikację potencjału merytorycznego Wnioskodawcy tak, aby zapewnić jak najwyższą jakość oferowanego wsparcia na rzecz grantobiorców. Doświadczenie w tych trzech aspektach pozwoli na bardziej efektywną realizację zadań w projekcie, polegających na realizacji projektów innowacyjnych (doświadczenie w temacie konkursu gwarantuje, że wnioskodawca będzie potrafił określić co jest rozwiązaniem innowacyjnym a co standardowym) oraz będzie potrafił prawidłowo i rzetelnie ocenić/zewaluować jakość proponowanych przez grantobiorców rozwiązań.</p> <p>Warunek dotyczący wartości realizowanych projektów dotyczy okresu trzech lat przed wszczęciem niniejszego konkursu. Kwota wskazana w kryterium dotyczy rozliczonych projektów lub wartości rozliczonych wydatków w ramach realizowanych projektów.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
	Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?	TAK	x	NIE
<p>6. Projekt przewiduje zaangażowanie trzech kluczowych osób w projekcie, z których jedna ma co najmniej 3-letnie doświadczenie w zakresie wspierania i promowania rozwoju systemu edukacji, druga – ma doświadczenie w przeprowadzaniu audytów dostępności co najmniej 5 obiektów architektonicznych dla</p>				

osób z niepełnosprawnościami, trzecia - co najmniej 3-letnie doświadczenie w realizacji i rozliczaniu projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł.				
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma na celu weryfikację potencjału merytorycznego personelu projektu w celu zapewnienia jak najwyższej jakości oferowanego wsparcia. Realizacja projektu grantowego wymaga zaangażowania personelu projektu, który zapewni potencjał społeczny w temacie konkursu (dostępność), ale również posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie funkcjonowania systemu edukacji, co pozwoli na określenie racjonalnego i efektywnego zakresu wsparcia.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)	1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	x	NIE
7. Minimalna wartość projektu określona w budżecie wniosku o dofinansowanie to 40 000 000 PLN. Maksymalna wartość projektu to 50 000 000 PLN.				
	<p>Określenie minimalnej wartości projektu pozwoli na osiągnięcie odpowiedniej jakości i kompleksowości wsparcia w ramach projektów, a także wpłynie na ograniczenie rozdrobnienia środków przeznaczonych na realizację projektów innowacyjnych. Wskazana wartość projektu jest spójna z kryterium dotyczącym minimalnej liczby udzielonych grantów, maksymalnej wartości jednego grantu a także alokacją konkursu oraz planowaną liczbą umów o dofinansowanie.</p> <p>Środki grantu mogą zostać przeznaczone na wsparcie jednej lub więcej szkół prowadzonych przez grantobiorcę.</p> <p>IOK zastrzega sobie możliwość zmniejszenia albo zwiększenia budżetu projektu w trakcie jego realizacji.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o</p>		1	

	dofinansowanie.					
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?			TAK	x	NIE	
8. Minimalna liczba udzielonych grantów w ramach projektu wynosi 25.						
Uzasadnienie:	<p>Konkurs ma charakter pilotażu Działania 9. Programu rządowego Dostępność Plus 2018-2025, pn. <i>200 szkół bez barier</i>.</p> <p>Określenie minimalnej liczby udzielonych grantów pozwoli na przetestowanie modelu dostępnej szkoły w wystarczającym zakresie, pozwalającym na stworzenie rekomendacji dla dalszych działań w ramach Programu rządowego Dostępność Plus 2018-2025 oraz dla wszystkich szkół podstawowych oraz ich organów prowadzących, podejmujących działania w zakresie dostępności.</p> <p>Liczba udzielonych grantów jest również dostosowana do aktualnej alokacji Działania 4.1 POWER 2014-2020.</p> <p>W przypadku niewykonania wskaźnika budżet projektu ulega proporcjonalnemu obniżeniu.</p> <p>IOK zastrzega sobie możliwość zmiany minimalnej liczby grantów na etapie realizacji projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1		
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?			TAK		NIE	x
9. Maksymalna wartość jednego grantu wynosi 2 000 000 PLN.						
Uzasadnienie:	<p>Określenie maksymalnej wartości grantu zapewni przyjęcie i przetestowanie rozwiązań dla większej liczby szkół.</p> <p>Jest to maksymalna wartość pojedynczego grantu. Beneficjent na</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1		

	<p>etapie realizacji projektu może zdecydować o objęciu wsparciem większej liczby szkół przy założeniu mniejszej wartości grantu.</p> <p>Kryterium jest spójne z kryteriami dotyczącymi minimalnej liczby udzielonych grantów oraz kryterium dotyczącym wartości projektu.</p> <p>IOK zastrzega sobie możliwość zmiany maksymalnej wartości jednego grantu w sytuacji, gdy będzie to uzasadnione wynikami audytu dostępności i indywidualnym planem poprawy dostępności.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>					
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE	
<p>10. Maksymalny okres realizacji projektu do 30.06.2023 r.</p>						
Uzasadnienie:	<p>Wskazany czas realizacji projektu pozwoli wnioskodawcom na realizację wszystkich zadań z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania szkół podstawowych oraz szerokiego zakresu wsparcia.</p> <p>Okres realizacji projektu może zostać wydłużony za zgodą IOK.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1		
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE	
<p>11. Co najmniej 60% szkół objętych wsparciem w ramach projektu funkcjonuje na terenie gmin, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 tys.</p>						
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma zapewnić, że istotna część wsparcia zostanie skierowana do mniejszych miast i obszarów wiejskich, gdzie sytuacja jest szczególnie trudna ze względu na relatywnie niższe nakłady na edukację dzieci z niepełnosprawnościami oraz mniejszą</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1		

	<p>dostępność szkół specjalnych i integracyjnych.</p> <p>IOK na etapie realizacji projektu grantowego, na wniosek beneficjenta projektu grantowego, może podjąć decyzję o zmianie minimalnej liczby wspartych szkół, mających siedzibę na terenie mniejszych miast i obszarów wiejskich.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>				
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE
<p>12. Co najmniej jedna szkoła objęta wsparciem w ramach projektu funkcjonuje na obszarze objętym rządowymi programami o charakterze terytorialnym wynikającymi z projektów Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju lub uzgodnionymi w kontrakcie terytorialnym.</p>					
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Kryterium ma zapewnić, że wsparcie zostanie skierowane do obszarów, gdzie sytuacja jest szczególnie wymagająca nakładów na rozwój, w tym ze względu na brak dostępnych szkół.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>		1	
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełnienia kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	x	NIE
<p>13. Projekt ma charakter ogólnopolski.</p>					
<p>Uzasadnienie:</p>	<p>Realizacja konkursu jest elementem Programu rządowego Dostępność Plus 2018-2025 o charakterze ogólnopolskim.</p> <p>Grantobiorca ma zapewnić możliwość ubiegania się o dofinansowanie wszystkim szkołom podstawowym. Oznacza to również że grantobiorca musi mieć potencjał do działań w skali ogólnopolskiej, w szczególności przeprowadzenia audytów dostępności, szkoleń dla nauczycieli i kadry zarządzającej, wsparcia w okresie wdrażania grantu oraz</p>	<p>Stosuje się do typu/typów (nr)</p>		1	

	nadzoru nad realizacją grantów. Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.				
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	X	NIE	
<p>14. W ramach grantów zostaną dofinansowane działania eliminujące bariery architektoniczne w budynkach szkół lub inwestycje w podstawowe wyposażenie, w szczególności dostępne meble, pod warunkiem ujęcia takich działań w planie poprawy dostępności, opracowanym na bazie audytu dostępności. Wydatki w ramach cross-finansingu nie przekroczą 50 % wartości grantu.</p>					
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma zapewnić niwelowanie lub eliminowanie podstawowych barier fizycznych w dostępności do przestrzeni szkolnej, nie tylko dla uczniów ale także np. nauczycieli, rodziców lub opiekunów z niepełnosprawnością lub ograniczoną mobilnością.</p> <p>Organ prowadzący jest zobowiązany do utrzymania trwałości rezultatów, w przypadku wydatków infrastrukturalnych, 5 lat po płatności końcowej.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?		TAK	X	NIE	
<p>15. W ramach grantów zostaną dofinansowane działania podnoszące świadomość oraz inwestycje w wiedzę, kompetencje i umiejętności nauczycieli i specjalistów szkolnych w zakresie potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi</p>					
Uzasadnienie:	<p>Kryterium ma na celu zapewnienie uwzględnienia w projekcie społecznego aspektu dostępności, tj. przygotowanie nauczycieli oraz specjalistów szkolnych (m.in. psychologów, pedagogów, reedukatorów), ich otwartość i gotowość do zmiany podejścia do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Jest to szczególnie istotne z uwagi na</p>	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	

	znaczący odsetek uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.				
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?			TAK	X	NIE
16. Wnioskodawca zaangażuje do realizacji zadań merytorycznych osobę lub osoby z niepełnosprawnością					
Uzasadnienie:	Kryterium ma na celu promowanie zaangażowania osób z niepełnosprawnością w projektach współfinansowanych ze środków UE. Zaangażowanie może być czasowe, tzn. nie jest wymagane w całym okresie realizacji projektu. Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	
Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?			TAK	X	NIE
17. Wnioskodawca przewidział, że indywidualny plan poprawy dostępności szkoły będzie zawierał co najmniej następujące elementy:					
<ol style="list-style-type: none"> 1) działania podnoszące świadomość oraz inwestycje w wiedzę, kompetencje i umiejętności nauczycieli i specjalistów w zakresie potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 2) działania poprawiające współpracę szkoły z rodzicami uczniów dzieci z niepełnosprawnościami lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, 3) zaangażowanie kadry wspierającej uczniów o specjalnych potrzebach (np. asystent osobisty) oraz nauczycieli (specjaliści z zewnątrz), 4) eliminowanie barier architektonicznych w budynkach szkół, zgodnie ze standardami dostępności oraz koncepcją uniwersalnego projektowania, 5) zakup specjalistycznego wyposażenia, spełniającego standardy dostępności, w tym np. mebli oraz oświetlenia, 6) zakup lub wypożyczenie specjalistycznego sprzętu wspomagającego np. urządzeń i programów komputerowych do odczytu tekstu, pętli indukcyjnych, 7) lepsze oznaczanie pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych, schodów, materiałów dydaktycznych, miejsc zabawy, sportu itp. 					
Uzasadnienie:	Kryterium ma na celu zapewnienie, że indywidualny plan poprawy dostępności szkoły będzie kompleksowy i będzie zawierał	Stosuje się do typu/typów (nr)		1	

	<p>kluczowe aspekty dostępności.</p> <p>Plan będzie się odnosił do wszystkich elementów wskazanych w kryterium, natomiast w ramach projektu zostaną dofinansowane obligatoryjnie działania określone w kryteriach dostępu nr 14 i 15. Finansowanie pozostałych elementów planu poprawy dostępności będzie warunkowane wynikami audytu dostępności szkoły z uwzględnieniem poziomu dojrzałości szkoły w danym aspekcie dostępności.</p> <p>Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie.</p>					
<p>Czy treść wniosku o dofinansowanie w części dotyczącej spełniania kryterium może być uzupełniana lub poprawiana w zakresie określonym w regulaminie konkursu (na podstawie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.)?</p>			TAK	X	NIE	
KRYTERIA STRATEGICZNE						
<p>Przedmiotem oceny strategicznej będzie maksymalnie 5 projektów, które uzyskają najwyższą punktację podczas oceny merytorycznej. W ramach oceny, panel ekspertów będzie rozpatrywał łącznie informacje we wnioskach o dofinansowanie i załączonych do nich strategiach. Analizie porównawczej zostaną poddane i uszeregowane pod kątem spełniania w najwyższym stopniu następujące kryteria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wnioskodawca dysponuje doświadczeniem i potencjałem, które w największym stopniu gwarantują: <ul style="list-style-type: none"> • skuteczne i efektywne kosztowo dotarcie do szkół potencjalnie zainteresowanych udziałem w projekcie, • opracowanie modelu dostępnej szkoły, z uwzględnieniem zaangażowania zainteresowanych podmiotów i środowisk, • sprawne przeprowadzenie audytów dostępności w szkołach, • sprawne przeprowadzenie procedury rekrutacji oraz dystrybucji i monitoringu grantów. 2. Wnioskodawca zaprezentował koncepcję realizacji projektu, która jest w największym stopniu skuteczna i adekwatna w stosunku do potrzeb zdiagnozowanych w regulaminie konkursu i uwzględnia: <ul style="list-style-type: none"> • stopień, w jakim projekt przyczynia się do zapewnienia równomiernego rozkładu wsparcia EFS w ramach konkursu na obszarze całego kraju, • stopień, w jakim projekt przyczynia się do zapewnienia reprezentatywnego udziału poszczególnych typów szkół w ramach konkursu, • stopień dopasowania wsparcia do potrzeb grup docelowych, a także adekwatności planowanych nakładów finansowych do zakresu wsparcia udzielanego szkołom • konieczność utrzymania trwałości rezultatów projektu oraz włączenia do praktyki wypracowanych rozwiązań. 						
Uzasadnienie	<p>Kryteria strategiczne gwarantują przyjęcie projektów wysokiej jakości z przemyślaną strategią działania w celu osiągnięcia założeń projektu i przyczynienia się do poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania EFS.</p>					

Projekt innowacyjny realizowany w formule grantowej wymaga odpowiedniego przygotowania merytorycznego i odpowiednich zasobów po to, by zapewnić odpowiednią jakość innowacji. W celu zapewnienia jakości projektu innowacyjnego Wnioskodawca musi posiadać bardzo wysoki potencjał społeczny zarówno w zakresie dostępności, jak i wspierania oraz rozwoju systemu edukacji. Efektywna realizacja projektu grantowego wymaga również sprawnej organizacji procesu naboru i obsługi grantów.

Działania dofinansowane w projekcie muszą być zgodne z kompleksowym modelem obejmującym potrzeby wszystkich grup docelowych. Jednocześnie zakres wsparcia musi być racjonalny i dopasowany do potrzeb poszczególnych grantobiorców oraz warunków funkcjonowania systemu edukacji w zakresie szkół podstawowych.

Kryteria muszą również zapewnić odpowiednią dystrybucję środków w wymiarze terytorialnym oraz zapewnić dostęp do dofinansowania dla różnych rodzajów szkół (publiczne/niepubliczne, ogólnodostępne/integracyjne/specjalne), z uwzględnieniem ich lokalizacji (gmina wiejska, wiejsko-miejska, miejska). Określenie kryteriów musi być jednocześnie zgodne z regulaminem konkursu, w szczególności kryteriami dostępu i zapewniać, m.in., że 50% grantów zostanie wykorzystanych dla terenach gmin zamieszkiwanych przez nie więcej niż 50 tys. mieszkańców.

Spełnienie kryterium weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie i załączników.